

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata



2018-2023.

Tartalom

Bevezetés.....	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) átfogó célja	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	100
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	110
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	124
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	132
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	136
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	137
1. A HEP IT részletei	137
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	137
A beavatkozások megvalósítói	140
Jövőképünk.....	142
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	143
3. Megvalósítás	148
A megvalósítás előkészítése.....	148
A megvalósítás folyamata	148
Monitoring és visszacsatolás	149
Nyilvánosság	149
Érvényesülés, módosítás.....	151
4. Elfogadás módja és dátuma	151

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Zalaegerszeg a Nyugat-dunántúli régióban, Zala megye északi részén, az osztrák, szlovén és horvát határtól megközelítőleg egyenlő távolságra helyezkedik el. A város területe 10.200 ha (102 km²), a lakónépesség (lakóhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők) száma az elmúlt időszakban folyamatosan csökkent és a csökkenés 2016-ban érte el mélypontját. A legnagyobb mérvű csökkenés a 18 és 39 év közötti, szülőképes lakónépességet érintette. 2017-től a lakónépesség száma mérsékelt növekedést mutat, 2017. december 31-én 58 330 fő volt.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás (fő)	Változás (%)
2013	59 275	---	---
2014	58 959	-316	-5,3
2015	58 829	-130	-2,2
2016	58 154	-675	-11,5
2017	58 330	176	3,0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM

1

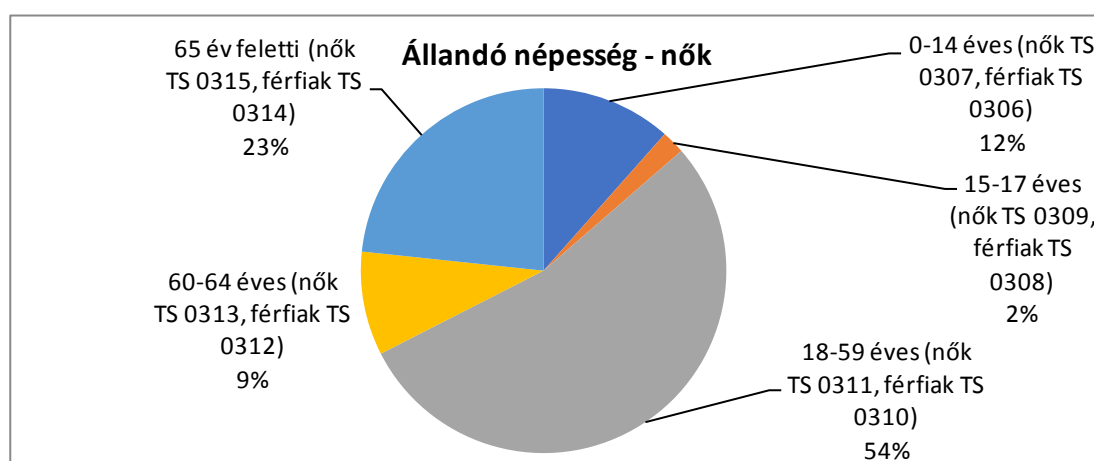


Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM

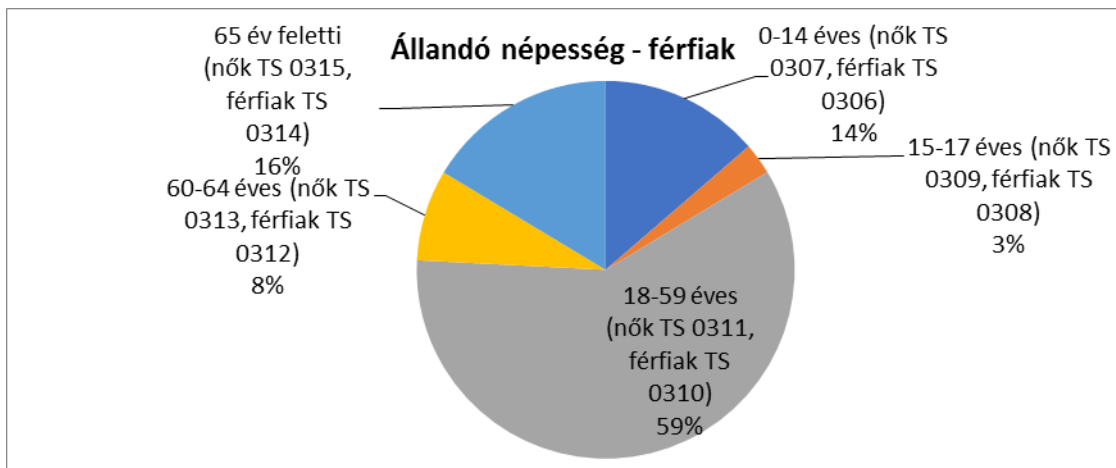
2. számú táblázat - Állandó népesség 2017.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	30 827	27 503	58 330	52,8%	47,2%
0-2 évesek	680	745	1 425	47,7%	52,3%
3-14 éves	2 907	3 105	6 012	48,4%	51,6%
15-17 éves	832	876	1 708	48,7%	51,3%
18-59 éves	16 212	16 068	32 280	50,2%	49,8%
60-64 éves	2 760	2 086	4 846	57,0%	43,0%
65 év feletti	7 436	4 623	12 059	61,7%	38,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM



Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM



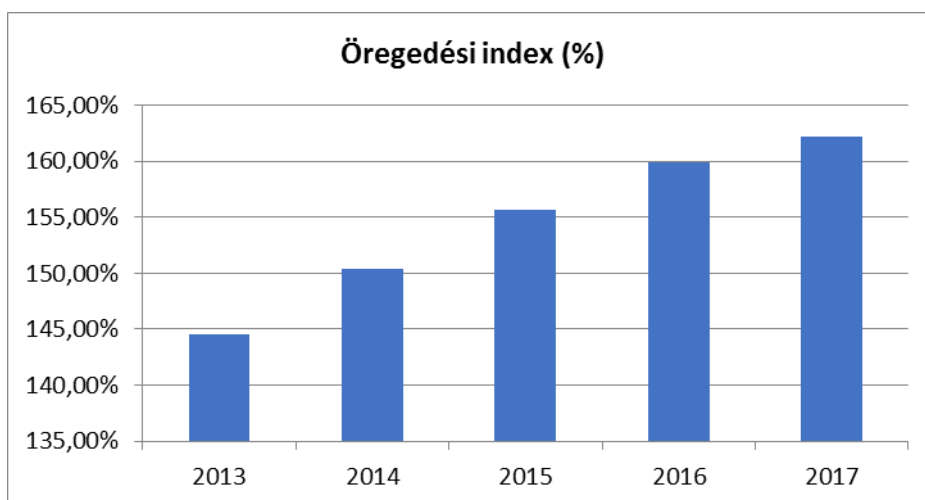
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM

Az állandó népességben belül a 18-59 év közötti korosztályban fordul meg a férfi/nő arány (ezen belül is először a 46-50 év közötti korosztályban haladja meg a nők száma a férfiakét). Látható, hogy a 65 év feletti korosztályban már igen jelentős a különbség. A korábbihoz képest tovább nőtt az egyedülálló nők aránya a helyi népességben és folyamatos emelkedő tendenciát mutat. A kedvezőtlen irány következménye, hogy egyre emelkedik a kockázata annak, hogy több lesz az elmagányosodott időskorú nő a városban, akiknek támogató segítése további feladatokat támaszt a helyi ellátórendszerekkel szemben.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2013	10516	7273	144,59%
2014	10908	7256	150,33%
2015	11293	7256	155,64%
2016	11655	7290	159,88%
2017	12059	7437	162,15%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM



Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM

A 3. számú táblázat és a fenti diagram a város öregedési indexének változását mutatja. Az *öregedési index* azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira hány 65 éven felüli személy jut. Ez az index megmutatja, hogy

az adott település népességére mi a jellemző tendencia: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettek vannak többségben, és a település előregedő irányba halad.

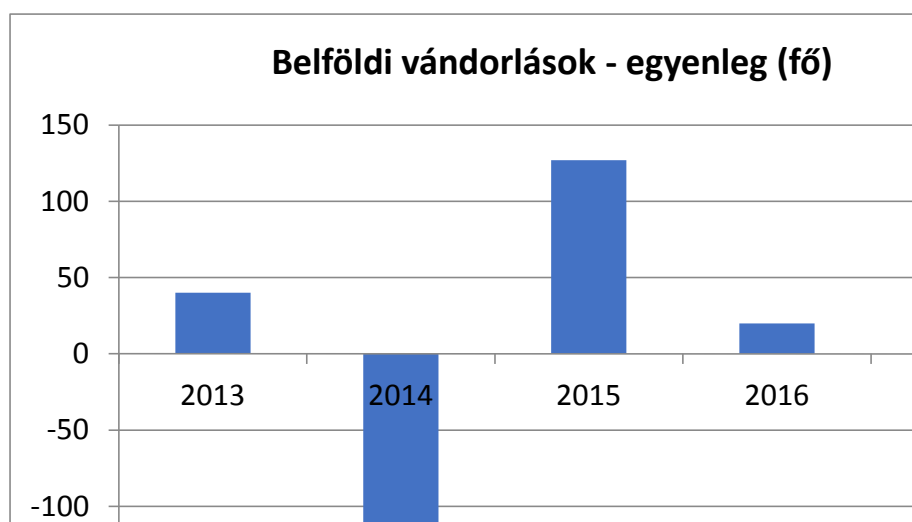
A kétféle helyzet esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására várható nagyobb igény. Természetesen ez az index – ugyan úgy, mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálendő. Vagyis például a gyerekek alacsony lélekszáma nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szülei alacsony jövedelműek.

A táblázat adatai és a grafikon egyértelműen tükrözi, hogy Zalaegerszeg tekintetében –ahogy a korábbi dőszakban is – az elmúlt öt évben folyamatosan emelkedett az öregedési index, azaz a város lakossága idősödik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2013	981	941	40
2014	954	1066	-112
2015	1152	1025	127
2016	1212	1192	20
2017	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

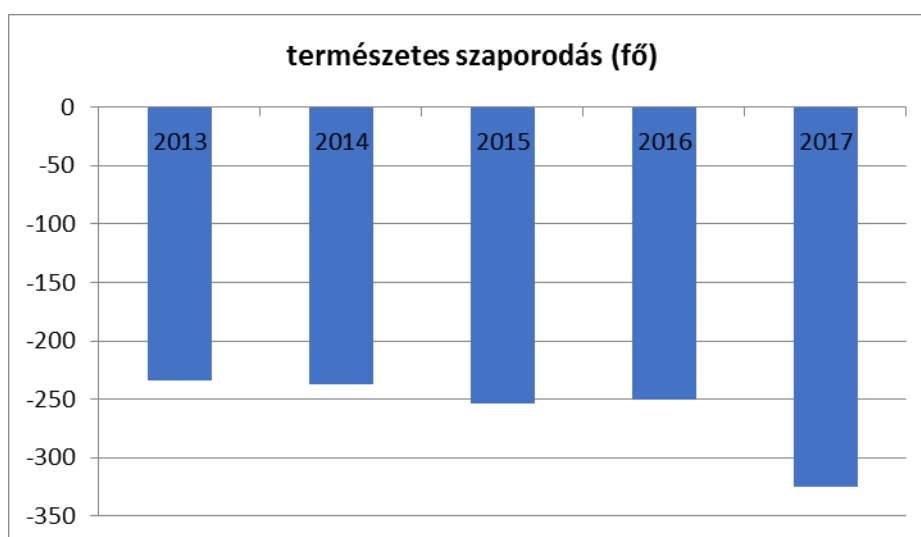


A fenti ábra a belföldi vándorlás egyenlegét mutatja. A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Az ábrából látható, hogy az elmúlt években a belföldi vándorlás egyenlege Zalaegerszeg vonatkozásában eltérő mértékben ugyan, de pozitív, vagyis az idevándorlások száma meghaladja az elvándorlások számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2013	453	687	-234
2014	522	759	-237
2015	486	740	-254
2016	501	751	-250
2017	457	782	-325

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti adatokból látható, hogy emelkedett a halálozások száma, ami sajnos tartósan és jelentősen meghaladja a születések számát. 2017-ben az elmúlt öt év átlaga alatti születésszám, és az elmúlt öt év átlagát meghaladó halálozás együttesen járult hozzá a lakosság további természetes fogyásához. A lakosság fogyását némiképp a pozitív belföldi vándorlási egyenleg ellensúlyozta.

Ami a város gazdaságát illeti Zalaegerszeg közepesen fejlett város. Zalaegerszegi székhellyel tizenegy és félezret /11.571/ meghaladó számú gazdasági szervezet működik, amely a 2014. évben bevezetett jogszabályi változásoknak betudható (az új Ptk. a korlátolt felelősségű társaságok részére 2 éves haladékkal törzstőke emelést írt elő, amely a társasági szerződés módosítása esetén azonnal esedékessé vált) visszaesést követően az elmúlt két évben folyamatos bővülést mutatott és így a regisztrált gazdasági szervezetek száma elérte az öt évvel korábbit. A megyeszékhely gazdasága az elmúlt 20 év során gyökeresen átalakult: korszerű termékeket előállító, a foglalkoztatásban kiemelkedő szerepet játszó multinacionális vállalkozások telepedtek le, miközben megszűntek, illetve jelentősen visszaszorultak a városra korábban jellemző hagyományos iparágak (élelmiszeripar, bútorigar, textilipar). A tömeges foglalkoztatásra azonban a betanított munka a jellemző, a magasabb kvalifikációt igénylő munkakörök száma kevesebb a kívánatosnál. A termelő vállalkozások közül kiemelkedő szerepet játszanak az elektronikai ipar különböző szegmenseit képviselő multinacionális vállalkozások. A hagyományosan erős gépipar, építőipar, a kereskedelem, a szállítás-raktározás, és a széles körű pénzügyi-gazdasági szolgáltatások mellett az utóbbi években egyre hangsúlyosabb szerepet játszik a turisztika is. A munkahelyteremtő beruházásoknak köszönhetően a munkanélküliségi ráta 2,7 %-ra csökkent. Sokat várunk a továbbiakban a megyeszékhelyen megvalósuló, az önvezető járművek tesztelésére is alkalmas autóipari tesztpálya beruházástól, valamint ehhez kapcsolódóan az ötödik generációs mobil távközlési technológia tesztfejlesztéstől.

Zalaegerszeg város környezeti adottságait a változatos, tiszta természeti környezet, a fejlett nagytérségi és városi alpinfrastruktúra rendszerek, a fejlesztésre alkalmas saját területek (ipari parkok, felsőoktatás, turizmus), jó vasúti és a fejlődő közúti megközelíthetőség jellemzik. A korszerűsítésre került Zalaszentiván-Bajánsenyei vasúti elérhetőség lehetővé teszi a szlovén kikötők révén az európai és tengerentúli gazdasági elérhetőséget, illetve a zalaegerszegi vonal villamosítása azt is, hogy környezetkímélőbb villanymotor vontatású szerelvények járjanak a vonalon.

Ez év februárjában megkezdődött a 76-os, kétszer két sávós gyorsforgalmi út építése, mely által fél órán belül elérhetővé válik a közeli Sármellék nemzetközi repülőtere és a kiépült M7-es autópálya. A beruházás révén már rövidtávon is javulhat a közúti közlekedés a Balaton, a főváros, valamint az európai városok irányába, de a szlovén kikötők révén a tengerentúli elérhetőség is segítheti a város nemzetközi vérkeringésben való részvételét.

A város gazdasági potenciálja kedvezőnek mondható a kis- és középvállalkozói szektorban; meghatározó a gép, a bútór és építőipar, jelentős szándék van arra, hogy a közeljövőben rendelkezésre álljanak új alternatív erőforrások (geotermikus energia és biomassza kapacitások).

A városban az egészségügyi szolgáltatásokkal való ellátottság kielégítő, a közfinanszírozott alapellátástól a járó- és fekvőbeteg szakellátásig az egészségügyi szolgáltatások jelenléte biztosított. Mindezek mellett jelen vannak a for profit formában nyújtott egészségügyi szolgáltatások is.

Korszerűek a sportlétesítmények, és az infrastrukturális háttér.

Zalaegerszeg és térsége az újabb északi iparterületek, a növekvő létszámú és színvonalú, igény-vezérelt képzést és K+F tevékenységeket folytató felsőoktatásával és szakképzésével egyre vonzóbb lehet a magas hozzáadott értéket, de a nyugat-európainál még mindig alacsonyabb bérköltséget kereső tőke számára.

A zalaegerszegi úthálózat teljes hossza 551 km, járdák hossza 226 km, kerékpárutak hossza 16 km. A regisztrált személygépkocsik száma 22.002, melyből az elmúlt öt évhez viszonyítva emelkedett a természetes személy által üzemeltetett személygépkocsik száma (20.402). A belső közlekedési hálózat terhelt, legfontosabb csomópontjai a történelmi belvárosban és annak közelében vannak.

A város közműrendszerei teljesnek és viszonylag korszerűnek mondhatók, karbantartásuk rendszeres.

Értékeink, küldetésünk

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának jövőképét a következők szerint határozhatjuk meg.

Jövőkép:

<p>Zalaegerszeg a környezetével harmóniában élő, dinamikus gazdasággal rendelkező középváros, gazdag szellemi potenciállal, nívós feltöltődési lehetőségekkel.</p>

A társadalmi egyenlőtlenségek mérséklése Zalaegerszeg számára is alapvető jelentőségű. A negatív demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képesség beli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Az a fontos, hogy minden állampolgár, a gyermekek, a nők, az idősek, a fogyatékos személyek, a mélyszegénységben élők és a roma emberek számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Az esélyegyenlőség biztosítása tág értelemben két eltérő, de egymással szorosan összefüggő, egymásra épülő elvárást fogalmaz meg. Egyrészt az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését, a hátrányos megkülönböztetés (diszkrimináció) tilalmát jelenti, másrészt olyan esélyegyenlőségi politikák kialakítását és végrehajtását, amelyek a hátrányos helyzetű állampolgárok életkörülményeinek javítását segítik elő különböző területeken. Önkormányzatunk működése során az esélyegyenlőség megvalósítását - az EU elvárásoknak is megfelelően - horizontális elvként határozza meg, melynek át kell hatnia az Önkormányzat valamennyi tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, és a helyi szintű közpolitikák alakítását egyaránt.

Alapelveink, értékeink

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és szervei tudatában vannak annak, hogy munkáltatóként, intézményfenntartóként, közvetlen szolgáltatóként, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként is kötelesek megtartani valamennyi jogviszonyukban és eljárásukban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben (Ebktv.) meghatározott egyenlő bánásmód követelményét.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt, minden polgára számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhassanak, tanulhassanak és élhessenek a településen, és lehetőségeihez mértén megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Közgyűlés és szervei döntéseiken keresztül is kifejezik elkötelezettségüket az esélyegyenlőség területén az Önkormányzat vezetésétől a Közgyűlésen és bizottságokon keresztül egészen a végrehajtás valamennyi szintjéig.

A jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl az önkormányzat a társszervekkel, társulásaival, civil szerveződéseivel, egyházakkal, önszerveződő közösségeivel, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Az Önkormányzat és intézményei maradéktalanul betartják az egyenlő bánásmódra vonatkozó uniós és hazai jogszabályokat, a megkülönböztetés elleni küzdelemben vezető szerepet vállalnak, és felhasználva helyzetüket és a befolyásukat, segítenek leküzdeni a diszkriminatív akadályokat, ahol csak lehetséges.

Az Önkormányzat és intézményei ösztönözik a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a közösség életében.

A települési esélyegyenlőségi politikájukat minél szélesebb körben megismertetik a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

Az Önkormányzat és intézményei arra törekednek, hogy akadálymentesített kommunikációs rendszereket használhassanak a szolgáltatásaikat igénybevevők.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) átfogó célja

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel) és a Zalaegerszegi Szakképzési Centrummal.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (a továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a fenntartását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXII. törvény (továbbiakban: Aetv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Országgyűlés 2003. év végén fogadta el az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt.

A törvény rendelkezett arról, hogy a települési önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programot fogadjanak el.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013. évben megalkotta és a Közgyűlés 126/2013. (VI.20.) sz. határozatával elfogadta a településre vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programját, mely tartalmazta az önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk ütemezését.

Az elfogadott program az alábbi fő célokat tartalmazta:

- Az önkormányzat felelősségi körébe tartozó közintézmények komplex akadálymentesítése
- Jelző és tájékoztató berendezések számának növelése, fogyatékkal élők közlekedésének könnyítése
- Időskorúak aktivitásának növelése, biztonságérzetének fokozása
- Az egészség és jó közérzet elősegítése idős korban
- A leghátrányosabb helyzetű munkaerő-piaci csoportok foglalkoztatásának elősegítése, foglalkoztatás bővítése
- Egészségfejlesztő programok működtetése
- Lakhatási és környezeti körülmények javítása, szociális bérlakások felújítása, komfort fokozat növelése
- A veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése a jelzőrendszer hatékonyabb működtetése által
- A nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek rendszeres, napi egyszeri melegétkeztetésének biztosítása gyermekétkeztetés által
- A köznevelési intézményekben a gyógypedagógiai és logopédiai segítség biztosítása

A fentiek közül számos cél kivitelezése tekintetében jelentős előrelépés történt. Többek között a TOP-6.6.1-15-ZL1-2016-00001 és a TOP-6.6.2-15-ZL1-2016-00001 azonosítószámú projektek megvalósítása során más egyéb kívánalmak mellett érvényre jutott a fogyatékkal élők számára funkcionálisan megfelelő életterek kialakítására. Ennek köszönhetően az egészségügyi alapellátások (orvosi rendelők, védőnői tanácsadók, központi ügyelet) elhelyezésére szolgáló építmények, valamint a szociális alapszolgáltatásoknak helyt adó közintézmények megközelíthetősége javult, helyiségeik a fogyatékkal élők számára is jobban használhatók. A TOP-6.2.1-15-ZL1-2016-00004 számú projekt a családbarát, munkába állást segítő intézmények és közszolgáltatások fejlesztését tette lehetővé.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata nyilvános pályázat útján, több ízben építési telkek értékesítését kezdeményezte munkahelyteremtő beruházás céljából.

A közlekedés feltételei körében a jelző és tájékoztató berendezések, intelligens közlekedést támogató eszközök számának növelése által javult a közlekedés biztonsága, melynek a lakosság és azon belül a fogyatékkal élők is előnyét élvezhetik.

Ez év márciusában megnyitotta kapuit a Zalaegerszegi Járási Egészségfejlesztési Iroda, melynek Önkormányzatunk konzorciumi partnere. Az iroda működésének célja Zalaegerszeg és a járás 84 településén élő emberek egészségi állapotának javítása, a várható élettartam növelése, valamint a krónikus-, nem fertőző betegségek megelőzése. Az időskorúak aktivitásának megőrzése, jó közérzetük elősegítése érdekében már jó ideje színes programsorozatot szervez az önkormányzat és a város Idősügyi Tanácsa. Az önkormányzat az időseket érintő fejlesztésekről szóló döntéseket megelőzően, az Idősügyi Tanácsot, mint konzultatív, véleményező és javaslattevő testületet megkeresi, így is kifejezve azt, hogy fontos Zalaegerszegnek ez a generáció.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Foglalkoztatási Paktumot hozott létre, melynek aláírói a TOP projektet megvalósító konzorciumi tagok - Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Zala Megyei Kormányhivatal, a Kontakt Nonprofit Kft. kiegészülve a Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával és a Zala Megyei Önkormányzattal. A paktum szervezetnek szintén tagjai mindazon helyi partnerek, akik szándéknyilatkozatban fejezték ki csatlakozási szándékukat: munkaadói érdekképviseltek, vállalkozások, oktatási intézmények, felnőttképzők, civil szervezetek, humán szolgáltató intézmények. A paktumhoz csatlakozott szervezetek a munkaerő-tartalék mozgósítása, a minőségi munkahelyteremtés, a képzésbe való befektetés, valamint a menedzsment és szervezeti kapacitások megerősítése, a fejlesztés koordináció megvalósításáért fogtak össze. A projekt a zalaegerszegi lakhellyel rendelkező, hátrányos helyzetű regisztrált álláskereső munkaező-piaci helyzetének javításában segít.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Önkormányzatunk működése során az esélyegyenlőség megvalósítását - az EU elvárásoknak is megfelelően - horizontális elvként határozza meg, melynek át kell hatnia az Önkormányzat valamennyi tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, és a helyi szintű közpolitikák alakítását egyaránt.

Jelen HEP elkészítése során ezért egyik elsődleges célunk, volt, hogy a program illeszkedjen az önkormányzat helyi stratégiai terveihez, koncepcióihoz. A meglévő stratégiai dokumentumok (Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Idősügyi Koncepció, Egészségterv, Településrendezési terv, Zalaegerszegi Foglalkoztatási Paktum, Drogellenes

Stratégia, Gyermekjogi Stratégia stb.) áttekintését követően, megállapítható, hogy azok tartalmazzák az esélyegyenlőség szempontjából releváns elemeket.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése 2006. december 14-i ülésén a 307/2006. sz. határozatában döntött a Zalaegerszegi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Társulás létrehozásáról, melyben a város mellett Kispáli és Nagypáli Községek Önkormányzata vett részt. Az intézményfenntartó társulás létrehozásával 2007. január 1-jétől a Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ, valamint a Gondozási Központ közös önkormányzati fenntartás alá került.

Az Mötv. 157. § a) pontja 2013. január 1-jei hatállyal a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvényt hatályon kívül helyezte. A Mötv. 146. §. (1) bekezdése alapján az e törvény hatálybalépése előtt kötött önkormányzati társulási megállapodásokat a képviselőtestületek felülvizsgálják és e törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítják e törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül. A társulási megállapodás felülvizsgálata megtörtént, az új társulási megállapodás elfogadására 2013. június 20-án kerül sor.

A Társulás a szociális alapszolgáltatási feladatok közül biztosította: az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítést, a nappali ellátást (idősek, demens személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek). A gyermekjóléti alapellátási feladatok közül biztosította: a gyermekjóléti szolgáltatást, valamint a gyermekjóléti szolgálat általános feladatain túl az utcai és lakótelepi szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, kórházi szociális munkát, készenléti szolgálatot.

2013. június 30-án önálló jogi személyiségű társulásként megalakult a Zalaegerszegi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Társulás, amely Zalaegerszegi Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ, valamint a Zalaegerszegi Gondozási Központ fenntartójaként működött.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 86. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat köteles biztosítani a családsegítést, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van.

Az Szt. rendelkezése szerint az önkormányzat az alábbiak szerint tehet eleget a fenti feladatának:

„91. § (1) A helyi önkormányzat ellátási kötelezettségének a szociális szolgáltatást nyújtó

a) szolgáltató, intézmény fenntartásával, vagy

b) szolgáltatót, intézményt fenntartó önkormányzati társulásban történő részvétellel, vagy

c) szolgáltatót, intézményt működtető fenntartóval létrejött - a szociális szolgáltatás nyújtásának a helyi önkormányzattól vagy a társulástól történő átvállalásáról szóló - 90. § (4) bekezdése szerinti megállapodás, illetve ellátási szerződés megkötésével tehet eleget.”

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 94. § (2a) bekezdése alapján a polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki....

A Gyvt. 96. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat az e törvényben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást - a több önkormányzat illetékességi területére kiterjedő intézményi ellátási kötelezettségnek és a 94/A. §-nak a figyelembevételével - más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban is biztosíthatja.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése 183/2015. (X.22.) sz. határozatában döntött a Zalaegerszegi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Társulás Társulási Megállapodásának módosításáról, melynek eredményeként a Zalaegerszegi Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti

Központ a társulás fenntartásából 2016. január 1-jétől visszakerült Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásába és Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központként folytatta tevékenységét.

A fenti jogszabályváltozásokkal összhangban, a szakmai előírások figyelembevételével Nagypáli Közös Önkormányzati Hivatal ellátási területén a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása érdekében Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és Nagypáli Község Önkormányzata között ellátási szerződés megkötésére került sor.

A társulás fenntartásában 2016. január 01. napjától tehát, kizárólag a Zalaegerszegi Gondozási Központ maradt. A társulási megállapodás módosítása tartalmazza továbbá, a bentlakásos ellátások (idősek gondozóház, idősek otthona) ellátási területének kiterjesztését a társulást fenntartó valamennyi önkormányzat (Kispáli, Nagypáli) területére. Mivel a Társulás által ellátott feladatok közül a gyermekjóléti feladatok kikerültek és a Társulás tevékenysége a szakosított szociális ellátásokkal bővült szükséges volt a Társulás nevének megváltoztatása. A Társulás 2016. január 1. napjától Zalaegerszegi Szociális Társulás néven működik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

Az elemzés során az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs (TEIR) rendszer adatbázisait, a KSH, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, valamint az önkormányzat, a járási hivatal saját statisztikai adatait használtuk fel.

Szintén felhasználtuk az elmúlt időszakban elkészült koncepciók (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Egészségterv, Időügyi Koncepció, Integrált Városfejlesztési terv - Anti-szegregációs Terv stb.) releváns adatait, következtetéseit.

A folyamatok áttekintése érdekében az adatok jellemzően 5 éves időtartamot mutatnak be és kizárólag Zalaegerszeg városra vonatkoznak.

A következő fejezetekben ezekre az adatokra támaszkodva végeztük el a részletes elemzést

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösség (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A szegénység kockázatával és a társadalmi kirekesztődés veszélyével érintett emberek számát ma 2,54 millió fő körül becsülik hazánkban. Ez a szám a társadalom 26,3 százalékát teszi ki. Bár az érték nagyon magas, még is alacsonyabb a tíz évvel korábbi válság idején mért évi 2,79 milliónál, vagy a 2013-as 3,4 millióhoz képest több mint 857 ezres csökkenést mutat, melyet kis mértékben a népességfogyás is segített. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoportokhoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)** A törvény megállapítja azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. A törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtható családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

„Zala a gazdasági mutatókat tekintve a többi megyéhez viszonyítva a középmezőnyben helyezkedik el. 2017.I. félév végén a megyében a regisztrált vállalkozások száma 50,7 ezer volt, ebből 10,1 ezer volt a társas és 40,6 ezer az egyéni vállalkozás. Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma 186, ami az 5. legmagasabb a megyék között. Az ipari termelés telephely szerinti volumene 2017.I. félévében Zalában kiugró mértékben, 20%-kal nőtt, miközben országosan 5%-os volt az emelkedés.

Az egy főre jutó bruttó hazai termékre (GDP) vonatkozóan nincsenek friss adatok, de a megyék közti rangsorban hosszú ideje a 6-8. Zala. 2015-ben az egy főre jutó GDP elmaradt a régiós mértéktől, a magyarországi egy főre eső GDP-nek 82%-a, a nyugat-dunántúli régiónak 76%-a. 2015-ben a legnagyobb hozzájárulást az ipar, azon belül is a feldolgozóipar adta, de a kereskedelem, szállítás és raktározás, vendéglátás ágazatok együttesen, illetve a közigazgatás, oktatás, egészségügyi szolgáltatás is jelentős értékteremtő potenciállal bír a megyében.” (Forrás: KSH)

2017-ben az alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete Zalában 235.381 forint volt, ami a régión belül Vas megyéhez képest 39.471 forint, Győr-Moson-Sopron megyéhez képest 71.609 forint lemaradást jelent. A növekedés főként a fizikai állományt érintette, esetükben 8,7%-os emelkedésről beszélhetünk. Az alkalmazottak bruttó átlagkeresete 61.636 forinttal maradt el az országos átlagtól.

A bruttó átlagkereset vonatkozásában az egyes nemzetgazdasági ágakat tekintve kisebb–nagyobb mértékben mindenütt emelkedés volt tapasztalható. A növekedésre a minimálbér és a garantált bérminimum 8, illetve 12%-os emelése, a költségvetési szféra egyes területeit, továbbá bizonyos állami közszolgáltató cégek dolgozóit érintő keresetrendezések voltak hatással.

A város népességének jövedelmi viszonyaira vonatkozólag a személyi jövedelemadó bevallások főbb adataiból következtethetünk. (Forrás: TeIR, KSH).

Zalaegerszegen 2016-ban az adófizetők száma 30 845 fő volt. Ez a város népességének 47,1%-a. A bevallások adatai alapján a munkaviszonyból származó összes jövedelem ebben az évben meghaladta az 56,2 milliárd forintot. Jelentős, 3,3 milliárd forint volt az egyéni vállalkozásból befolyt jövedelem, valamint közel 1,3 milliárd forint volt a társas vállalkozásból származó jövedelem. A mezőgazdasági kistermelésből mindössze közel 63,4 millió forint bevétel keletkezett.

Ha megvizsgáljuk az összes adófizetők számát sávonként, az tapasztaljuk, hogy a többi sávhoz mérten viszonylag magas a 0-300.000 Ft adósávba esők száma (5 020 fő). Ebből az adatból pedig arra következtethetünk, hogy az adófizető népességben belül 16,3%-ot tesznek ki azok, akik minimálbér, illetve garantált bérminimum körüli, viszonylag alacsony jövedelmi szinten élnek.

Az adófizetők körében hozzávetőleg magas az 1.500.001-1.800.000 Ft adósávba esők (3 829 fő), a 2.000.001-2.500.000 Ft adósávba esők (3.366 fő), a 3.000.001-4.000.000 Ft adósávba esők (3 231 fő) száma. Ezek a középső mezőnybe tartozók együttesen az adózó polgárok 34 %-át teszik ki.

Ami a városban élő időskorúakat illeti, közülük csak kis hányaduk eltartott. Általában mindannyian rendelkeznek valamilyen jövedelemmel. Túlnyomó többségük nyugdíjjal, egy kisebb hányaduk munkajövedelemmel, illetőleg gazdasági tevékenységből származó tőkejövedelemmel, pénzbeli megtakarítással és emellett többségük ingatlan vagyonnal bír, de vannak közöttük befektetői, vállalkozói vagyont működtetők is. Emellett jövedelemnek tekinthetjük a kiadást pótló kisbirtoki, saját vagy családi szükséglet fedezésére szolgáló, esetlegesen piacra vitt árutermelést is.

Az eltartottság az időskorúak esetében azt jelenti, hogy saját jövedelem hiányában, vagy annak alacsony összege miatt az önálló életvitel fenntartására nem elegendő és emiatt mások – elsősorban a családja, annak hiányában a közösség – gondoskodására szorul. Ebbe a körbe esetenként az alacsonyabb nyugdíjjal, járulékkal is bele tartoznak. Ugyanakkor családban élésük esetén velük kapcsolatban is elmondható, hogy a viszonylag alacsony jövedelmükkel ők is hozzájárulnak a családi kasszához.

A zalaegerszegi földrészletek száma 28.691 db és ebből zártkerti 10.273 db, a belterületi lakások száma 22.566 db (Földhivatali Portál, 2018. augusztusi tájékoztató jellegű adat), az összes lakásállomány 26.031 db (Teir 2016. évi adat) Csak a lakások értéke mintegy 200 milliárd forint körül alakul és ennek mintegy 25-30 %-a, alábecsült adatok szerint is az időskorúak tulajdonában áll. Ez a lakásvagyon az időskorúak esetében többnyire nem mobilis, passzív vagyon - lakhatásigényeiket szolgálja, mégis a lakásigények változása miatt évente néhány százalékuk mobilizálódik (illetve a fiatalabb generáció örökségeként évente megjelenik a lakáspiacon). A kiskert iránti igények 70¹-es évekbeli erőteljes megjelenése miatt akkoriban nagy számban alakultak ki zártkerti ingatlanok, melyek a pihenés, a kikapcsolódás mellett a családok megélhetésének támogatását is szolgálták az ott megtermelt termények által. Az időközben bekövetkezett generációváltás hatására ezek az ingatlanok ma – becslések szerint közel 60 %-ban – a második tulajdonosi generációt jelentő időskorúak birtokában vannak. Ez ingatlan vagyonként is tetemes, de a hagyományos, családi asztalra történő árutermelése is elég jelentős.

2017. év júniusában hirdették ki egyes törvények a közérdekű nyugdíjas szövetkezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló LXXXIX. törvényt. Az elmúlt nyár folyamán alakultak e speciális foglalkoztatási formát lehetővé tévő szövetkezetek. A nyugdíjas szövetkezet a munkáltató, akivel a munkavállalónak tagsági jogviszonyt kell létesíteni, vagy is be kell lépnie a szövetkezetbe, hogy munkaviszonyt létesíthessen. A szervezet két oldalról nyitott, egyrészt a munkaezőt kereső cégek, illetve a munkát kereső nyugdíjasok felé. A szövetkezetten keresztül munkát vállaló nyugdíjasnak nem kell összevonnia az így szerzett jövedelmét a nyugdíjával, ez utóbbi után nem kell adóznia, továbbá csak 15 százalék szja-levonás terheli a bért, így a munkabér 85 százaléka a nettó kifizetés. A foglalkoztatási forma a munkaadók számára is kedvező, mert a kifizetett bruttó bért nem terheli semmilyen közteher, kevesebb adminisztrációval jár, rugalmas foglalkoztatás, csak a ténylegesen ledolgozott munkaórákat kell kifizetni.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az e fejezetben lévő táblázatok adatai, valamint önkormányzatunknak az Ft. és a Mötvv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §

Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos

megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

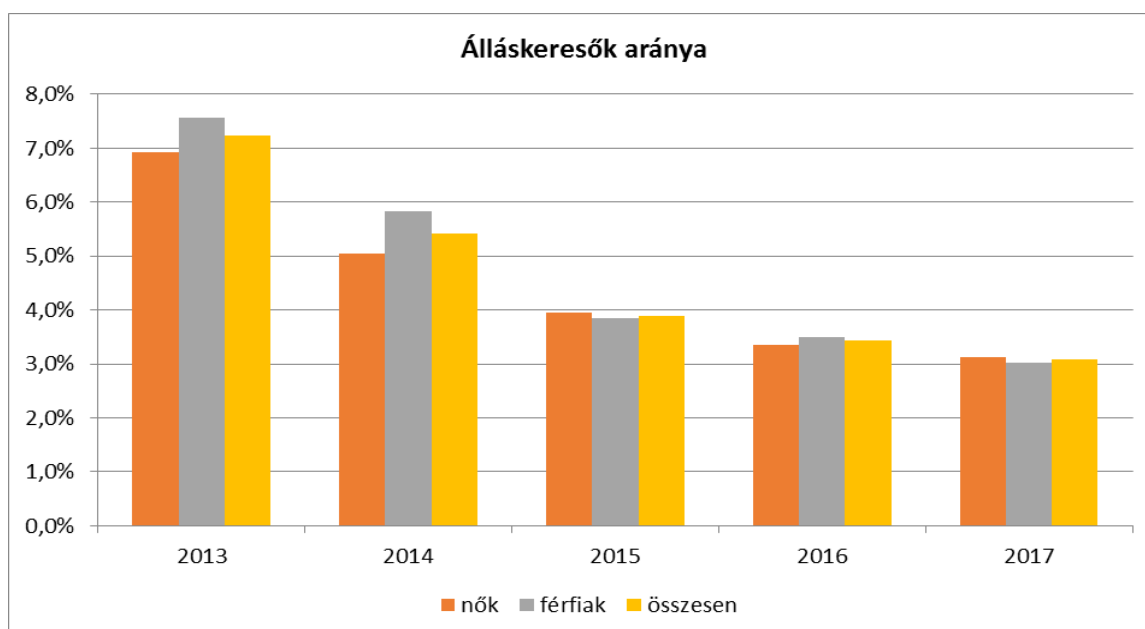
Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	21 009	20 090	41 099	1 456	6,9%	1 518	7,6%	2 974	7,2%
2014	20 687	19 827	40 514	1 044	5,0%	1 154	5,8%	2 199	5,4%
2015	20 401	19 597	39 998	804	3,9%	756	3,9%	1 560	3,9%
2016	19 994	19 186	39 180	671	3,4%	673	3,5%	1 343	3,4%
2017	19 804	19 030	38 834	620	3,1%	575	3,0%	1 195	3,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

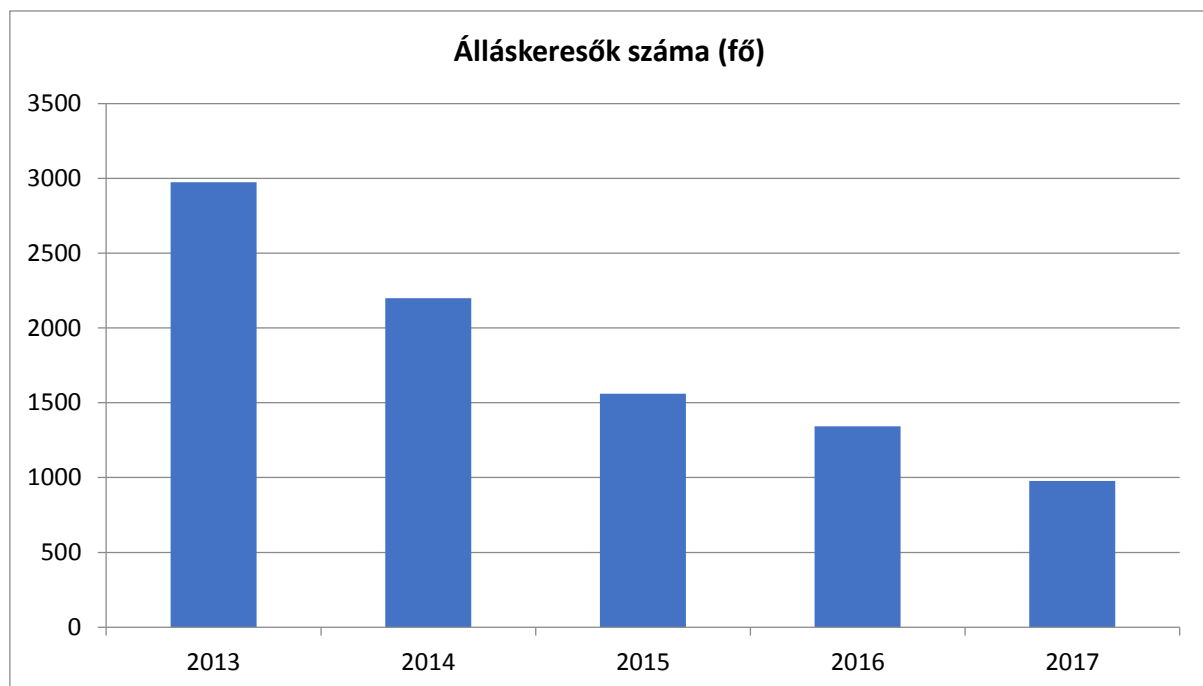
A demográfiai tendenciák ismeretében nem váratlan, hogy a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent az aktív korú lakónépesség száma (2.265 fővel). 2013. évtől kezdődően ugyancsak csökkent (közel 60%-kal) a nyilvántartott álláskeresők száma is. Az aktív korosztályhoz tartozók körében 2017-

ben közel azonos a nők esetében 3,1 %-os, míg az aktív korú férfiak körében 3,0 %-os – a nyilvántartott álláskeresők aránya.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		2974,25	2198,5	1559,75	1343,25	976,75
20 év alatti (TS 1002)	Fő	42	44	50	45	31
	%	1,4%	2,0%	3,2%	3,4%	3,2%
20-24 év (TS 1003)	Fő	367	256	185	156	104
	%	12,3%	11,6%	11,8%	11,6%	10,6%
25-29 év (TS 1004)	Fő	364	266	154	142	97
	%	12,2%	12,1%	9,9%	10,6%	9,9%
30-34 év (TS 1005)	Fő	332	222	139	117	79
	%	11,1%	10,1%	8,9%	8,7%	8,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	400	287	195	161	95
	%	13,5%	13,0%	12,5%	12,0%	9,7%
40-44 év (TS 1007)	Fő	344	265	170	147	110
	%	11,6%	12,1%	10,9%	10,9%	11,2%
45-49 év (TS 1008)	Fő	316	224	163	140	114
	%	10,6%	10,2%	10,4%	10,4%	11,7%
50-54 év (TS 1009)	Fő	333	219	132	123	89
	%	11,2%	9,9%	8,4%	9,2%	9,1%
55-59 év (TS 1010)	Fő	376	267	197	143	82
	%	12,6%	12,2%	12,6%	10,6%	8,4%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	101	150	177	171	178
	%	3,4%	6,8%	11,3%	12,7%	18,2%

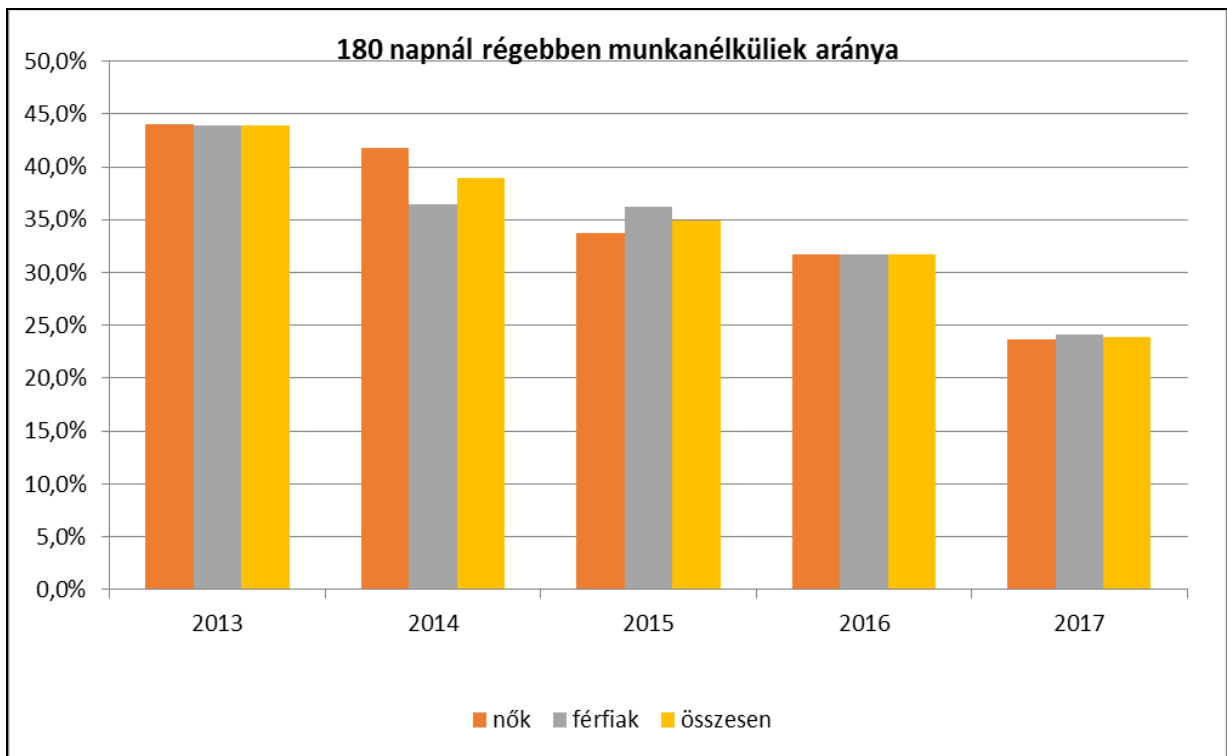
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A regisztrált munkanélküliek korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy Zalaegerszegen a pályakezdők munkanélkülisége, a korábbi időszakhoz mérten mérsékeltebb ütemű, csökkenő tendenciát mutat. A csökkenő tendencia az 50 év feletti korosztályban is tetten érhető, mely alátámasztja azt az állítást, hogy Zalaegerszeg az elmúlt időszakban megvalósított komplex elhelyezkedést támogató programoknak és munkahely teremtő beruházásoknak köszönhetően munkaerőhiánnyal küzd. Az álláskeresőik körében az elmúlt öt évben folyamatos, szembetűnő emelkedés az 59 év feletti, legveszélyeztetettebb korosztályhoz tartozók esetében volt tapasztalható. A nyilvántartott pályakezdő munkanélküliséget vizsgálva az tapasztalható, hogy 2014. évet követően folyamatosan csökkent a nyilvántartott pályakezdő álláskeresőik száma. A 20-29 éves korosztályhoz képest arányaiban a férfi és női pályakezdő munkanélküliek aránya szinte megegyező.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma és aránya									
Év	Nyilvántartott álláskeresőik/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőik/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	1 456	1 518	2 974	641	666	1 307	44,0%	43,9%	43,9%
2014	1 044	1 154	2 199	436	421	857	41,8%	36,5%	39,0%
2015	804	756	1 560	271	274	545	33,7%	36,3%	34,9%
2016	671	672	1 343	213	213	426	31,8%	31,7%	31,7%
2017	620	575	1 195	147	139	286	23,7%	24,2%	23,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

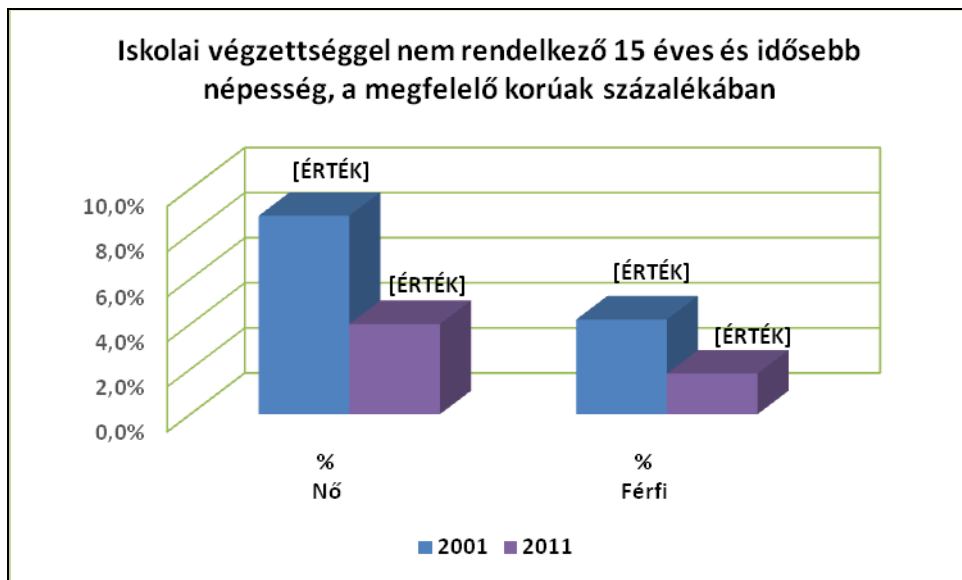
A fenti adatokból megállapítható, hogy a városban folyamatosan csökkent az elmúlt öt évben a regisztrált munkanélkülieken belül a tartós munkanélküliek aránya, ami feltétlenül kedvező jelenségnek minősíthető. A munkanélkülivé vált nők korábban sokkal nehezebben találtak újra munkát, látható, hogy a tartós munkanélküliek között a nő/férfi arány a kiegyenlítődés irányába mozdult el.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	91,2%	95,8%	8,8%	4,2%
2011	96,0%	98,2%	4,0%	1,8%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás



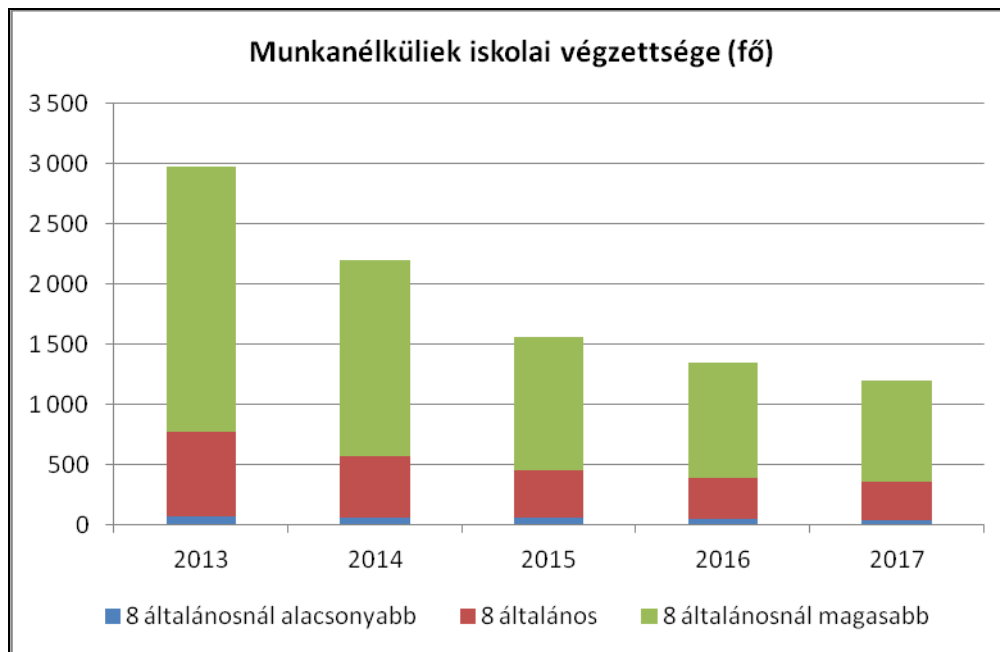
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az iskolázottság tekintetében csak a censusok során felvett adatokra támaszkodhatunk. Az alacsony iskolázott népesség változását vizsgálva megállapítható, hogy 10 év alatt jelentősen csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma, ezzel párhuzamosan nőtt a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma és népességen belüli aránya, ami kétségtelenül kedvező változás, bár az adatra nézve vélhetően kihatással bírt a növekvő természetes fogyás is. Figyelemre méltó azonban, hogy az alacsony iskolázott népességen belül még mindig nagyobb arányban vannak jelen a nők.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	2 974	68	2,3%	707	23,8%	2 200	74,0%
2014	2 199	58	2,6%	510	23,2%	1 631	74,2%
2015	1 560	55	3,5%	395	25,3%	1 110	71,2%
2016	1 343	49	3,7%	338	25,2%	956	71,2%
2017	1 195	41	3,4%	310	25,9%	844	70,6%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás



Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

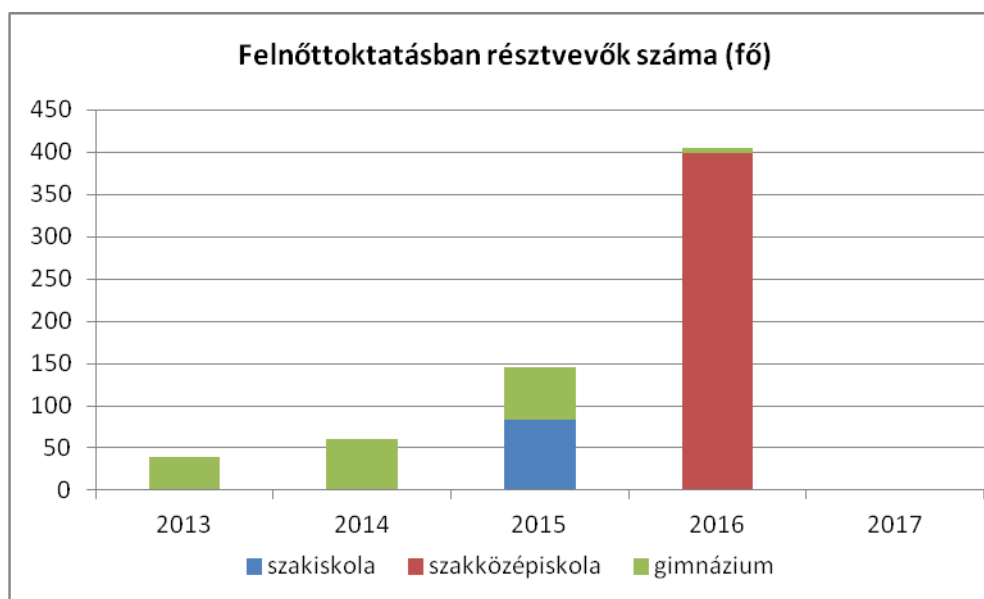
A fenti adatokból jól látható, hogy a munkanélkülieken belül a legnagyobb arányt a 8 általánosanál magasabb végzettségűek képviselik. Bár a fenti táblázat és diagram nem szemlélteti, ha részletesebben megvizsgáljuk a munkanélküliek iskolai végzettségére vonatkozóan fellelhető adatokat a TeIR-ben, akkor azt találjuk, hogy a 8 általánosanál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők ugyanolyan arányt képviseltek, mint az egyetemi diplomások (2017-ben 3,4 %). A munkanélküliek számának csökkenése mellett a 2009-es esztendő óta folyamatosan, de az utóbbi öt évben az álláskeresők között a harmadára csökkent a szakmunkások aránya.

Az adatokból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a legalacsonyabb végzettséggel rendelkezők valószínűleg nem szerepelnek a regiszterben, továbbá, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkezők kisebb valószínűséggel lesznek tartósan munkanélküliek. Megállapítható továbbá az is, hogy a szakmunkások iránti kereslet növekszik, hiszen arányuk a munkanélküliek körében nem elhanyagolható, de tartósan csökkenő tendenciát mutat.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépfokú felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú iskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601)
		Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2013	40	0	0,0%	0	0,0%	40	100,0%	410
2014	60	0	0,0%	0	0,0%	60	100,0%	309
2015	145	83	57,2%	0	0,0%	62	42,8%	202
2016	405	0	0,0%	398	98,3%	7	1,7%	398
2017	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)



Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A vizsgált időszakban általános iskolai felnőttoktatásban tanuló nem volt. A középfokú felnőttoktatásban résztvevők között a gimnáziumi tanulmányokat folytatók száma 2015-ig némileg emelkedett. A szakiskolai és szakközépiskolai képzések iránt a szakma megszerzése érdekében az érdeklődés ugrásszerűen megnőtt, mely vélhetően összefügg a szakmunkások munkaerő piaci keresletének növekedésével is.

c) közfoglalkoztatás

A megújított és átalakított közfoglalkoztatási program célja, hogy növelje az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatását, fokozza az álláskeresői aktivitást, valamint elősegítse a versenyszférába, az elsődleges munkaerőpiacra történő sikeres visszatérést (belépést). A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresői hosszú ideig eredménytelen.

Az önkormányzatok által történő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás a helyben felmerülő, közfeladattal, a helyi közösség érdekeivel, a helyi közösség számára fontos szolgáltatások nyújtásával összefüggő munkai igények kielégítését segíti. Ebben a támogatási formában nyílik igazán lehetőség az értékteremtő, szakképzettséget is igénylő munkák elvégzésére, ezért itt napi 6-8 órás munkaidővel történt a foglalkoztatás.

A közfoglalkoztatási programok alapvető célja, hogy egyfelől lehetőséget teremtsenek a tartós munkanélkülieknek, a munkaerőpiacról régóta kiszorultaknak arra, hogy - munkaképességük megőrzése, esetleges javítása révén – visszatérjenek az elsődleges munkaerőpiacra, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítsanak a rászorultaknak addig is, amíg az első cél be nem következik. Kiemelt cél még a feketén végzett munka, tágabb értelemben a „feketegazdaság” visszaszorítása a rendezett munkaügyi kapcsolatok, foglalkoztatás megteremtése révén. Emellett természetesen léteznek egyéb kimondott vagy látens célok is (a segéllyel visszaélők kiszűrése, a közfoglalkoztatottak tesztelése a munkára való alkalmasság szempontjából, az önkormányzatok forráshiányának mérséklése stb.)

A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, polgármesteri hivatalok tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (adminisztrációs munka,

kézbiztosítási munka), egészségügyi és szociális, valamint a művelődési és közoktatási területeken végzett feladatok segítése, nemzetiségi önkormányzatoknál végzett tevékenység segítése tartozik.

A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák köre az alábbi: köztisztasági és karbantartó feladatok, parkgondozás, intézményekhez tartozó udvar takarítása, vízelvezető árkok fenntartása, bővítése, őrzés-védelem.

A nők esetében a takarítás a leggyakrabban ellátott feladat. Ezt követik a köztisztasági munkák, az adminisztratív kisegítő feladatok, a szociális gondozói, segítői tevékenységek. A pedagógiai asszisztencia is viszonylag gyakori női feladat a közmunka körében.

A vizsgált hátrányos helyzetű csoportok munkaügyi szempontból számos problémával küzdenek, nagyon magas azok aránya, akik nem rendelkeznek semmilyen munkából származó jövedelemmel. Az átlagosan alacsony iskolai képzettségnek köszönhetően túlnyomó részt csupán az alacsony kvalifikációt igénylő álláshelyeket képesek betölteni. Egyértelmű összefüggés mutatkozott az iskolai végzettség növekedése és a munkahely megléte, vagy az álláskeresés sikere között. Ebből következően a hátrányos helyzetű csoportokkal foglalkozó szakmai szervezeteknek kiemelt figyelmet kell fordítani a képzések szervezésére. Erősíteni kell a szakképzés iránti érdeklődést. Egy szakma megszerzésének biztosítása jelentősen hozzájárulhat ezen csoport körülményeinek javításához.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a közfoglalkoztatás szervezése és lebonyolítása érdekében létrehozta és működteti a Kontakt Humán Szolgáltató Nonprofit Kft-t, mely az alapításától, vagyis 1999. január 1-jétől 2009-ig Kht.-ként látta el feladatait. A Kontakt Nonprofit Kft. 2018-ban a 19. üzleti évét fejezte be. Az eltelt évek alatt a Kft. lényeges átalakításokon ment keresztül, tevékenysége egyre bővült, az alapító önkormányzat céljait megfelelő szinten valósította meg.

A közfoglalkoztatások megvalósítójaként a cég az elmúlt években az alábbi támogatásokat tudta elnyerni központi keretből a munkák megszervezése, irányítása és előfinanszírozása után:

2008 év – 30.451 eFt	2013 év – 156.859 e Ft
2009 év – 95.817 eFt	2014 év – 129.380 e Ft
2010 év – 97.035 eFt	2015 év – 85.639 e Ft
2011 év – 56.073 eFt	2016 év – 128.363 e Ft
2012 év – 70.667 eFt	2017 év – 68.367 e Ft

Az elnyert pénzeszközt minden évben a munkabérekre fordította a társaság.

Mindezek mellett minden foglalkoztatott havi béréhez még hozzá kellett tenni 5 - 15 % bérköltséget, valamint a foglalkoztatást terhelő egyéb költségeket. (irányítási költség, gépek-szerszámok, munkaruha, üzemanyag, munkavédelem, karbantartás, bérleti díjak)

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma
2010	215
2011	374
2012	264
2013	265

2014	379
2015	243
2016	229
2017	263

Forrás: Kontakt Nonprofit Kft.

A közfoglalkoztatottak létszámában 2011. évben következett be egy jelentős növekedés, míg a 2012. évi csökkenés oka elsősorban a foglalkoztatási időtartam (4 hónapról 6 hónapra) növekedése.

Jellemzően minimálbéren és a szakmunkás bérminimumon történt a foglalkoztatás, mivel a közfoglalkoztatásban az az irányadó. 2011 szeptemberétől bevezetésre került a közfoglalkoztatási minimálbér.

A 2013-2014-es nagyarányú közfoglalkoztatás után egyre többen helyezkedtek el az elsődleges munkaerőpiacon. A kormányzati intézkedések következtében – melynek célja a közfoglalkoztatás csökkentése – egyre kevesebb a közfoglalkoztatásban résztvevők száma, azonban van egy olyan réteg, akik egészségi és mentális problémáik miatt nem képesek elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon, tehát a közfoglalkoztatás némiképp Zalaegerszegen is megmarad.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

Önkormányzatunk egyik alapvető célja, hogy saját lehetőségeivel és eszközeivel elősegítse a munkahelyteremtést és támogassa a gazdaság fejlődését, valamint megteremtse a beruházásokhoz elengedhetetlenül szükséges kedvező környezetet és feltételeket.

Ennek keretében került sor az elmúlt időszakban az alábbi fejlesztésekre:

- befektetés támogató program megalkotása
- ipari parki fejlesztések
- inkubátorház létrehozása, és bővítése
- gazdasági diplomácia erősítése
- Gazdasági Szenátus létrehozása
- Deák Ferenc Új Városépítő Program megalkotása és megvalósítása
- Nyugat-dunántúli Gazdasági Tengely létrehozása
- Foglalkoztatási Paktum

A fenti programok hozzájárulnak, ahhoz, hogy a város gazdasága erősödjön, ennek következtében növekedjen a foglalkoztatás.

A fentiekén túl önkormányzatunk saját intézményein és cégein (pl. Városgazdálkodási Kft., LÉSz Kft., Kontakt Humán Szolgáltató Nonprofit Kft.) keresztül lehetőséget kínál a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására.

Az önkormányzat mellett a munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a 45. §-a és 47. §-a alapján a jövedelme kiegészítésére, pótlására szociális rászorultságtól függően a rászorulók részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj (alanyi, kiemelt, emeltösszegű), Szt. és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerinti települési támogatás (a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a 18. életévét betöltött, tartósan beteg hozzátartozó az ápolását, gondozását végző személy részére, a gyógyszerkiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére)

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így a lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Természetbeni szociális ellátások: alanyi közgyógyellátás, illetve normatív közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása és a köztemetés

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsgyi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés

Álláskeresők támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Ft. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az **álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltatóknak.

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresési járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

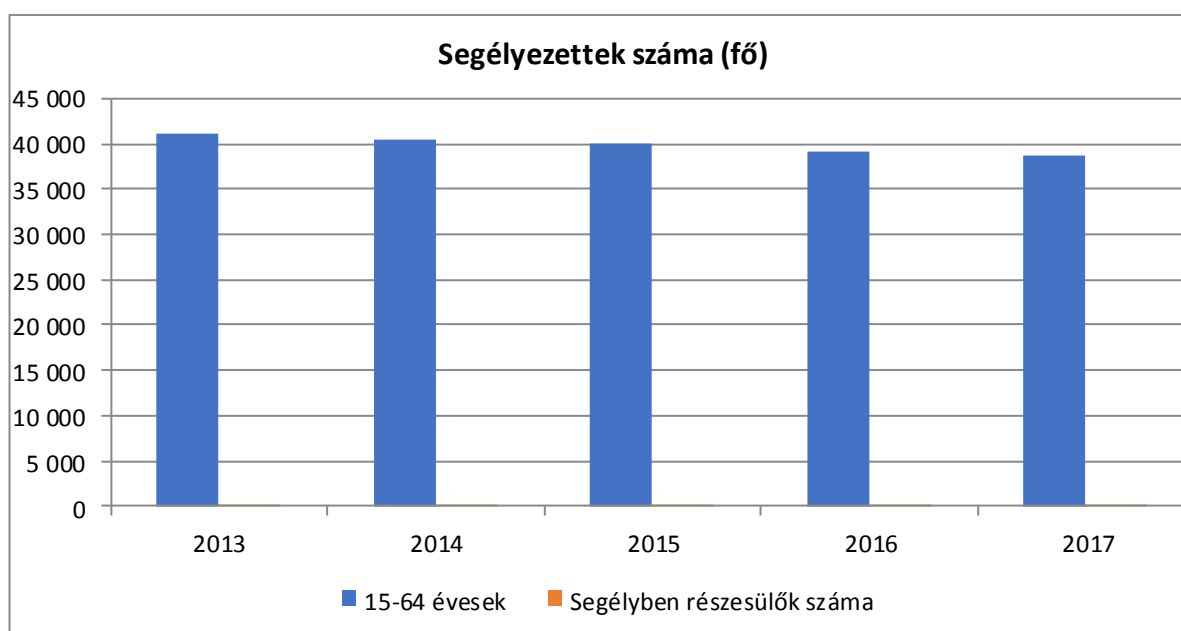
Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresési támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

A munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma			
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2013	41 189	105	0,3%
2014	40 514	128	0,3%
2015	39 998	122	0,3%
2016	39 180	117	0,3%
2017	38 660	118	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



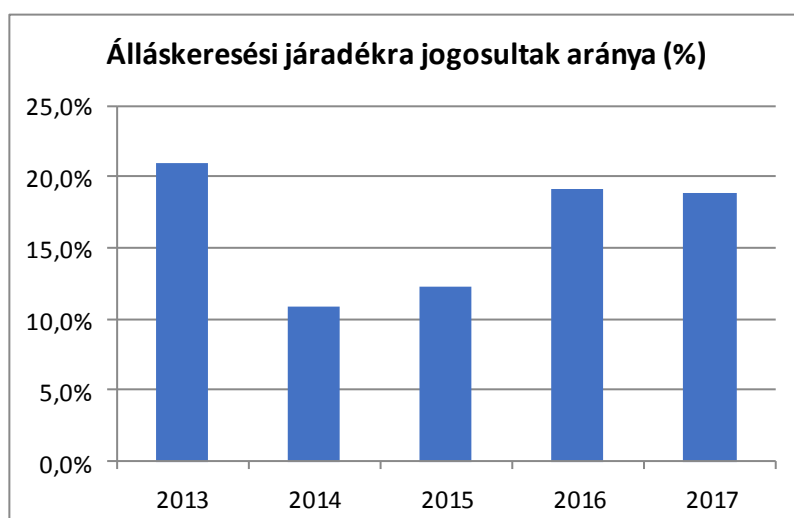
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fentiekből kitűnik, hogy a demográfiai folyamatokkal összhangban a helyi aktív korú népesség száma folyamatosan csökkent az utóbbi öt évben is. Ez a csökkenő tendencia ugyanakkor nem jutott érvényre az álláskeresési járadékban részesülők száma tekintetében. Megállapítható viszont, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú népességen belül az álláskereső segélyezettek aránya jelentősen nem változott.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)

	Fő	Fő	%
2013	2 974,25	622,00	20,9%
2014	2 169,50	237,00	10,9%
2015	1 559,75	192,00	12,3%
2016	1 246,00	238,00	19,1%
2017	1 194,75	226,00	18,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



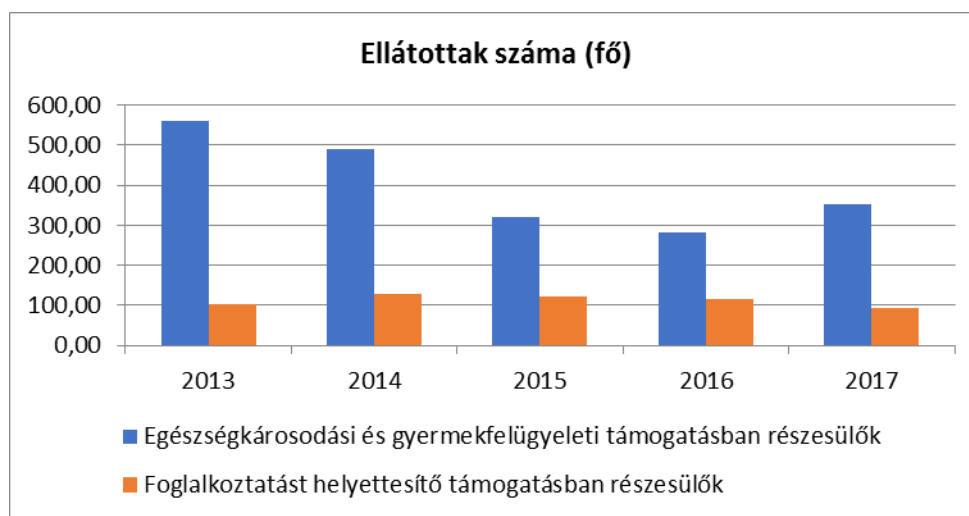
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	561,00	1,36%	104,50	3,51%
2014	489,50	1,21%	128,25	5,91%

2015	320,75	0,80%	122,25	7,84%
2016	281,95	0,72%	117,00	9,39%
2017	351,00	0,91%	93,00	7,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.2 számú táblázat adataiból látható, hogy a munkanélküliek számának csökkenése együtt jár a különböző támogatások jogosultsági alapon történő igénybevételének számbeli csökkenésével. A zalaegerszegi nyilvántartott álláskeresők száma az utóbbi öt évben igen kedvezően alakult.

Az álláskeresési járadékra jogosultak számára is ugyanez a kedvező irány jellemző, a jogosultak aránya azonban az álláskeresők között, az utóbbi két évben jól érzékelhető emelkedést mutat.

A 3.3.3. számú táblázat adatai arról tanúskodnak, hogy amíg az aktív korú népességben belül folyamatosan csökkent a rendszeres szociális segélyezésben részesülők száma és aránya, addig amellyel, hogy a munkanélküliek száma érzékelhetően csökkent az elmúlt öt évben, körükben a foglalkoztatást helyettesítő támogatást igénybe vevők aránya csaknem állandó.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.²

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiq viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Az önkormányzat a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a

² Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembevétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.”

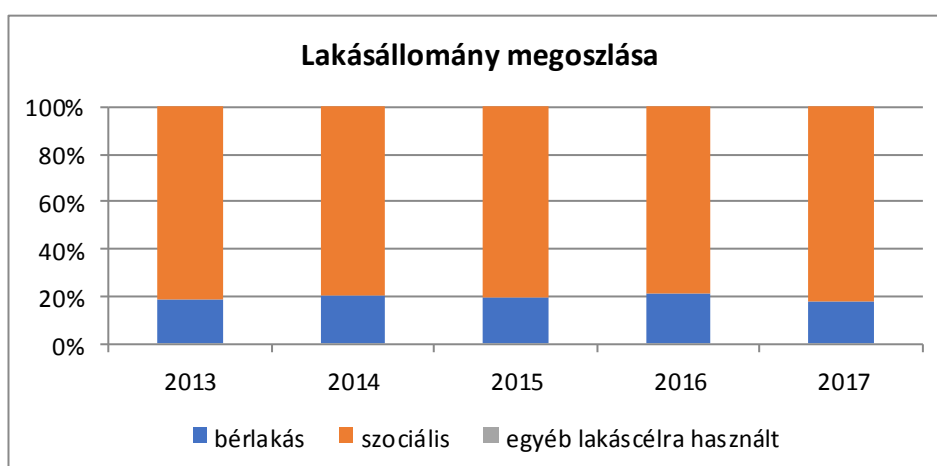
Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

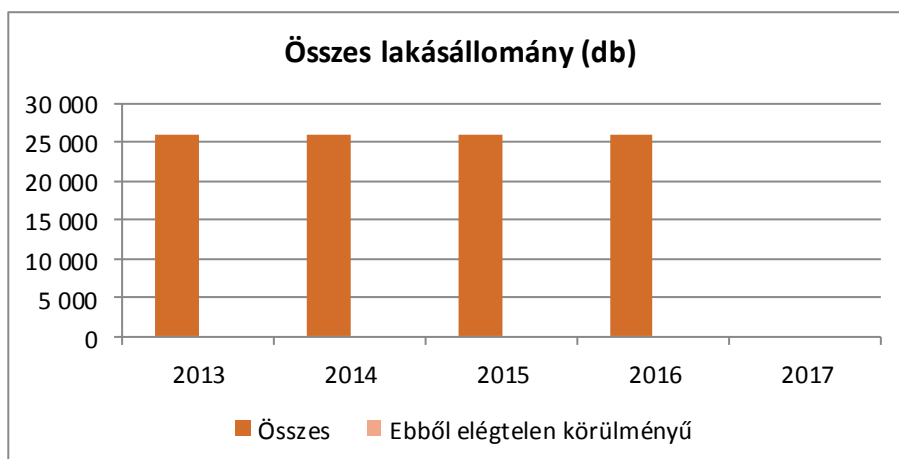
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	25 951	n.a	205	9	881	19	0	0
2014	25 973	n.a	203	3	803	9	0	0
2015	26 021	n.a	199	0	795	5	0	0
2016	26 031	n.a	219	2	794	15	0	0
2017	n.a	n.a	173	0	784	19	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok



Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

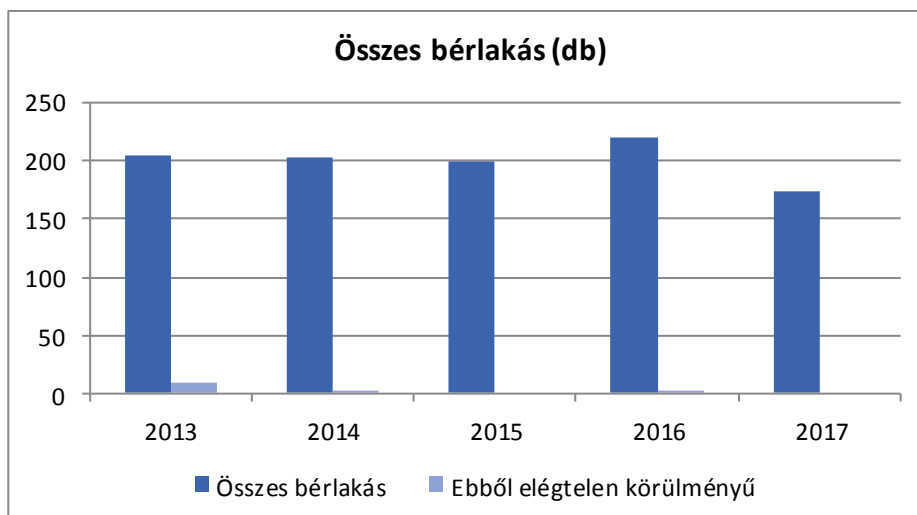


Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A fenti adatokból jól látszik, hogy a városban a lakásállomány száma a vizsgált időszakban csekély mértékben növekedett (2016-os adat: 26 031 db lakás). A lakásépítési kedv növekedésére utal, hogy a Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatal Foglalkoztatási, Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály által rendelkezésre bocsátott adatok szerint a hivatal Egészségbiztosítási Osztálya **2017. évben összesen 1.696 db Hatósági Bizonyítványt** állított ki családok otthonteremtési kedvezménye, és otthonteremtési kamattámogatás igénybevétele céljából.

A lakosság tulajdonában álló, elégtelen lakhatási körülményekkel rendelkező lakásokról nem áll rendelkezésre adat. Az önkormányzati tulajdonú bérlakások kezelését az IKV jogutódjaként, 1992. január 1-től Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának egyszemélyes Kft-je, a Lakáskezelő, Építőipari és Szolgáltató Kft. (LÉSZ Kft.) végzi.

Az elmúlt öt év alatt az önkormányzati bérlakás állomány száma 15,6%-kal csökkent. A szociális bérlakás állomány száma pedig az öt évvel korábbihoz mérten 11 %-kal csökkent.



Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az esélyegyenőség szempontjából különösen fontos területe a lakásrendszernek az önkormányzati bérlakás szektor.

Zalaegerszegen jelenleg az önkormányzati szociális bérlakások száma 785. A kezelt ingatlanok száma a korábbi évekhez képest enyhe csökkenést mutat, elsősorban a rossz állapotú ingatlanok bontása,

valamint a bérlőnek történő értékesítés miatt. 2017. évben egy esetben került sor, bérlő részére történő értékesítésre a Közgyűlés döntése alapján. Kezelésből kikerült továbbá, a Munkácsy u. 1. sz. alatti épület (volt ZÓNA), melyben a 7 db egykori lakás helyén új Kormányablak került kialakításra és kezdte meg működését. Látható, hogy a csökkenés oka a tovább folytatódott elidegenítésben rejlik. A lakásállományból az üresen állók aránya 6,9 %-os, amely az előző évi adat után mérsékelten emelkedett. Ez az adat tartalmazza azonban a várhatóan értékesítésre, valamint rossz állapota miatt bontásra szánt ingatlanokat is. Ezen ok miatt állnak üresen és nem került sor kiadásukra.

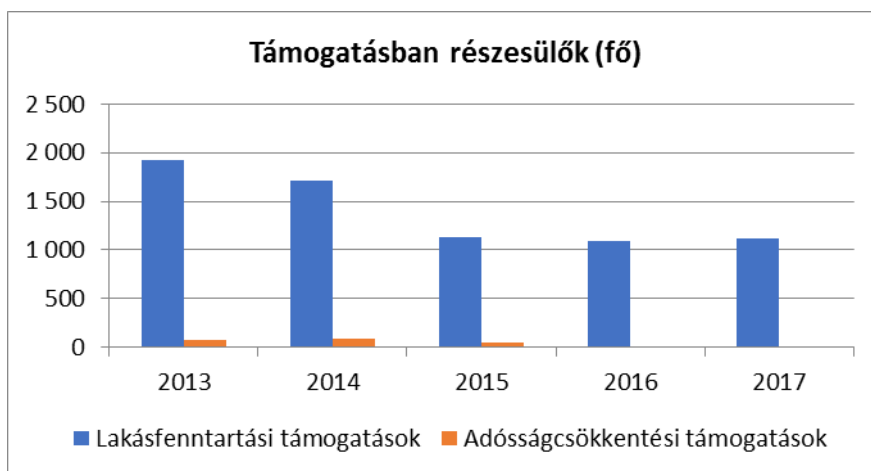
A 3.1.4 számú táblázat 2017. évre vonatkozó sorában feltüntetett, „lakhatási körülmények szempontjából elégtelen” 19 lakás, komfort nélküli lakás. Ez nem azt jelenti, hogy közműszolgáltatás, áram, vagy fűtési lehetőség nincs az ingatlanokban, hanem hogy azokat műszaki okból, illetve tartozás miatt ideiglenesen vagy tartósan kikapcsolták. Ezekben a lakásokban ugyanakkor, nincsen mellékhelység, fürdőszoba. Vízvételi lehetőség mindenhol adott, ilyen szempontból ellátatlan lakás nincs.

A bérlők jelenleg a bérbé adott lakások mintegy 21 %-ában kötelezettek költségvú lakbér fizetésére. Mivel a szociális helyzet alapján történik a bérlők besorolása, a bérlés során, ez alapján változhat a minősítés. A jelenlegi igények alapján műszaki állapottól függően gyorsan bérbé adhatók az üres lakások, mind szociális helyzet alapján, mind pedig a költségveln hasznosítottak esetében.

A soron következő táblázat a vizsgált időszakban a lakásfenntartási támogatásban és az adósságcsökkentési támogatásban részesülők adatait mutatja be.

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	1 928	71
2014	1 712	86
2015	1 132	45
2016	1 087	8
2017	1 123	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatokból látható, hogy öt év alatt jelentősen (42 %-kal) csökkent a lakásfenntartási támogatásban, valamint 2016-ig, az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma. Az adatok részben tükrözik a rendszer átalakulását, részben pedig utalnak a lakhatással összefüggő nehézségek rendeződésének kedvezőbb irányba fordulására is.

2015. március 1-től a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere átalakult, az állam és az önkormányzat feladatai élesen elválasztásra kerültek. A változás eredményeként megszűnt az adósságcsökkentési támogatás is. A jogszabályváltozás eredményeként a helyi önkormányzat felelőssége tovább nőtt a helyi közösség szociális biztonságának erősítése tekintetében. Az önkormányzat által nyújtható támogatás egységesen települési támogatás lett. Zalaegerszeg Megyei jogú Város Önkormányzata, 3/2015. (II.13.) önkormányzati rendeletében rendelkezett a települési támogatás formájában igényelhető lakásfenntartási segélyről, mely 2016. január 1-től igényelhető. A lakásfenntartási segélyt az önkormányzat, a szociálisan rászoruló személyek és családok számára, az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos kiadások viseléséhez, a hátralék felhalmozódásának elkerülése céljából nyújtja.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az Ebktv. 31. §-a szerinti települési esélyegyenlőségi program elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat.

A 2003. évi CXXV. törvény szellemében írandó települési esélyegyenlőségi program különösen a lakhatás illetve a szociális szolgáltatásokhoz, és az infrastruktúrához való hozzáférés terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kívánja ösztönözni. A kutatások szerint az ezeken a területeken jelen lévő szegregációs és szelektív mechanizmusok korlátozzák az egyenlő hozzáférést ezen szolgáltatásokhoz, és tovább mélyítik a társadalmi különbségeket. Az Anti-szegregációs Terv ennek megfelelően Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Esélyegyenlőségi Programjára épül.

Az Anti-szegregációs terv elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. Az Anti-szegregációs terv célja, hogy a város felmérje azon területeit, ahol a szegregáció már megindult, illetve ahol előrehaladott állapotban van, és a fentiek szellemében kidolgozzon a szegregáció oldására irányuló programokat.

Horizontálisan érvényesítendő szempont ezért a település-fejlesztésben, az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális fejlesztés és település-rehabilitációs támogatás esetén az alacsony státuszú lakosok helyzetére. Kiemelten fontos a település különböző pontjain lakók részére az (szociális) infrastruktúrához való hozzáférés- biztosításának gyakorlata és annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a településen a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség.

A módszertan szerint alacsony státuszú lakos a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező és 8 osztállynál nem magasabb iskolai végzettséggel rendelkező aktív korú lakos.

Az integrált városfejlesztési stratégia városrészek vonatkozó elemzése alapján kimutatható, hogy melyek a város rosszabb státuszú területei, ahol a népesség társadalmi összetétele és a terület fizikai jellemzői is kedvezőtlenebbek. Ez a fejezet alapvetően erre az elemzésre támaszkodik és a célja, hogy a rosszabb státuszú területeken belül meghatározza azokat a kisebb területegységeket, ahol a szegregáció már előrehaladott, illetve azokat, melyeket a szegregáció elmélyülése veszélyeztet. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a városi szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása.

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül:

- a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és
- a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Városszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a városszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

A szegregátumok lehatárolását segítő vizsgálati szempontok:

- **Elsősorban városrész szintű társadalmi (demográfiai, szociális helyzet) adatok** - amelyek a Központi Statisztikai Hivatal 2011-es népszámlálás adataiból lekérhetőek - képezhetik az alacsony státuszú népesség koncentráció területek beazonosítását. A szegregált terület definíciója szerint (lásd fent) a két mutatónak együttesen megfelelő lakosok magas koncentrációja határozza meg a beavatkozási területet.
- **segélyezési adatok megoszlásának vizsgálata:** az önkormányzati segélyek városrészek közötti megoszlásának, illetve a városrészekben belül egy adott területre való koncentrációjának vizsgálata
- **önkormányzati bérlakások** magasabb koncentrációja egy adott területen
- **alacsony infrastrukturális ellátottsággal** (közút, pormentes út, járda hiánya) rendelkező területek vizsgálata
- külterületen, nem-lakóövezetben elhelyezkedő lakott területek vizsgálata.

A város által készített Anti-szegregációs Terv elemzése alapján megállapítható, hogy a városban nincs – a megadott mutatóknak megfelelő – olyan méretű szegregátum (100 fő feletti), amely integrációs stratégia készítését indokolná. Ennek a pozitív helyzetnek a kialakulásához hozzájárult Zalaegerszeg Megyei Jogú Város széleskörű és stabil szociális hálójának, amely megoldást kínál a társadalom valamennyi nehézségekkel küzdő tagjának. A szegregáció kockázatával érintett területek lakói számára több lehetőség adott a már meglévő rendszerben is. Ezekre a létező programokra és stratégiákra épült a város Anti-szegregációs Programja is.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról, és
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. Az Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	3	23	11
2014	3	23	11
2015	3	23	11
2016	3	22	11
2017	3	22	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatokból látható, hogy a városban széleskörűen hozzáférhető az egészségügyi alapellátás, a rendszer kiépített és biztonságosan üzemel.

Az Egészségügyi Alapellátás infrastruktúrájának fejlesztése Zalaegerszegen (TOP-6.6.1-15-ZL1-2016-00001) című projekt keretében több egészségügyi alapszolgáltatás épülete újult meg az elmúlt évben. A bruttó 353.999.834 Ft támogatási összeg, a napi munkavégzés során használt eszközök (bútorzat, egészségügyi- és orvostechnikai eszközök, irodatechnikai eszközök) beszerzésére is lehetőséget adott. A fejlesztés révén 13 háziorvosi rendelő (ebből 8 felnőtt és 5 gyermek háziorvosi praxis) 17 védőnői körzet elhelyezését szolgáló tanácsadó és a központi ügyeleti szolgálat feltételei javultak számottevően.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez), valamint fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzájárulás

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata komplex Egészségfejlesztési cselekvési tervvel rendelkezik, amely 6 fő programpontra (**keringési, daganatos, mozgásszervi, mentális betegségek és szenvedélybetegségek** megelőzése és visszaszorítása, valamint az **egészséges táplálkozás és az aktív testmozgás** elterjesztése és népszerűsítése) tartalmaz.

Az egészségfejlesztési cselekvési programok az alábbi fő célkitűzések megvalósításához kapcsolódnak:

- a betegségek megelőzése,
- az egészségkárosító magatartások visszaszorítása,
- az egészséges életmód népszerűsítése,
- a kedvező környezeti feltételek alakítása.
- az egészségtudatos magatartás kialakítása.

A civil és szakmai szervezetek, programok, támogatása során az önkormányzat kiemelt figyelmet fordított azon projektek támogatása iránt, amelyek illeszkedtek az elfogadott Egészségfejlesztési cselekvési tervhez. A programokat elsősorban egészségfejlesztéssel, egészségneveléssel foglalkozó civil szervezetek, valamint „betegszervezetek” bonyolították. Ennek köszönhetően számos csoportot elérő programok valósulhattak meg a városban

Az EFOP-1.8.19-17 kódszámú, „Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése - népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése” című projekt keretében ez év március 1-től, a Zala Megyei Szent Rafael Kórház keretei között megkezdte működését zalaegerszegi székhellyel a Zalaegerszegi Járási Egészségfejlesztési Iroda (továbbiakban: EFI), melynek Önkormányzatunk konzorciumi partnere. Az EFI az ország átfogó népegészségügyi hálózatának részeként működik a Zalaegerszegi járás 85 településére kiterjedő illetékességgel. Az EFI programjainak célja, hogy javuljon Zalaegerszegen és a járásban élő lakosság egészségi állapota, csökkenjen a korai, elkerülhető halálozás, javuljon a lakosság egészségtudatossága, széles körben változzon kedvezően az egészséget meghatározó életmód, fejlődjenek az egészségmagatartást befolyásoló szokások és a népegészségügyi szolgáltatásokhoz, ismeretekhez való hozzájárulás, a megelőzés és egészségfejlesztés.

c) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészséges táplálkozás alapelveinek megismertetése és kisgyermek kortól kezdődő követése, az ehhez szükséges élelmiszerek elérhetőségének biztosítása, valamint az egészséges táplálkozással nevelés az étkeztetők, a pedagógusok, a szülők, valamint a táplálkozás-egészségügyi szakemberek együttműködésével valósulhat meg.

A központi támogatás nélkülözhetetlen eleme a közétkeztetési rendszernek. A kormány 2015-ben 58 milliárd forintot, 2016-ban 70 milliárd forintot költött erre a célra. Emelte az állami támogatást, amit a

közétkeztetéssel foglalkozó vállalkozók egy gyerekre fordíthatnak. Így lehetőség nyílik arra, hogy egészségesebb ételeket kapjanak a diákok.

Az egészséges táplálkozás kulcsfontosságú a fejlődő szervezet számára, hiszen krónikus betegségek kialakulása előzhető meg a megfelelő étrenddel. 2011-ben tette közzé az országos tisztifőorvos az egészséges közétkeztetésre vonatkozó ajánlásait, melyek azóta a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletbe is beépültek. Valamennyi közétkeztetéssel foglalkozó szolgáltatónak a rendeletben foglaltak és az életkori sajátosságok figyelembevételével kell elkészítenie az ételeket.

Zalaegerszegen a közétkeztetést igénybe vevők száma 2017. év végén az alábbiak szerint alakult:

Bölcsődében:	265 fő	60.989 adag
Óvodában:	1.195 fő	262.900 adag
Általános iskolában:	3.167 fő	585.895 adag
Középiskolában, kollégiumban:	1.054 fő	197.765 adag
Szociális étkeztetettek (idősek, betegek, rászorultak):	507 fő	87.239 adag

A szociális étkeztetést (idősek, betegek, rászorultak) a városban az önkormányzat fenntartásában működő Gondozási Központ, míg a gyermekétkeztetést (óvoda, általános iskola, középiskola, kollégium) vállalkozási szerződés keretében a Hungast-Nyugat Kft végzi. A bölcsődei ellátásban az önkormányzat által fenntartott intézmény (Egyesített Bölcsődék) végzi az étkeztetést.

Önkormányzatunk is részt vett a Békés megyében elindított és azóta országos kiterjesztésű „Mintamenza programban”.

A program része, hogy a közétkeztetésben is minél szélesebb körben jelenjenek meg a magyar, ezen belül is elsősorban a helyi alapanyagok, illetve a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások termékei. Fontosnak tartjuk, hogy a bio-élelmiszerek és fűszerek egyre növekvő arányban jelenjenek meg a bölcsődei, óvodai, kórházi étkeztetésben. A tapasztalatok szerint ízletesebbek azok az ételek, amelyek a több ezer kilométerről szállított alapanyagok helyett hazai termékekből készülnek, ráadásul tápértékük is magasabb.

A helyben megtermelt nyersanyagok teljesen kiszoríthatnák az ételek elkészítéséhez használt ún. kényelmi termékeket. Az „igazi” nyersanyagok előkészítése élő munkát igényel, így ez a közmunka-programban résztvevők számára is új foglalkoztatási területet jelenthet. Emellett fontos a konyhák valamennyi dolgozójának (élelmezésvezető, szakács, konyhai előkészítő) elkötelezett közreműködése, képzése, továbbképzése, és az is, hogy a közmunka-programban részt vevők megismerkedjenek a higiénés és közegészségügyi előírásokkal.

A gyermekétkeztetést végző szolgáltató a városba számos új kezdeményezést hozott magával, melyek elsősorban az egészségességet célozzák. Reform technológiával készítik az ételeik nagy részét, így például a bő olajban való sütés is a múlté Zalaegerszegen, hiszen olyan sütőberendezéseket vásároltak, melyek alkalmasak arra, hogy nagy mennyiségű zsiradék felhasználása nélkül készítsék el azokat az ételeket is, melyek korábban olajba merítve készültek. Ezen kívül az étlap összeállítást dietetikus szakember végzi, az ide vonatkozó összes ajánlás és szakmai szempont figyelembevétele mellett, melyet a hatóságok is folyamatosan ellenőriznek.

d) sportprogramokhoz való hozzáférés

Zalaegerszeg sportlétesítmény ellátottsága kiemelkedőnek minősíthető. Az önkormányzat a sportlétesítmények fenntartásával, fejlesztésével és támogatásával látja el leginkább a sporthoz kötődő közfeladatait.

Zalaegerszegen a stadionrekonstrukciós program keretében befejeződött az új **Városi Labdarúgó Stadion** felépítése.

A **Városi Sportcsarnok** az egyik legfontosabb sportlétesítménye a városnak, amely az élsport mellett, több kulturális eseménynek is helyet ad.

A városban működő **Jégcsarnok** a közönségkorcsolyázás által új és nagyon értékes lehetőséggel szolgálja a szabadidősportot, a közoktatási intézmények számára az Önkormányzat finanszírozásával biztosított jégidő az iskolai és a diáksport terén jelent minőségi előrelépést, az utánpótlás-nevelés területén pedig Zalaegerszeg a jégkorong egyik hazai erősségévé vált az elmúlt néhány év alatt.

A **Városi Sportcentrum** nagy értéke a város sportéletének, kihasználtsága szinte lefedi a teljes kapacitását, mind a szabadidősportnak, mind a versenysportnak fontos helyszínéként szolgálja Zalaegerszeg sportéletét. A létesítményt a zalaegerszegiek díjmentesen látogathatják, ami a szabadidősport és az egészséges életmód kialakításában jelentős támogatás és segítség az Önkormányzat részéről a város lakói számára.

A **Városi Fedett Uszoda** nagyon fontos bázisa az eredményes zalaegerszegi úszósportnak, s legalább ilyen fontos helyszíne a szabadidősportnak, illetve az iskolai- és diáksportnak. A kerettantervbe beépített, az ötödik évfolyamon kötelező 18 órát az állam támogatja, a zalaegerszegi önkormányzat pedig vállalta, hogy a többi évfolyam oktatását is segíti. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és Magyarország Kormánya a Modern Városok Program keretében együttműködési megállapodást kötött több fejlesztési cél megvalósítása érdekében, amelyek közül az egyik az uszodafejlesztési koncepció keretében történő, meglévő városi uszoda létesítmény fejlesztése, illetve bővítése egy 10 pályás, 50 méter méretű medencét és tanmedencét is magában foglaló fedett uszodával. Zalaegerszegen jelenleg egy uszodaépület működik, így az uszodafejlesztési beruházás megvalósításának időszaka alatt is szükséges a vízfelület biztosítása a Zalaegerszegi Úzó Klub, Zalaegerszegi Triatlon Klub, iskolák tehetségei, és gyógyúszást végzők igényeinek kielégítésére. Hamarosan megkezdődhet a fejlesztés, mert a tervek már elkészültek és a kivitelező pályáztatása folyik. Az ütemezés oly módon történik, hogy I. ütemben megépül a kültéri medence saját uszodatechnológiájával együtt, továbbá az ideiglenes időszakban szükséges fűthető lefedéssel és öltöző-vizesblokk rendszer telepítésével együtt. Ezt követően elbonthatóvá válik a meglévő épület és kialakítható lesz az új 50 méter méretű medencét és tanmedencét is magában foglaló fedett uszoda épülete.

Az **Alsóerdő sportpályái** sajnos jelenleg rossz állapotuk miatt nem szolgálják a város polgárainak kulturált szabadidő eltöltését és mozgásigényének kielégítését. A Modern Városok Program keretében sport- és rekreációs központ létesül a volt napközis tábor területén és környékén, valamint a TV-toronynál. Az Alsóerdei Sport és Rekreációs Központ engedélyes és kiviteli tervei elkészültek, a kormány döntött a szükséges források biztosításáról, így szintén indulhat hamarosan a közel 3 milliárd forintos beruházás. A projekt célja az Alsóerdő komplex megújítása és új turisztikai attrakciók létrehozása. Az utóbbi időben a szórakozás, pihenés mellett egyre inkább a sportolás és az extrém sportok helyszíne lett az Alsóerdő, a beruházással ez utóbbi lehetőségeket is erősíteni kívánja a város.

A Magyar Labdarúgó szövetség által kiírt pályázatokban immár 2db nagyméretű 105x68-as műfüves labdarúgópálya, 1db 60x40-es 5db 20x40-es és 3db 12x24m-es grundpálya épült. Rekortán borítású multifunkcionális pályával bővült az Eötvös iskola udvara, valamint műanyag borítású B33-as kosárlabda pályával a Zrínyi Miklós gimnázium udvara. A város nagy hangsúlyt fektet a gyerekek sportra való nevelésére. Önkormányzatunk ezért minden évben sikeresen pályázott két db 7x14m-es ovisport-pályára, ami idén már a 8. megépült pályát jelenti. A városvezetés terve szerint minden óvodába megpályázza ezt a lehetőséget.

Az iskolai tornatermek, tornaszobák, sportudvarok felújítása és a játszótér építési program elmúlt években történt fejlesztései szintén segítik a gyermekek és tanulók egészséges életmódra történő nevelését, a mozgás megszerettetését.

Fontos szerepet töltenek be a testmozgási, testedzési lehetőségek városi biztosításában a vállalkozások által működtetett sportlétesítmények, edzőteremek is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban működő szociális ellátórendszer ismeretében megállapítható, hogy az alapszolgáltatásoktól a speciális szolgáltatásokat biztosító szakellátásokig terjedő „ellátási piramis” teljes körűen kiépült, szilárd alapokkal rendelkezik.

Az elmúlt időszakban a szolgáltatásfejlesztések expanzív szakasza lezárult, a továbbiakban hangsúlyt a szolgáltatások minőségének fejlesztésére, a járási körzetközponti szerepből adódó feladatok ellátására kell helyezni.

A pénzügyi és természetbeni szociális ellátások rendszerének átalakulásával az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzat rendeletben határozta meg.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés bemutatásával és elemzésével a helyzetelemzés 6. pontjában foglalkozunk részletesen.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményfenntartói jogkörében eljárva minden évben ellenőrzi az intézményekben folyó szakmai munkát, az ellenőrzések során hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére vonatkozó információ, dokumentum gyakorlat, adat, tény nem merült fel.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Közgyógyellátás:

2013. január 1-jétől jegyzői hatáskörből a járási hivatalhoz kerültek a következő szociális és gyermekvédelmi ellátások:

- a Sztv. 41. § (1) bekezdés, és 43/A § (1) bekezdés alapján megállapított ápolási díjak
- a Sztv. 50. §-ban meghatározott alanyi és normatív közgyógyellátás
- a Sztv. 54. § alapján az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása
- a Gyvt. 18. § (3) bek. szerinti gyermektartásdíj megelőlegezés és otthonteremtési támogatás

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személyek részére biztosított hozzájárulás, melyet meghatározott feltételek teljesülése esetén az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásai csökkentése érdekében kaphat az igénylő.

A vonatkozó szabályok háromféle jogosultsági formát állapítanak meg:

Alanyi jogcímen biztosított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségétől független. A járási hivatal alanyi jogon annak kérelmére állapítja meg, aki:

- a) átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú
- b) rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy
- c) pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott
- d) központi szociális segélyben részesülő
- e) rokkantsági járadékos
- f) vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.
- g) rokkantsági ellátásban részesül, az alábbi esetekben:

- 1) az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket
- 2) aki rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,
- 3) aki rokkantsági ellátásban részesül, de nem tartozik az 1-2 pontban említettek közé, és a közgyógyellátásra való jogosultságát 2012. április 15-éig megállapították,
- 4) aki öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult
- 5) öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült az 1-2 pontban említettek szerint.

A *normatív* jogcímen megállapított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségétől függő ellátás. A járási hivatal normatív jogcímen, közgyógyellátásra való jogosultságot állapít meg annak a személynek a kérelmére, akinek a havi rendszeres gyógyító ellátásnak a területileg illetékes megyei egészségbiztosítási pénztár által elismert térítési díja (a rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (jelenleg 28.500 Ft) a 10 %-át (2.850 Ft) meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, egyedül élő esetén 150 %-át, (42.750 Ft).

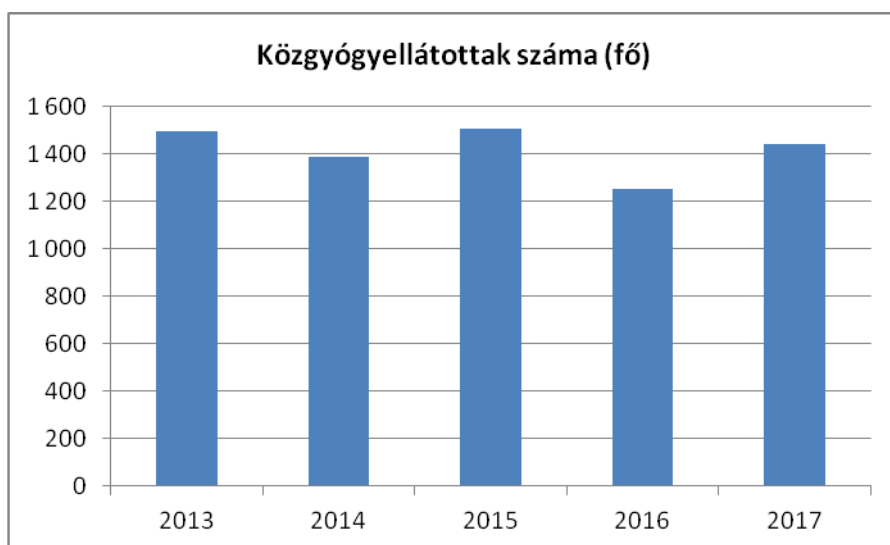
Korábban a települési önkormányzatok saját rendeletben, összhangban a Sztv.-el *méltányosságból* is megállapíthatták bizonyos feltételek fennállása esetén a közgyógyellátási jogosultságot. Ez a lehetőség azonban a Sztv. 2014-ben történt módosítását követően megszűnt.

Az alábbi táblázat tartalmazza a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számának változását Zalaegerszegen az elmúlt öt év időtartamában:

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	1 493
2014	1 386
2015	1 506
2016	1 253
2017	1 438

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok, Járási Hivatal



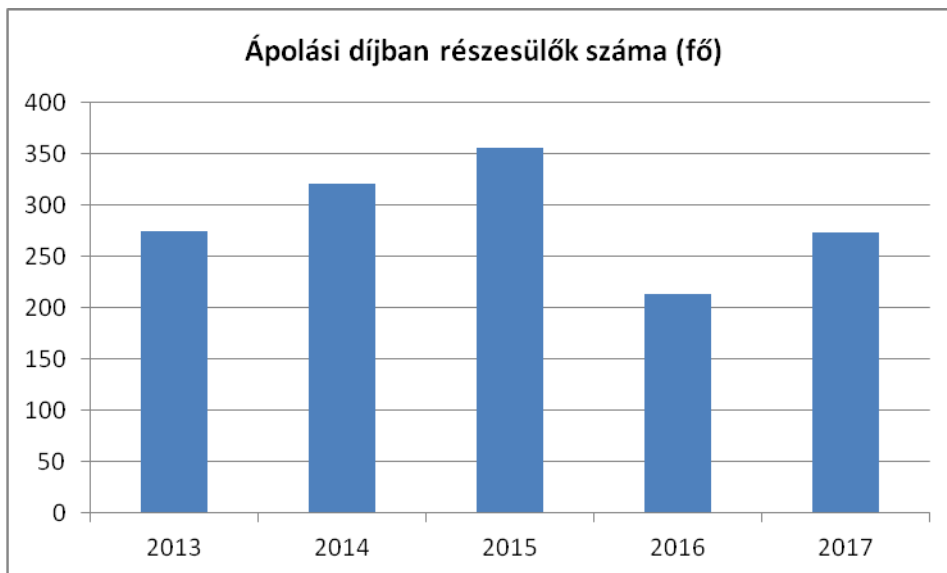
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok, Járási Hivatal

Ápolási díj:

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2013	274	0	274,17
2014	320	0	320,25
2015	253	102	355
2016	213	0	212,91
2017	273	0	273

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok, Járási Hivatal



Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok, Járási Hivatal

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos (alanyi jogú ápolási díj) vagy tartósan beteg 18 év alatti (méltányossági ápolási díj) személy gondozását, ápolását végzi. Tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

Az ápolási díjban részesülők számadatai és a fenti diagram első ránézésre hektikusnak tűnő képet mutat. Tükrözi a szociális ellátások rendszerét érintően az elmúlt időszakban lezajlott változásokat. 2013. január 1-jétől jegyzői hatáskörből a járási hivatalhoz kerültek az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátások, így a Sztv. 41. § (1) bekezdése, és 43/A § (1) bekezdése alapján megállapított ápolási díjak is. A hullámzó diagram jól szemlélteti a jogosultság felülvizsgálatának gyakoriságát, melyet a Sztv. vonatkozó rendelkezése értelmében legalább két évenként egyszer folytat le az eljáró hatóság. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a jogszabályi változás eredményeként az önkormányzat által korábban megállapítható méltányossági ápolási díj 2015. március 1-től megszüntetésre került, így az érintettek a járási hivatal ügyfélkörében jelentek meg. A jogosultság felülvizsgálatához kapcsolódóan további jogszabályváltozás bevezetésére került sor az elmúlt évben, melynek értelmében, ha az ápolást végző személy az ápolási díjra való jogosultság feltételeinek felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza, az ápolási díjra való jogosultságot a felülvizsgálati eljárás akadályozása miatt megszüntetik. A döntés véglegessé válásától számított hat hónapon belül ápolási díjra való jogosultság ismételen nem állapítható meg ebben az esetben.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közvetlenül és illetékes bizottságai útján szakmai segítséget és anyagi támogatást nyújt a Roma Nemzetiségi Önkormányzat (továbbiakban: RNÖ) részére a nemzetiség hagyományainak, kultúrájának ápolásához, sport tevékenységéhez. Támogatja az évente megrendezésre kerülő Cigány Kulturális Napot, a hátrányos helyzetű fiatalok nyári táboroztatását és a Roma Holocaustról történő megemlékezést. Az önkormányzat biztosítja a romák számára a közösségi élethez szükséges infrastruktúrát.

Az RNÖ által szervezett programok mára integrált részévé váltak a város életének, a nemzetiségi fiatalok jelentős számban vesznek részt ezeken az eseményeken. Fontos feladat a közösségi programok számát, tartalmát és hatékonyságát növelni.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A vizsgált időszakban nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtóban, médiumokban nem jelentek és jelennek meg olyan közlések, amelyek a romákkal szembeni előítéletességet növelhetik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az önkéntesség kiváló eszköz a negatív társadalmi jelenségek visszaszorítására, a szegénység, a kirekesztettség elleni küzdelem előmozdítására, a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok esélyeinek növelésére. A tevékenység megvalósulhat non-profit, civil szervezet, vagy állami intézmény-, ritkább esetben for-profit szervezet (cégek, vállalkozások) keretein belül. Az önkéntes munkavégzés még nem igazán elterjedt városunkban, de a kibontakozás kedvező jelei már évek óta érzékelhetők.

A város többek között az e tevékenységet felvállaló szervezetek támogatásával, a szakemberek és az infrastruktúra biztosításával igyekszik megteremteni az önkéntes munka feltételeit, kereteit.

Ami az adományozást illeti, önkormányzatunk hosszú évek óta együttműködik többek között a Magyar Ökumenikus Szeretszolgálattal, a Katalikus Caritasszal, a Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezetével valamint a Magyar Máltai Szeretszolgálattal, ennek keretében számos alkalommal kerül sor Zalaegerszegen szervezett adományozásra különféle célcsoportok (mélyszegénységben élők, romák, gyermekek) számára. A partnereknek köszönhetően az adománygyűjtés egész évben szervezett keretek között folyik, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés (az adományozásra a város különböző pontjain van lehetőség) a rászorultak számára biztosított.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Zalaegerszeg városban 1994. év óta működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat (korábban Cigány Kisebbségi Önkormányzat). A város önkormányzata a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nj.tv.) alapján az Nj.tv. rendelkezéseinek végrehajtása céljából együttműködési megállapodást kötött a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.

A megállapodásban foglaltak alapján a város önkormányzata a városban élő roma nemzetiség életkörülményeinek és anyagi helyzetének javítása érdekében biztosítja, hogy:

a nemzetiségi önkormányzat elnöke vagy az általa megbízott önkormányzati képviselő tanácskozási joggal részt vegyen a közgyűléseken,

az RNÖ képviselője tanácskozási joggal részt vegyen valamennyi bizottság munkájában, azok ülésein, a tanácskozási jog gyakorlásának biztosításához az Önkormányzat hivatala megküldi az RNÖ elnöke részére a közgyűlés ülésére szóló meghívót és annak mellékleteit, valamint érintettségük esetén a közgyűlés bizottságainak ülésére szóló meghívót,

az önkormányzat biztosítja, hogy az RNÖ napirendi ponthoz kapcsolódó, és a megfelelő időben a szakosztályhoz vagy az Önkormányzati Osztályhoz benyújtott írásos véleményét a bizottsági tagok, valamint a képviselők időben és a megfelelő példányszámban megkapják,

az RNÖ előterjesztését, véleményét a bizottság és a közgyűlés érdemben tárgyalja, illetve a tárgyalás során figyelembe veszi, meghívás esetén a polgármester vagy az általa felkért személy, illetve a települési képviselő részt vesz az RNÖ rendezvényein.

Az RNÖ hatékony munkát végez a roma nemzetiség társadalomba történő beilleszkedése érdekében, ezzel segítve az Önkormányzat roma nemzetiséggel kapcsolatos politikáját és napi operatív feladatait. Az Önkormányzat és az RNÖ a roma nemzetiséggel kapcsolatos politikájáról az egyeztető megbeszélések során kölcsönösen tájékoztatja egymást.

Az Önkormányzat a helyi köznevelés, helyi sajtó, helyi hagyományápolás és kultúra, az esélyegyenlőség, a társadalmi felzárkózás, a szociális ellátás, valamint a kollektív nyelvhasználat kérdéskörében a roma nemzetiségű lakosságot e minőségében érintő önkormányzati döntés előkészítése során beszerezi az RNÖ egyetértését, és azt a rendelet tervezet, valamint a határozattervezet készítése folyamán figyelembe kell venni.

A két önkormányzat együttműködése jónak minősíthető, a felek folyamatosan nyomon követik és értékelik az együttműködési megállapodásban foglaltakat és szükség esetén kezdeményezik a dokumentum módosítását.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Együttműködés, kooperáció hiánya a romákkal foglalkozó, különböző területeken dolgozó szakemberek és az általuk működtetett programok között.	a célcsoporttal foglalkozó szakemberek számára szakmaközi megbeszélések
roma népesség rossz környezeti és lakhatási körülményei, elavult szociális bérlakások	a lakhatási és környezeti körülmények javítása, szociális bérlakások felújítása, komfort fokozatának növelése
Alacsony iskolai végzettség. Az oktatáshoz, a tanuláshoz való kedvezőtlen viszony: motivációs problémák, perspektívahiány.	képzések szervezése, iskolai lemorzsolódás visszaszorítása, iskolán kívüli foglalkozások szervezése
Kedvezőtlen egészségi állapot főként a helytelen életmód, nem megfelelő egészségkultúra miatt.	szervezett szűrővizsgálatokon, egészség megőrző programokon nagyobb arányú részvétel támogatása
Alacsony foglalkoztatottság, kedvezőtlen munkaerő-piaci esélyek, munkához jutás nehézségei.	a munkaerőpiacon esélyt adó képzettségek megszerzésének, átképzésre lehetőséget adó tanfolyamok szervezésének ösztönzése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az 1989-ben elfogadott Gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény a legszélesebb körű emberi jogi előírásokat adaptálta a gyermekek világába, olyan jogokat megfogalmazva, amelyek korábban elsősorban a társadalmak felnőtt tagjait illették meg. Az Egyezménnyel a gyermeki jogok világszerte kiteljesedtek és beépültek az államok többségének nemzeti jogrendjébe. Magyarország 1991-ben, az egyezmény aláírásával kötelezte el magát a gyermekjogok mellett, majd vállalt kötelezettségének

megfelelően, 1997-ben törvényben deklarálta e jogokat, valamint biztosított ellátásai – pénzbeli és természetbeni, továbbá személyes gondoskodást nyújtó ellátások – révén gondoskodott a védelmük garanciáiról is.

Hazánkban a gyermekek helyzetét természetesen nem csak nemzetközi szerződések szabályozzák – hiszen ezek csak a minimális követelményeket fogalmazzák meg – hanem az Alaptörvény, a fent említett a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény is biztosít külön jogokat a kiskorúak számára. Az állam mellett Önkormányzatunk is elhivatott e jogok és a hozzájuk rendelt kötelezettségek iránt, továbbá fontosnak tartja, hogy az Egyezmény a nemzeti kormányok által követendő célkitűzéseit helyi szinten – ahol a legnagyobb közvetlen hatással lehet a gyermekek életére – messzemenőig alkalmazza. Feladatellátása során törekszik arra, hogy maradéktalanul gondoskodjon a településen élő valamennyi segítségre szoruló gyermekről, továbbá kötelezettséget vállal a gyermekek kiemelt és fokozott védelmére és a gyermekek jogainak tiszteletben tartására, különösen, hogy a mindennapi döntésekben kiemelten érvényesüljenek a kiskorúak és fiatalok szempontjai és jogai.

Helyi gyermekvédelmi rendszerünk kiépítésén túl elkötelezettek vagyunk a gyermeki jogok tudatosítása mellett is, melynek elismeréseként Önkormányzatunk 2017-ben nyerte el az UNICEF által meghirdetett országos pályázaton a megtisztelő „Gyerekbarát Település” címet.

A cím elnyerése a dicséreten túl egyúttal kötelezettséggel is jár, melyre figyelemmel és annak érdekében, hogy az Önkormányzat a gyermekek életminőségét a jogaik elismerésével és azok tiszteletben tartásával javítsa – egy széleskörű konzultációt folytatva – elkészítette " **ZALAEGERSZEG MEGYEI JOGÚ VÁROS GYERMEKJOGI STRATÉGIÁJA 2018- 2022" c.** dokumentumát, mely rendszerezi a már meglévő és jól működő koncepcionális elemeket, továbbá meghatározza a beavatkozást igénylő területeket. Jelen Gyermekjogi Stratégia a gyermekek és fiatalok, a Zalaegerszegi Városi Diákönkormányzat, az önkormányzat intézményei, a gyermekekkel foglalkozó szakemberek, valamint helyi civil szervezetek bevonásával készült el.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Zalaegerszeg város demográfiai mutatói az elmúlt 5 évben az alábbiak szerint változott a 0-17 éves korosztályt figyelembe véve

Év	állandó népesség (fő)	kiskorúak száma (fő)	kiskorúak aránya (%)
2013	58978	8785	15
2014	58678	8650	15
2015	58547	8629	15
2016	58125	8659	15
2017	58330	9145	16

Forrás: KSH-TeIR, BM

A demográfiai adatok azt mutatják, hogy a kiskorúak száma a lakónépességen belül emelkedett, ami Zalaegerszeg jövőjét illetően pozitív fejleménnyel bír.

Az egyes korcsoportok aránya az elmúlt 5 évben Év	Korosztályok			Összesen
	0-5	6-13	14-17	
2013	2879	3958	1948	8785
2014	2831	3955	1864	8650
2015	2784	4021	1824	8629
2016	2798	4013	1848	8659
2017	2846	4079	2220	9145

Nemenkénti arány alakulása

Év	Nemek		Összes
	Fiú	Lány	
2013	4541	4244	8785
2014	4474	4176	8650
2015	4461	4168	8629
2016	4485	4174	8659
2017	4726	4419	9145

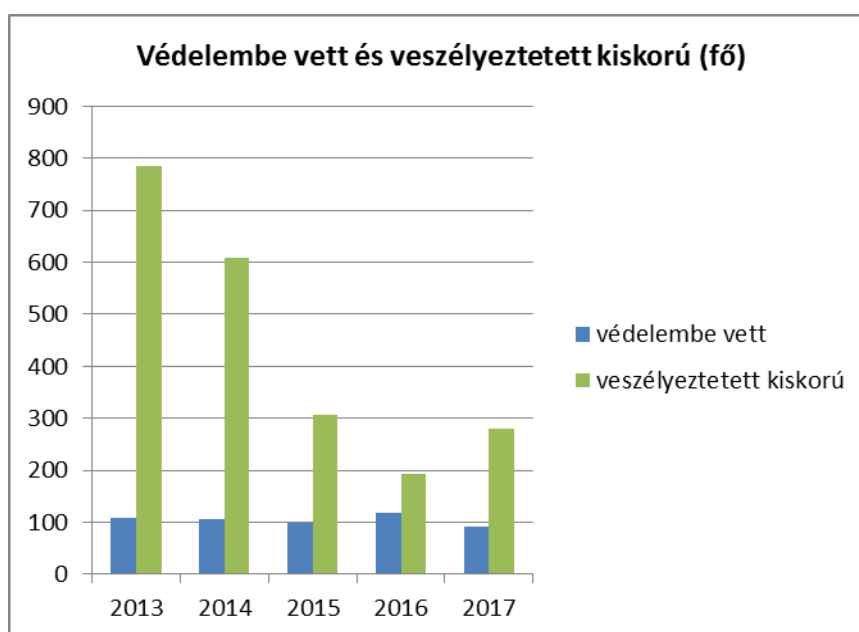
Forrás: KSH-TeIR, BM

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	109	784
2014	106	608
2015	99	307
2016	117	194
2017	92	280

Forrás: TeIR, KSH Tstar



Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az előző táblázatból jól kitűnik, hogy a védelembe vett kiskorú gyermekek jóval kevesebben vannak, mint a veszélyeztetett gyermekek. Ennek oka, hogy a védelembe vétel már hatósági intézkedés, melyet szigorúbb feltételek érvényesülése esetén lehet elrendelni, s ez az intézkedés egy folyamatos gyermekvédelmi eljárást igényel. A védelembe vétel okai összetettebbek is, mint a veszélyeztetettség esetében. A környezeti okok mellett megjelennek a szülőnek, sőt, a gyermeknek felróható magatartási okok is. Megjegyzendő, hogy a gyermeknek felróható magatartási ok nehezen értelmezhető. Egy kiskorú gyermek esetében a védelembe vételt megelőzően hosszú évek történései vezethetnek odáig, hogy egy gyermeket önmagában lehessen okolni a keletkezett magatartási, tanulási, életviteli gondokért.

A gyermekek - veszélyeztetettség tényének mielőbbi feltárása érdekében a Család- és Gyermekjóléti Központ megalakulása óta működteti a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert, mely a valós igényekhez igazodva folyamatosan átalakul.

A szociális munkások a törvényi szabályozásnak és a szakmai standardoknak megfelelően rendszeresen jelzőrendszeri ülések, esetmegbeszélések és esetkonferenciák keretében együttműködnek a társszakmák szakembereivel, az egészségügyi, a szociális, a köznevelési, a rendvédelmi valamint a hatósági feladatokat ellátó intézményekkel, valamint a civil szféra szereplőivel.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás célja, hogy az anyagi okok miatt veszélyeztetett gyermeket segítse abban, hogy a gyermeki jogokkal összhangban a rászorult család képes legyen a gyermek otthon történő ellátására. A kedvezmény alapján a gyermek ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, egyéb feltételek fennállása esetén szünidei gyermekétkeztetésre, természetbeni támogatásra, valamint a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére jogosult.

A támogatás megállapítását nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet is kezdeményezheti.

A jogosultságot a szülő, a gyám, vagy a nagykorú gyermek részére lehet megállapítani. Kedvezményben részesülhet:

- a kiskorú,
- a nagykorú, 23 évesnél fiatalabb, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermek,
- a 25 évesnél fiatalabb, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt azok a gyermeket gondozó családok vehetik igénybe, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: nyugdíjminimum) 130 %-át (37.050 Ft). Azokban az esetekben, amikor a gyermeket a törvényes képviselő egyedül neveli, a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, 23 év alatti és középiskola nappali tagozatán, vagy 25 év alatti és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, a rászorultság jövedelmi határa a nyugdíjminimum 140 %-a (39.900 Ft).

A jogosultságnak vagyoni feltétele is van: a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó vagyon (hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog) értéke nem haladhatja meg külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének (28.500-Ft) húszszorosát (570.000-Ft), vagy együtt számítva

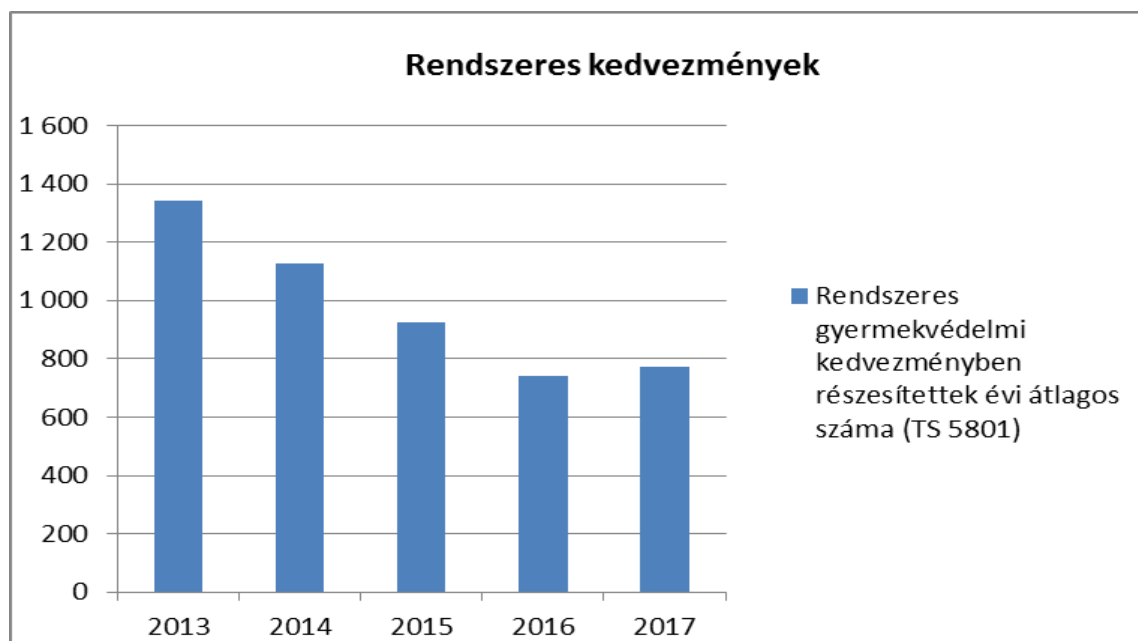
annak hetvenszeresét (1.995.000-Ft). Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A jegyző a kedvezményt egy évre, de legfeljebb a gyermek 23., ill. 25. életévének betöltéséig állapítja meg. A támogatás természetbeni ellátás, mellyel az óvodás, bölcsődés és általános iskoláskorúak a gyermekétkeztetést ingyenesen, a középiskolások 50 %-os kedvezménnyel vehetik igénybe, továbbá egyéb kedvezményekre (pl.: ingyenes tankönyvre) is jogosultak. Ezen felül két alkalommal (augusztusban és novemberben) külön kérelem nélkül természetbeni támogatást kapnak **Erzsébet utalvány** formájában. Ennek összege gyermekeként 6.000 Ft, a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500 Ft. Az utalvány, fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására használható fel.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2013	1343	41	1	0	52
2014	1126	35	0	0	41
2015	927	24	0	0	857
2016	739	21	0	0	360
2017	772	23	0	0	488

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2016-ban 739 gyermek szerzett jogosultságot. Ez a szám jóval alacsonyabb az előző éveknél. A csökkenést valószínűleg több tényező befolyásolja: a családok anyagi helyzetének relatív javulása, a csökkenő gyermekszám, továbbá az évek óta változatlan összegű nyugdíjminimum miatti alacsony jövedelmi határ, ameddig a kedvezmény megállapítható. 2017-ben a jogosultak közül 341 volt az új igénylő, míg 432 esetben a lejárt jogosultság meghosszabbítását kérték. Elutasításra 12 esetben került sor. Ebből 10 család a törvényben foglaltnál magasabb egy főre jutó jövedelme miatt nem felelt meg a jogosultsági feltételeknek. Két igénylő a jogosultság egyéb feltételét nem tudta igazolni. A döntések ellen jogorvoslati kérelem nem érkezett.

Az alapösszegű Erzsébet utalványt augusztusban 299, novemberben 415, az emelt összegű támogatást augusztusban 166, novemberben pedig 202 gyermek számára kézbesítette a posta. Fedezetét a központi költségvetés biztosította.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a gyermek tartására köteles családba fogadó gyámul kirendelt hozzátartozó **pénzbeli ellátás**ra jogosult, ha nyugellátásban, időskorúak járadékában, illetve egyéb nyugdíjszerű ellátásban részesül. Összege havi 6.270 Ft.

Fontos megemlíteni, hogy a vannak családok, akik alacsony jövedelmük miatt részesülhetnének rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, de a kérelem benyújtásához szükséges alapvető igazolások hiányoznak, például egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami lehetővé tenné a jövedelem igazolását.

A Család és Gyermekjóléti Központ családgondozói nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a rászorulóknak közül senki ne essen el a támogatástól ezért nagy hangsúlyt fektetnek az információ nyújtásra (sajtó, televízió, intézményi szülői értekezletek, kihelyezett rendezvények, igényléshez szükséges dokumentumok pontos kitöltésének segítése).

c) gyermekek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat rendeleteiben szabályozott gyermekvédelmi ellátások

Gyermekétkeztetési támogatás

Az intézményi gyermekétkeztetés költségéhez igényelhetők a támogatást azok a családok, akik jövedelmi helyzetük alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosultak, de az étkezési térítési díj kifizetése mégis gondot jelent számukra.

Annak érdekében, hogy szélesebb körhöz jusson el a segítség, 2017. január elsejétől a jogosultság jövedelmi határának (80, ill. 70 %-os), valamint a támogatás napi összegének (150 Ft→250 Ft) jelentős emelésére került sor. Ennek alapján mindazok igényelhetők az ellátást, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg egyedül nevelés esetén a nyugdíjminimum 250 %-át (71.250,-Ft), egyéb esetben a nyugdíjminimum 200 %-át (57.000,-Ft), és vagyonuk nincs. A támogatás egy évre szól. Összege étkezési naponként 250,-Ft, melyet természetben, közvetlenül a térítési díj beszedését végző intézményhez utaltunk. Részben ennek, részben a támogatás ismertté válásának köszönhetően jelentősen, 40-ről 89-re emelkedett a **gyermekétkeztetési támogatást** igénybe vevő gyermekek száma. Az érintett 63 család évente átlagosan mintegy 32.000 Ft térítési díj megfizetése alól mentesült.

Egyszeri nevelési juttatás

A támogatás az előző évben a beiskolázás kiadásaihoz nyújtott segítséget a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőknek. Tekintettel arra, hogy állami forrásból, a már említett Erzsébet utalvánnyal kapnak segítséget az iskola és óvodakezdéshez, ezért önkormányzatunk az elmúlt évben a karácsonyi ünnepekkel kapcsolatos kiadások könnyítése érdekében december közepén, külön kérelem nélkül folyósította a gyermekenként 8.550 Ft összegű **egyszeri nevelési juttatást**.

Átmeneti segély

Az átmeneti segély azoknak a jövedelmi és vagyoni helyzetük alapján rászorulóknak tekinthető családoknak nyújt segítséget, akik elemi kár, váratlan esemény miatt létfenntartásukat veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek és a felmerült többletkiadáshoz családi támogatásra sem számíthatnak.

A támogatást szemüveg készíttetésre, buszbérlet vásárlására, iskolakezdési kiadásokra használták fel.

Újszülött gyermekek támogatása

A támogatással az önkormányzat a szülőknek a gyermekszületéssel kapcsolatos kiadásaihoz kíván hozzájárulni.

Külön kérelem nélkül jogosult rá minden anyakönyvezett, újszülött gyermek, akinek állandó lakóhelyeül a lakcímnnyilvántartásba zalaegerszegi lakcím került bejegyzésre.

A támogatás természetbeni ellátásként, vásárlási utalvány formájában vehető igénybe. Névértéke gyermekenként 30.000,-Ft-ra emelkedett.

d) kedvezményes óvodai, iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	186	718	1288	n. a.	7	n. a.
2014	183	704	1266	n. a.	10	n. a.
2015	426	638	1397	n. a.	1	253
2016	885	608	1311	n. a.	megszűnt	157
2017	888	494	1348	n. a.	megszűnt	211

Forrás : intézményi adatgyűjtés

A Gyvt. 2015. szeptember 1-től hatályos módosítása alapján jelentősen bővült azoknak a gyermekeknek a köre, akik számára ingyenes az óvodai étkezés.

tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy
 olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján **az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg** a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruulékkal csökkentett összegének 130%-át, (2017-ban a **nettó 110.224.-Ft-ot**)
 nevelésbe vették.

A jogszabályváltozás komoly segítséget jelentett elsősorban azoknak az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak, akik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pár ezer forint különbözet miatt nem voltak jogosultak, és más kedvezményezett körbe sem estek bele.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nevelési, oktatási intézmények adatszolgáltatása alapján elmondható, hogy az intézmények esetében csak kevés számban találkozunk nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekekkel. Számuk összesen 7 fő.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Amint azt már a korábbi fejezetekben kimutattuk, a városban nincs – a megadott mutatóknak megfelelő – olyan méretű szegregátum (100 fő feletti), amely elemzésünk alapját képezhetné.

f) fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete:

A fogyatékkal élő gyermekek társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló, egészségügyi, szociális és lakhatási helyzetükről hiányos az adatgyűjtés, számukról és arányukról, illetve a fogyatékosági támogatásban részesülőkről sem áll rendelkezésünkre adat.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékosággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása jegyzői határcsörben

A hatályos jogszabályok alapján a jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló kérelem esetén az alábbi tényezők fennállását vizsgálja:

- a család nehéz anyagi helyzetét, amit a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igazol;
- a szülő, vagy családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét;
- a szülő, vagy családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottságát;
- az elégtelen lakáskörülményeket;
- azt a körülményt, hogy a család szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben él-e.

Abban az esetben, ha a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságon kívül egy további feltétel megléte állapítható meg, az a hátrányos helyzet, ha két további feltétel megvalósul, az a halmozottan hátrányos helyzet fennállását jelenti.

Ennek alapján ingyenes szünidei étkeztetésre, a már említett emelt összegű Erzsébet utalványra, valamint többféle kedvezményre válik jogosulttá.

Az elmúlt évben 160 hátrányos helyzetű és 95 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jogosultsága került megállapításra. Ebből a hátrányos helyzetet döntően 124 esetben a szülő alacsony iskolai végzettsége, 32 esetben munkanélkülisége, 4 esetben pedig az elégtelen lakókörnyezet alapozta meg. A halmozottan hátrányos helyzetűek 44 százalékának (42 fő) szülője alacsony iskolai végzettségű és álláskereső, míg 52 százalékuk (49 fő) alacsony iskolai végzettségű, a gyermek pedig egészségtelen lakáskörülmények között él. Négy gyermek fejlődését mindhárom körülmény hátráltatja.

A fentiekén túl a gyámhivatal hatáskörébe tartozó nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás önmagában megalapozza a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. Adatokat erről a Zalaegerszegi Járási Hivatal, mint érintett hatóság tud adni a saját gyermekvédelmi feladatainak értékelésében.

időszak	A település neve	Óvodás HH	Óvodás HHH	Alapfokú iskolás HH	Alapfokú iskolás HHH	Középfokú iskolás HH	Középfokú iskolás HHH	Összes HH	Összes HHH
2017/10	Zalaegerszeg	17	23	73	77	22	41	112	141
2017/01	Zalaegerszeg	12	19	67	76	16	20	95	115
2016/10	Zalaegerszeg	14	17	72	90	15	31	101	138
2016/01	Zalaegerszeg	6	13	24	70	8	29	38	112
2015/10	Zalaegerszeg	8	16	29	74	7	22	44	112
2015/01	Zalaegerszeg	7	13	17	59	1	18	25	90
2014/10	Zalaegerszeg	6	11	13	51	2	14	21	76
2014/01	Zalaegerszeg	3	6	7	30	3	8	13	44
2013/10	Zalaegerszeg	269	136	702	67	272	12	1243	92
2013/01	Zalaegerszeg	208	9	662	48	132	5	1002	62
<i>OH önkormányzati jelentés</i>									

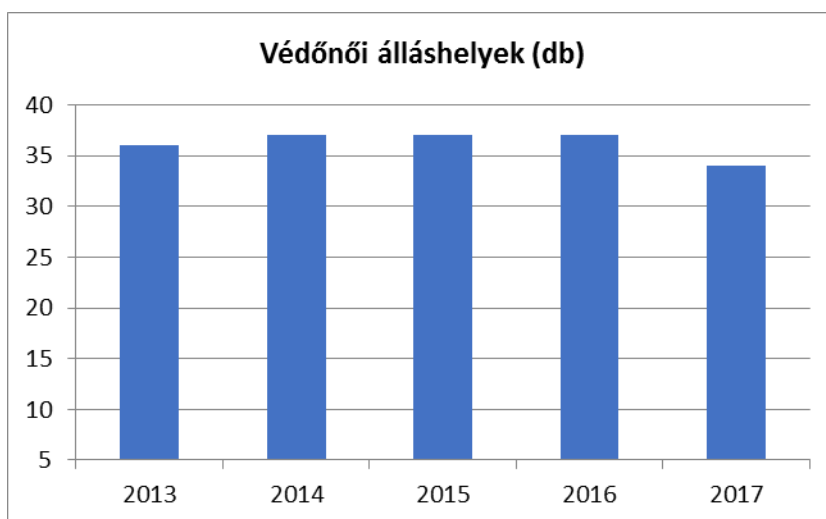
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételei a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása miatt 2013 szeptemberétől átalakultak. Az előző évekhez képest megváltozott szabályozás miatt számszakilag csökkenés mutatkozik a HH-HHH gyermekek számában. (A táblázat nem tartalmazza az otthon gondozottak, bölcsődések és a felsőoktatásban tanulók számát.)

a) védőnői ellátás jellemzői

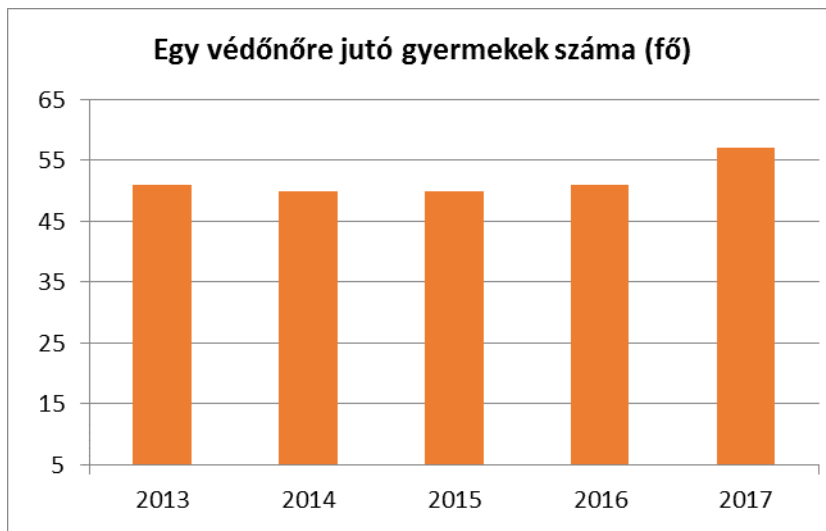
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	36	51
2014	37	50
2015	37	50
2016	37	51
2017	34	57

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés



Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés



Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A jogszabály szerint területi védőnői ellátást az egészségügyi főiskolai karon védőnői oklevelet szerzett, vagy azzal egyenértékűnek elismert oklevéllel rendelkező védőnő nyújthat.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat által fenntartott területi védőnői szolgálat célja a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-7 éves korú gyermek él.

A szolgálat működését a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet szabályozza. A szolgálat az egészségügyi főiskolán védőnői diplomát szerzett védőnőkből áll.

A területi védőnő feladatai a következők:

- nővédelem
- várandós anyák gondozása
- gyermekágyas anyák gondozása
- 0-7 éves korú gyermekek gondozása
- 6 év feletti oktatási intézménybe nem járó gyermekek gondozása
- családgondozás
- tanköteles gyermekek gondozása

A szakmai feladatmegosztás szerint Zalaegerszegen a szolgálat területi, iskola és ifjúsági védőnőkből áll. A területi védőnők vesznek részt az óvodai ellátásban is.

A szakmai munka összehangolása a járási szakfelügyelő védőnő által történik.

Területi védőnők:

Feladataik: nővédelmi és várandós gondozási munkában való részvétel, egyéni célzott gondozás, csecsemőgondozás, otthoni gondozás. Környezeti nevelés révén elősegíti a gondozottak egészséges testi és szellemi fejlődéséhez szükséges feltételek megteremtését.

Folyamatosan gondozza

- a 0-7 éves korú gyermekeket,
- a csecsemők és kisgyermekek számára tartott tanácsadást előkészíti, elvégzi a törvény által meghatározott önálló vizsgálatokat,
- szervezi és előkészíti a védőoltásokat.
- önálló védőnői tanácsadást végez.

- folyamatos az egészségnevelési munkája a családban, és a tanácsadóban.

A területi védőnők folyamatosan tartják a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal, családgondozókkal, a TEGYESZ szakembereivel és az egészségügyi dolgozókkal. Ha probléma merül fel a gyermek ellátásával kapcsolatban, ebben az esetben közösen keresik a segítségnyújtási-, megoldási lehetőségeket, azért, hogy a gyermek egészséges fejlődése biztosítva legyen.

Karitatív tevékenység keretében a védőnők együttműködnek a Vöröskereszt és a Máltai Szeretetszolgálat munkatársaival.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 1993-ban nyilvánította augusztus 1-jét az anyatej, egyben a szoptatás világnapjává, az ezzel kezdődő hetet pedig anyatejes világhétté. Ebben a programsorozatba illeszkedik a zalaegerszegi védőnők által minden évben megszervezésre kerülő „Szoptatási Világnapja” rendezvény. A családokat számos érdekes program és szűrési lehetőség várja. Minden család a regisztráció után ajándéksomagot kapott, melybe babaápolási termékek, információs füzetek, apróbb ajándékok kerülnek.

Körzeti védőnőink a területen rendszeresen szerveznek közösségi programokat a saját körzetekben a kismamák részére, fő témakör a szülésre, szülői szerepre való felkészítés, melyet videós ismertetővel is egybekapcsolnak.

A Május 1. úti gyermekrendelőben negyedévente szülésre felkészítő tanfolyamot szerveznek a védőnők, a szülés előtt álló várandós anyák számára, gyermekorvos, szülész-nőgyógyász, pszichológus, genetikus, TB ügyintéző, gyógytornász bevonásával.

Folyamatosan szervezik a babamasszázs tréningeket, melyeken szívesen vesznek részt a gondozottak. Minden védőnői tanácsadóban működik baba-mama klub, a védőnők lelkesen szervezik ezeket a rendezvényeket.

A területi védőnők a ringató, zene bölcsi foglalkozásokra és a városi könyvtárban az „Örömkör” néven havonta működő és gyermekeknek szóló programra is invitálják a szülőket.

A Hock János u. 98. alatti családok átmeneti otthona lakóit természetesen védőnő látogatja. Az itt élők veszélyeztetettsége gyakoribb látogatást és az ott dolgozókkal, a családgondozókkal állandó kapcsolattartást igényel.

A városban a Korán Érkeztem Egyesülettel karöltve Szoptatást támogató önszorgító csoport működik.

Iskola- és ifjúságvédőnői szolgálat:

Feladatukat az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX.3.) NM rendelet szerint látják el.

Az általános és középfokú oktatási intézményekben elsősorban az iskolaorvossal, továbbá a körzeti védőnőkkel, házi orvosokkal, szakrendelésekkel, pedagógusokkal, gyógytornászokkal és társszervekkel együttműködve biztosítják a prevenciót és a gondozás folyamatosságát.

Iskola-ifjúságegészségügyi Szolgálat

A 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátását végzik. Aktívan részt vesznek az iskolaorvosi szűrésben, védőoltások megszervezésében.

Önállóan végzik a szomatometriás vizsgálatokat, színlátás, hallás, látásélesség, vizelet, vérnyomás szűrését, folyamatosan ellenőrzik a tanulók személyi higiéniáját, elsősegélyt nyújtanak. A tanév folyamán igény szerint végeznek sportversenyeket megelőző vizsgálatokat. A tanulók egészségi állapotának függvényében folyamatos gondozást végeznek, testnevelési csoport besorolást készítenek.

A védőnői álláshelyek száma és az egy védőnőre jutó gyermeklétszám a vizsgált időszakban nem változott.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	328 437	78 712	n. a.	11
2014	0	324 424	84 094	n. a.	11
2015	0	326 507	83 732	n. a.	11
2016	0	320 937	85 080	n. a.	11
2017	0	n.a	n.a	n. a.	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás keretében a házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi orvos rendelési időben a betegeket - sürgős ellátást igénylő eset kivételével - az érkezés igazolt sorrendjében fogadja. A házi orvos legalább a rendelési ideje egy részében, illetve a tanácsadás során előre programozható betegellátás keretében előjegyzés alapján végzi a betegek szűrését, gondozását és ellátását.

A folyamatos ellátás keretében a házi orvos hetente legkevesebb 15 órát, de munkanapokon naponta legkevesebb 2 órát rendel.

A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja. Felkérésre a 14-18. év közötti személyeket is elláthatja.

A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos feladatkörébe tartozik különösen az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

Jelenleg a *házi gyermekorvosi* ellátást 11 db rendelőben 11 praxis végzi. A házi gyermekorvosi ellátás adatait elemezve megállapítható, hogy az ellátott személyek száma a vizsgált időszakban folyamatosan emelkedett, jó hír azonban, hogy a városban betöltetlen praxis nincs.

Az egészségügyi alapellátásban Zalaegerszegen - több más településhez hasonlóan - általánossá vált a funkcionális privatizáció, melynek keretében a házi orvosok szerződéses jogviszonyban állnak az önkormányzattal. A működési feltételek biztosítása (helyiség, alapvető felszerelés, karbantartás) az önkormányzat feladata, míg az OEP közvetlenül (az orvos felé) finanszírozza az ellátást.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az Egyesített Bölcsődék személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmény, tevékenységének típusa szerint gyermekek napközbeni ellátását nyújtó intézmény. Az intézmény a 3 éven aluli gyermekek gondozását, nevelését, harmonikus testi-szellemi fejlődését elősegítő személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmény.

Alapellátáson kívüli szolgáltatásként játszóházat és időszakos gyermekfelügyeletet és só szobát működtet.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	4	377	n. a.	396
2014	4	389	60	396
2015	4	392	92	396
2016	4	389	53	396
2017	4	396	49	396

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék (a továbbiakban: ZEB) engedélyezett férőhelyszáma: 396 fő

A férőhelyek 4 tagbölcsődében az alábbiak szerint oszlanak meg:

Cseperedő bölcsőde: 96 fő – 8 csoport (4 részleg)

Napsugár bölcsőde: 110 fő – 8 csoport (4 részleg)

Tipegő bölcsőde: 82 fő – 6 csoport (3 részleg)

Úrhajós bölcsőde: 108 fő – 8 csoport (4 részleg)

A 2017. évi feltöltöttség havonkénti és bölcsődénkénti közös jellemzői, az előző évekhez hasonlóan az alábbiak:

a januártól májusig tartó folyamatos egyenletes gyermeklétszám növekedés

a nyári folyamán még enyhe emelkedés, majd a nyári leállások után folyamatos, enyhe csökkenés szeptemberben újabb jelentős csökkenés, ami a gyermekek óvodába való egyszerre történő eltávozásából adódik

ezt követően pedig szeptembertől a feltöltöttség lassan, egyenletesen növekszik az újonnan érkezők beszoktatásával.

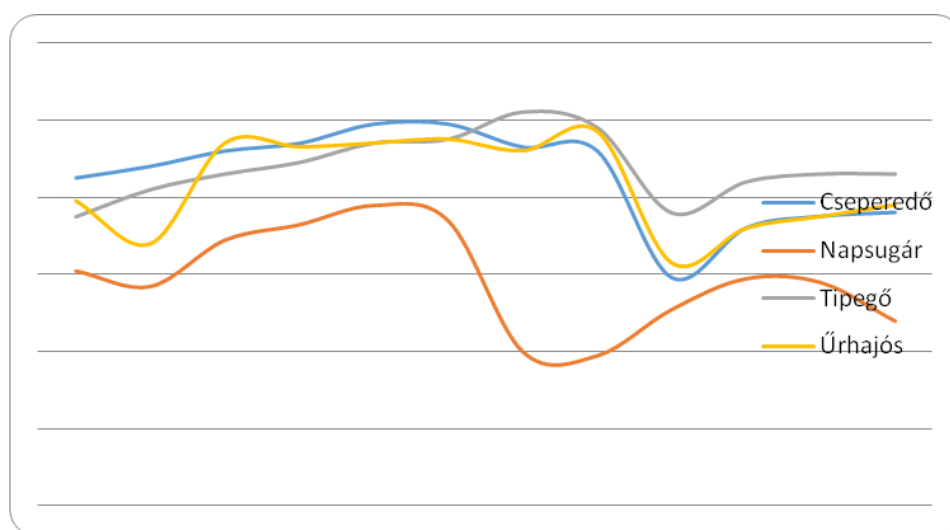
A korábbi években tapasztalt feltöltöttségi tendenciák mellett 2017 évben újak is megjelentek:

A Napsugár bölcsődében egész évben nem volt elérhető a teljes feltöltöttség. 2017-ben – az óvodavezetőkkel történt megállapodásnak megfelelően – **csökkenő** tendenciát mutatott az a 2016-ban először tapasztalt kedvezőtlen jelenség, hogy nemcsak az ún. évvesztes gyermekek mennek át óvodába 3. életévük betöltésekor (szeptember 1. és december 31. között), hanem január után is a két lakótelepi bölcsődénkből 3. életévük betöltése utáni napon átvitték a gyermekeket óvodába. A felvételt kért gyermekek tekintetében lényegesen kevesebb alkalommal kértek a szülők halasztást a bölcsőde megkezdésére, tapasztalataink szerint a szülők átgondoltabban tervezik a munkába való visszatérést, amit a munkaadók is szorgalmaznak. Kisebb számban mondtak vissza bölcsődei férőhelyet az előző évhez képest, ami a rendkívüli kérelmet beadott családok helyzetét nehezítette meg.

(A feltöltöttségi adatok vizsgálatánál 2017 évben a Napsugár bölcsőde esetében nem hagyható figyelmen kívül, hogy a nyár folyamán a TOP pályázat keretében történt felújítás miatt közel 3 hónapig a szomszédos óvodában üzemelt 3 csoportszobában.)

Feltöltöttség (%)	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós
Január	85	61	75	79
Február	88	57	82	68
Március	92	69	86	94
Április	94	73	89	93
Május	99	78	94	94
Június	99	74	95	95
Július	93	40	102	92
Augusztus	92	39	98	97
Szeptember	59	51	76	63
Október	72	59	84	72
November	75	58	86	75
December	76	48	86	78

Forrás: Intézményi beszámoló



Forrás: Intézményi beszámoló

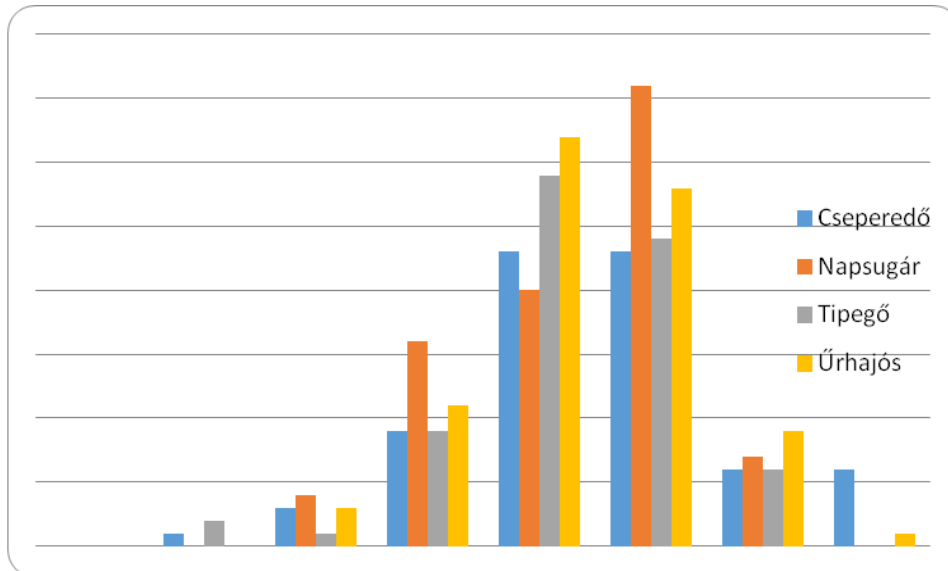
Mivel a nevelési év a bölcsődékben – az óvodákhoz hasonlóan – szeptember 1-jétől augusztus 31-ig tart (szeptember 1-jén állnak fel az új csoportok), a csoportok szervezését az évközi előre nem látható óvodába távozások nagyban megnehezítik. A bölcsődékben vegyes életkorú csoportokat nem szervezünk.

A bölcsődékbe felvett gyermekek életkor szerinti megoszlása 2017. december 31-én (a kötelező KSH adatszolgáltatás szerint)

Tagbölcsőde	6 hó	6 – 12	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	42 felett	összesen
Cseperedő	0	1	3	9	23	23	6	6	71

Napsugár	0	0	4	16	20	36	7	0	83
Tipegő	0	2	1	9	29	24	6	0	71
Úrhajós	0	0	3	11	32	28	9	1	84
Z.E.B.	0	3	11	45	104	111	28	7	309
	1%		4%	15%	34%	36%	9%	2%	

Forrás: Intézményi beszámoló



Forrás: Intézményi beszámoló

A tagbölcsődék tapasztalatai alapján:

a gyermekek életkori megoszlása a korábbi évekhez képest jelentős elmozdulást nem mutat az alacsonyabb életkorok felé – a GYED extra hatása még nem kimutatható, annyi érzékelhető, hogy az évközi rendkívüli kérelmet benyújtó szülők gyermekei között magasabb számban vannak 06 – 12 hónapos gyermekek, ez a csoportbeosztásokban okoz változásokat év közben, legnagyobb számban a 2-3 évesek vannak jelen, a 3 év felettiek aránya az előző évhez képest nem változott.

A bölcsődei ellátottak szociális helyzete

A 2017. december 31.-i állapot szerint a különböző jogcímenek ingyenes étkezésre jogosultak száma az alábbiak szerint alakult:

2017	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós	Z.E.B. 2017	Z.E.B. 2016
RGYVK	1	0	0	2	3	17
Tartós beteg, fogyatékos	2	1	5	3	11	13
Nagycsaládos	16	17	15	9	57	34
Nevelésbe vett	0	0	0	0	0	1
Testvér tartósbetegsége fogyatékosága jogán	1	2	0	3	6	5
Jövedelem alapján	31	39	16	39	125	96
Összesen	51	59	36	56	202	166

December 31-én beírt	74	85	71	84	309	309
Ingyen étkezők aránya 2017	69%	69%	51%	67%	65%	
Ingyen étkezők aránya 2016	65%	51%	47%	52%		54%

Forrás: Intézményi beszámoló

Az ingyenes bölcsődei étkezést igénybe vevők aránya enyhe növekedést mutat azzal, hogy:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma tovább csökkent
- a nagycsaládosok aránya
- a jövedelmi helyzet alapján jogosultak száma emelkedett

A tapasztalatok az ingyenes bölcsődei étkeztetésről továbbra is kedvezőek. A szülők több esetben, amikor jövedelmi viszonyaikban változás állt be, és a családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogosultsági összeget, visszamondták az ingyenes bölcsődei étkeztetésre szóló igényüket.

A tagbölcsődék közötti arányok évről-évre változóak, ebben tendenciák, vagy trendek nem figyelhetők meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számában további csökkenés volt tapasztalható. Megítélésünk szerint a bölcsődei ellátás megalapozottságát igazoló keresőtevékenység megléte mindkét szülő részéről még nem magas jövedelmek esetén is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot kizárja.

A gyermekvédelmi törvény 2015. szeptember 1-től hatályos módosítása alapján jelentősen bővült azoknak a bölcsődés gyermekeknek a köre, akik számára ingyenes a bölcsődei étkezés.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek a bölcsődékben

2014 évtől a költségvetési törvény a SNI gyermekek ellátásáért 150 % normatívát biztosít a bölcsődéknek támogatásként. (2018. januártól 2 főként számítanak a bölcsődei csoportokban.) Az ellátott SNI gyermekek száma – az előző évi kiugróan magas létszámhoz képest – enyhe csökkenést mutat.

SNI	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cseperedő	5	4	7	7	4	1
Napsugár	2	3	3	11	4	2
Típegő	3	3	0	2	5	4
Úrhajós	4	5	3	5	6	7
Z.E.B	14	15	13	25	19	14

Forrás: Intézményi beszámoló

2017-ben 14 fő sajátos nevelési igényű gyermek nevelését gondozását látták el integrált csoportokban a tagbölcsődékben. Az elmúlt évek kedvező tapasztalatai, a megszerzett többlettudás és gyakorlat birtokában a bölcsődék bátrabban vállalják SNI gyermek integrációját.

Az **alapellátáson túli szolgáltatások** továbbra is népszerűek a szülők körében. A Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék tagbölcsődéiben az alábbi ellátások működnek:

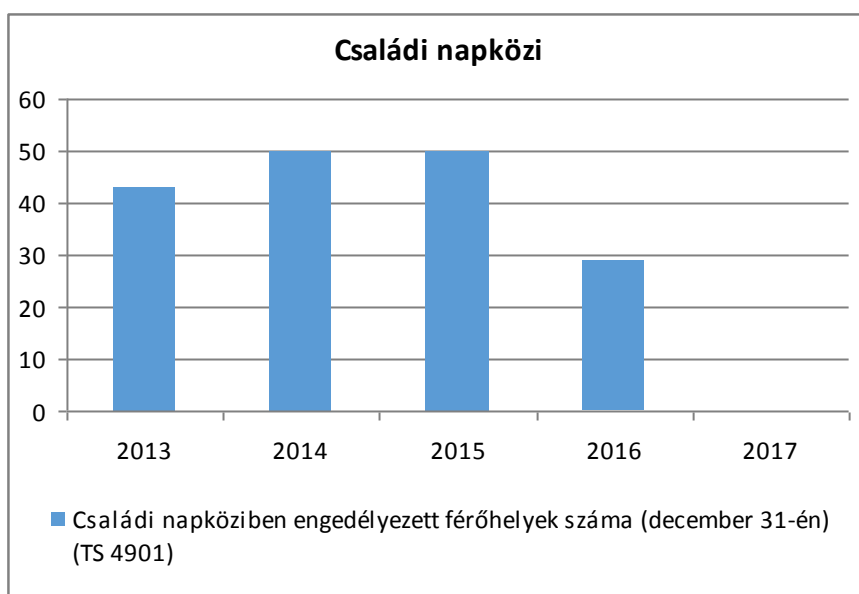
- **Játszóház:** minden tagbölcsődében heti két óra időtartamban a bölcsődébe nem járó gyermekek számára egész évben

- **Időszakos gyermekfelügyelet:** az üres férőhelyeken a bölcsődébe nem járó gyermekek számára a Napsugár bölcsődében külön csoportszobában, a többi bölcsődében az üres férőhelyeken a bölcsődei csoportszobákban
- **Sószoba:** mind a négy bölcsődében működik, szolgáltatásait a bölcsődébe járó gyermekeknek nyújtja

Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatásunk a korábbi évekhez hasonlóan népszerű volt a szülők körében minden bölcsődében, sokszíniük azok az élethelyzetek, melyekben ezt a szolgáltatásunkat igénylik.

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2013	43	0
2014	50	0
2015	50	0
2016	29	0
2017	0	0

Forrás: Intézményi beszámoló



Forrás: Intézményi beszámoló

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára 2016. december 31-ig nyújtott életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. 2017. január 1-től a családi napközik jogszabályi változás miatt megszűntek vagy átalakultak. Az új elnevezésük családi bölcsőde lett funkcióját tekintve nem változott.

2017. január 1. napjától vehető igénybe a napközbeni gyermekfelügyelet. A napközbeni gyermekfelügyelet nem oktatási-nevelési céllal nyújtott szolgáltatás azoknak a gyermekeknek, akik nem járnak bölcsődébe vagy a köznevelési intézmények (óvoda, iskola) látogatása alól felmentéssel

rendelkeznek. Az óvodába, iskolába járó gyermekek a kötelező óvodai nevelés idején kívül vagy a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételen túl, valamint a köznevelési rendszer szüneteiben vehetik igénybe a napközbeni gyermekfelügyeletet. A napközbeni gyermekfelügyelet sajátos nevelési igényű gyermekek számára is nyújtható ellátási forma. A sajátos nevelési igényre illetve a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultságot a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága állapítja meg, ennek alapján lesz jogosult a gyermek korai fejlesztésre, gondozásra, valamint egyes szociális, gyermekvédelmi ellátások igénybevételére.

A napközbeni gyermekfelügyelet keretében a sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek számára szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A családi napközik számában a városban 2013 -2016- ig emelkedés mutatkozik, majd 2016-ban egy jelentős visszaesés tapasztalható a férőhelyek számában, ennek egyik oka lehet, hogy a családi napközi térítési díja meghaladja az önkormányzat által fenntartott bölcsődei térítési díj mértékét.

A városban működik a **Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény**

Ellátott feladatok: egységes gyógypedagógiai, módszertani feladat – utazó gyógypedagógusi hálózat; integráltan nem nevelhető gyermekek óvodai nevelése; általános iskolai oktatás; fejlesztő nevelés-oktatás .

Az intézmény szolgáltatásai: tanuszodai szolgáltatás

Oktatási-nevelési tevékenység

- speciális nevelési igényű gyermekek nevelése-oktatása óvodai csoportokban,
- speciális nevelési igényű tanköteles korú gyermekek nevelése-oktatása osztály csoportokban. A szolgáltatásokat igénybe vevők életkora: 3-23 éves kor

Az **óvodai csoportok** növendékei sérült, akadályozott fejlődésmenetű gyermekek, illetve értelmileg akadályozott és/vagy súlyos pervazív fejlődési zavarral küzdő gyermekek. Valamennyi gyermeknél vezető tünet a mentális erők lényegi érintettsége, valamint jellemzők a beszédfejlődés különböző súlyosságú zavarai. A speciális szükségletű gyermekeknél a többségi óvodai programokban előírt fejlesztési területeken túl különös gond fordítódik az anyanyelvi nevelésre, beszédindításra, a beszédértés, a nagy és finommotoros koordináció fejlesztésére, a játékra nevelésre.

A fejlesztő iskolai osztályok heti 20 órában, az életkornak és a mentális érettségnek megfelelő foglalkoztatást, elfoglaltság nyújtást biztosítanak a fejlődésmenetükben jelentősen akadályozott, súlyosan-halmozottan sérült tanulóknak, gyermekeknek. A szolgáltatásokat igénybe vevők életkora: 6-23 éves kor

Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

2013. szeptemberében egy pedagógiai szakszolgálati intézményben egyesültek az eddig különböző fenntartásban és működtetési formában funkcionáló szakértői bizottságok, nevelési tanácsadók, beszédjavító intézetek és egyéb szakszolgálati feladatot ellátó intézmények. Az új szervezetben jársonként és tankerületenként alakítottak ki tagintézményeket, amelyek a megyei szinten szervezett szakértői bizottsági és pályaválasztási tevékenységen kívül a pedagógiai szakszolgálati feladatokért is felelnek. Így a megyék egész területén azonos minőségben hozzáférhetők a tízféle szakszolgálati ellátás különböző formái. A szakszolgálatok működését a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet szabályozza.

Ellátott feladatok: gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás; szakértői bizottsági tevékenység; a nevelési tanácsadás; logopédiai ellátás; továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás;

konduktív pedagógiai ellátás; gyógytestnevelés; iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás; kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.

Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.) 18. § (2) bekezdés a) pontja szerinti gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás (a továbbiakban: korai fejlesztés és gondozás) feladata a komplex koragyermekkorai prevenció, tanácsadás és fejlesztés, az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása érdekében. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai tanácsadás, a kognitív, a szociális, a kommunikációs és a nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.

Szakértői bizottsági tevékenység: az Nkt. 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szakértői bizottsági tevékenység keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igényű gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít, és a vizsgálatok eredményei alapján javaslatot tesz a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére.

Nevelési tanácsadás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés c) pontja szerinti nevelési tanácsadás feladata a gyermek adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása; segítségnyújtás a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához, ha a gyermek, tanuló egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja; pszichés állapot feltárását célzó vizsgálat végeztése és szakértői vélemény készítése; a gyermek korai fejlődési időszakában teljes körű családi mentálhigiénés intervenciót biztosíthat; az óvodai nevelésben részesülő, negyedik életévüket betöltött gyermekek körében a tanulási és beilleszkedési nehézségek megelőzése céljából – a szülő előzetes hozzájárulásával – szűrést végezhet.

Logopédiai ellátás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés d) pontja szerinti logopédiai ellátás feladata a hangképzés, a beszéd, a beszélt és írott nyelvi képesség fejlődési és szerzett zavaraihoz, továbbá a specifikus tanulási zavarokhoz (diszlexia, diszortográfia, diszgráfia, diszkalkulia) kapcsolódó prevenció, állapotmegismerési és terápiás tevékenység.

Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés e) pontja szerinti továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás feladata a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű vizsgálata, és ennek eredményeképpen iskolaválasztás ajánlása. A tanácsadás során figyelembe kell venni a tanuló személyes adottságait és érdeklődését.

Konduktív pedagógiai ellátás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés f) pontja szerinti konduktív pedagógiai ellátás feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható.

Gyógytestnevelés: az Nkt. 18. § (2) bekezdés g) pontja szerinti gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi vizsgálat gyógytestnevelésre utalja.

Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés h) pontja szerinti iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a

nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el.

Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása: az Nkt. 18. § (2) bekezdés i) pontja szerinti, a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása keretében az Intézmény feladata a korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás; a tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, szükség esetén további megsegítésre irányítás; önismereti csoport szervezése és vezetése a tehetséges gyermekek részére; tanácsadás, támogatás a szülőnek; konzultáció a pedagógus részére; közös tehetség-tanácsadási fórum szervezése; speciális tehetségprogramban való részvétellel javaslat adása; kimeneti mérések elvégzése; tehetségfejlesztő műhelyek vezetői számára konzultációs lehetőség biztosítása.

A Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat a Zalaegerszegi Tankerületi Központ fenntartásában működik, Zalaegerszegen székhelyintézménnyel, és megye szerte 5 további tagintézménnyel.

Szakmai szolgáltatás: Mindazokat a tevékenységeket és igénybe vehető lehetőségeket magában foglalja, amelyek az intézményben dolgozó szakemberek szakmai munkáját segítik: képzés, továbbképzés, önképzés segítése, szervezése. Ezen túlmenően átfogja a gyógypedagógiai tanulmányokat folytató hallgatók, intézménylátogató szakemberek mentorálását is. A pedagógiai szakmai szolgáltatás kiterjed a többségi iskolák pedagógusai fejlesztő tevékenységének segítésére: pedagógiai tájékoztatás, esetenként továbbképzés nyújtására; a szakmai szolgáltatás a többségi intézményekkel való intenzív kapcsolattartáson keresztül hozzájárul a sérült emberek társadalmi elfogadásának elősegítéséhez.

d)- e) gyermekjóléti alapellátás kiemelten a gyermekvédelem tekintetében

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A törvény meghatározza a fenti célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

2016. január 1-től a törvényi változások következtében a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ belső struktúrája átalakult. A jogszabály az addig külön működő családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást integrálta. A járásközponti települések család- és gyermekjóléti szolgálataiból létrejöttek a család- és gyermekjóléti központok. Zalaegerszeg, járásszékhelyként a szolgálat és a központ feladatait is ellátja.

Az intézmény két önálló szakmai egységben dolgozik (SZMSZ szerint):

- Családsegítő szakmai egység: család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait látja el
- Esetmenedzseri szakmai egység: család- és gyermekjóléti központ feladatait látja el.

Az intézmény speciális szolgáltatásainak biztosításában, a szabadidős és prevenció programok szervezésében és lebonyolításában a korábbi évekhez hasonlóan mindkét szakmai egység munkatársai részt vesznek.

CSALÁDSEGÍTŐ SZAKMAI EGYSÉG (család- és gyermekjóléti szolgálat)

Az alapellátás célja: hozzájárulni „a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez”. (Gyvt.)

A szakmai egység ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A családsegítés keretében biztosítandó feladatok:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájárulás megszervezése,
- a családgondozás, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- a közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élő, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- a kríziskezelés, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások,
- a menedékjogról szóló törvényben meghatározott társadalmi beilleszkedés elősegítése,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

A gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosítandó feladatok:

- a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése,
- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, támogatásokhoz való hozzájárulás segítése
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájárulás megszervezése
- a szabadidős programok szervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájárulásának szervezése
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése
- veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése,
- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: családgondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni: egyéb gyermekjóléti alapellátások, szociális alapszolgáltatások, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A szakmai egység 2017. évben **mindösszesen 765 családdal** került kapcsolatba (413 család új kliensként jelent meg), melyből **398 család részére biztosítottak szociális segítő munkát** együttműködési megállapodás alapján, **92 gyermek esetében került sor hatósági intézkedésre.**

A szolgálathoz forduló családok részére intézményen belül **2 663 alkalommal**, intézményen kívül **2 654 alkalommal** nyújtottak valamilyen szolgáltatást, ami összesen **5317 alkalom**.

Az esetszám (765 család 1247 fő) tükrében és a családokkal való munka során az látszik, hogy – az országos trendnek megfelelően – a családsegítést igénybe vevők aránya csökkent a legradikálisabban, valamint, hogy nagyobb figyelem helyeződött a gyermekes családokra, ezen belül a veszélyeztetettekre és a súlyos veszélyeztetettségben élőkre.

Az elsődleges probléma, amiben a szolgáltatást igénybe vevő család elsősorban segítséget kért. A családokkal végzett szociális munka során az a tapasztalat, hogy az esetek többségében a kliens/család által hozott probléma mellett valamilyen más nehézség, váratlan életeseemény vagy krízishelyzet is jelen van, ekkor a segítő már több problémával is dolgozik.

A 2017-es év során megállapítható, hogy növekszik azon ügyek aránya, ahol több probléma van jelen egyidejűleg, amelyek felerősítve egymást nehezen megoldható problémák elé állítják a családokat és a segítőket egyaránt.

A korábbi évekhez képest megfigyelhető a családlátogatások számának az emelkedése, a családsegítők 2654 alkalommal voltak terepen a 2017-os év során.

ESETMENEDZSERI SZAKMAI EGYSÉG (család- és gyermekjóléti központ)

Esetmenedzseri szakmai egység feladatai

Az esetmenedzser a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, melynek keretében:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a gyermek védelembe vételére, a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok számára, havi rendszerességgel esetmegbeszélést, szükség szerint konzultációt biztosít.
- ha a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására.

A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, melynek keretében biztosítja az alábbiakat:

- Pszichológiai tanácsadás
- Fejlesztőpedagógia
- Jogi tanácsadás
- Kapcsolattartási ügyelet
- Utcai (lakótelepi) szociális munka
- Kórházi szociális munka
- Iskolai és óvodai szociális munka
- Készenléti szolgálat
- Családterápia, családkonzultáció
- Mediáció

A Család- és Gyermekjóléti Központban az esetmenedzserek és a tanácsadók feladataikat Zalaegerszeg járás területén látják el.

Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzserei tevékenységet igénybe vevők száma nem és korcsoport szerint 2017. évben (Nem halmozott adat)										
Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	összesen
Férfi	32	40	115	106	24	51	121	14	11	514
Nő	41	42	113	86	47	88	161	24	10	612
Összesen	73	82	228	192	71	139	282	38	21	1 126

Forrás: Intézményi beszámoló

2017. évben a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait összesen **1 126 fő** vette igénybe. Ez a szám tartalmazza a hatósági intézkedés alatt álló gyermekeket és azokat a szülőket, akikkel a központ kapcsolatban van.

Hatósági intézkedésre tett javaslatok és jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2017 évben							
Hatósági intézkedés	Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma (darab) (Halmazott adat)	Jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma (fő)					18. évet betöltöttek
		Összes érintett száma	Ebből				
			0–2	3–5	6–13	14–17	
			éves				
Védelembe vétel	113	148	28	26	53	40	1
Megelőző pártfogás	5	6			1	5	
Ideiglenes hatályú elhelyezés	7	17	6	3	6	2	
Nevelésbe vétel	30	40	9	6	13	12	
Családba fogadás	26	15	4	3	2	6	
A gyermek gondozási helyének megváltoztatása	2	2	1		1		
A gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása							
Összesen	183	228	48	38	76	65	1

Forrás: Intézményi beszámoló

A hatósági intézkedések közül a védelembe vételre tett javaslatok aránya a legmagasabb **61,7%**, melynek célja, hogy a gyermek családban történő nevelkedését segítse elő a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával.

Vannak olyan helyzetek, ahol olyan súlyosak a veszélyeztető tényezők, hogy a gyermek nevelésbe vételére kell javaslatot tenni. 2017 évben a nevelésbe vételre tett javaslatok száma összesen **30** volt, ami a hatósági intézkedésre tett javaslatok **16 %-át** teszi ki.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre **7 alkalommal** tettek javaslatot a szakemberek, mivel a gyermek súlyos veszélyeztetettsége okán azonnali intézkedésre volt szükség.

Összességében a hatósági intézkedésre tett javaslatok száma – a családba fogadás kivételével – csökkent az előző évekhez képest. Ennek ellenére nem lett kevesebb a problémás eset, nagyobb hangsúly helyeződött a szociális segítő munkára, ezzel összefüggésben a hatósági intézkedések megelőzése. A gyermekvédelmi rendszer kétszintűvé válása szintén hozzájárul a változáshoz.

Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenységek és az ellátott kiskorúak száma		
Tevékenység	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma (esetszám)	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenység keretein belül ellátott kiskorúak száma (fő)
Szociális segítő tevékenység	768	638
Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	425	653
Esetkonzultáció	3.086	584
Esetmegbeszélés	422	415
Egyéni gondozási-nevelési terv készítése	200	272
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	125	158
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-nevelésbe vétel	50	72
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-védelembe vétel	207	325
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	44	35
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	15	13
Családlátogatás	774	1211
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	63	96
Környezettanulmány készítése önállóan	145	243
Egyéb (halmozott adat)	2517	1050
Összesen	8841	5765

Forrás: Intézményi beszámoló

Az esetmenedzserek tárgyalásokon való részvétele a védelembe vétel felülvizsgálata esetén volt a legmagasabb. A hatósági intézkedések alatt álló gyermekek/családok esetében a családlátogatások, személyes találkozások száma az esetmenedzserek munkafolyamatába is beletartozik, de feladatuk elsősorban a család szükségleteinek megfelelően, a változás elősegítése érdekében a különböző szolgáltatások szervezése, szakemberek munkájának összehangolása.

Kiugróan magas az esetkonzultációk száma, amely azt tükrözi, hogy az esetmenedzserek rendszeres kapcsolatban állnak a családsegítőkkal és más szakemberekkel, akikkel az esetekről folyamatosan konzultálnak.

A központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Megnevezés		Bántalmazott kiskorúak száma			Elhanyagolt kiskorúak száma	
		fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	szülő által	2	7	-	183	160
	egyéb rokon, hozzátartozó által	4	3	1	-	4
	összesen	6	10	1	183	164
Családon kívül	gyermek által	1	-	-	-	-
	felőtt által	-	-	1	-	-
	összesen	1	-	1	-	-
Összesen		7	10	2	-	-

Forrás: Intézményi beszámoló

A gyermek fizikai elhanyagolása, testi bántalmazása gyakrabban felszínre kerül, viszont a lelki elhanyagolás és a szexuális bántalmazás nagyobb számban marad látens, illetve a gondozási folyamat során fedezhető fel. Zalaegerszeg járásban a hatósági intézkedés alatt álló gyermekek esetében magasabb a fizikai elhanyagolás előfordulása, egyes családoknál mindkét probléma – a fizikai és lelki elhanyagolás – egyaránt jelen van.

Veszélyeztetett kiskorúak adatai	
Környezeti főcsoport	490
Magatartási főcsoport	93
Egészségi főcsoport	12
Anyagi főcsoport	35
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma:	630

Forrás: Intézményi beszámoló

A környezeti főcsoportban szerepel az összes veszélyeztetett gyermek 77 %-a. Ebben a kategóriában legmagasabb számban a szülők, család életvitele miatt veszélyeztetett gyermekek szerepelnek (133 fő), de a nevelési probléma (77 fő) és a családi konfliktusok (64 fő) miatt veszélyeztetett gyermekek száma is magas.

A magatartási főcsoportba elsősorban az 50 tanórát meghaladó igazolatlan hiánnyal rendelkező gyermekek, továbbá a gyermekintézményekbe való beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek tartoznak.

Az egészségügyi főcsoportba a tartós betegséggel, fogyatékossgal, magatartási- vagy tanulási zavarral küzdő gyermekek tartoznak, az összes veszélyeztetett gyermekek 1,9 %-át érinti.

Anyagi problémával a veszélyeztetett gyermekek 5,5% -a érintett.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a legtöbb esetben nem anyagi probléma miatt kerülnek a gyermekek a gyermekvédelem látókörébe, hanem inkább a szülők, család életvitele, elhanyagoló magatartása, nevelési problémák és családi konfliktusok, elégtelen lakáskörülmények okozzák a gyermekek veszélyeztetettségét.

SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és az azokkal ellátott személyek adatai		
Tevékenység	összes tevékenység száma (darab) (Halmozott adat)	összes ellátott száma (fő) (Nem halmozott adat)
Kapcsolattartási ügyelet	170	56
Utcai (lakótelepi) szociális munka	6	9
Kórházi szociális munka	99	29
Készenléti szolgálat	46	26
Jogi tanácsadás	97	64
Pszichológiai tanácsadás	452	98
Mediáció	25	22
Család és párterápia	15	15
Fejlesztőpedagógia	2167	80
Összesen	3062	476

Forrás: Intézményi beszámoló

A speciális szolgáltatások közül a legnagyobb igény a fejlesztőpedagógiai ellátásra mutatkozik, ezt követi a pszichológiai tanácsadás. A járás településeiről a pszichológiai tanácsadásra érkezik a legtöbb igény, míg a jogi tanácsadást, mediációt, fejlesztőpedagógiai ellátást, kapcsolattartási ügyeleten való részvételt Zalaegerszeg városban élők kérik elsősorban.

JELZŐRENDSZER MŰKÖDTETÉSE

Az észlelő és jelzőrendszer működtetése

A Család- és Gyermejjóléti Központ megalakulása óta működteti a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert.

Az intézmény jelzőrendszeri tanácsadója fogadja és összegzi a járás területén működő szolgálatoktól érkezett jelzéseket és arról nyilvántartást vezet. A visszajelzés tartalmazza a megtett intézkedést (családlátogatás, célzott beszélgetés rövid összefoglalása, esetkonferencia).

A Zalaegerszegi Család- és Gyermejjóléti Központba beérkezett jelzések száma 2017. évben összesen 609 volt. Ebből a 0 – 17 évesekkel kapcsolatos jelzések száma 552.

Probléma típusa	Problématípus szerinti jelzések száma
	Gyermek
1. Anyagi (megélhetési, lakhatással kapcsolatos)	16
2. Családi- kapcsolati konfliktus	41
3. Családon belüli bántalmazás	28
4. Egyéb	60
5. Egyéb egészségi probléma	9
6. Életviteli	21
7. Elhanyagolás	91
8. Magatartászavar, teljesítményzavar	76
9. Oktatási, nevelési elhanyagolás	190
10. Szenvedélybetegség	3
11. Gyermeknevelés	4
12. Gyermek intézménybe való beilleszkedési zavara	13
13. Lelki-mentális	-
14. Foglalkozással kapcsolatos	-
15. Ügyintézésrel kapcsolatos	-
16. Információ kéréssel kapcsolatos	-
17. Fogyatékoság	-
ÖSSZESEN:	552

Forrás: Intézményi beszámoló

A fentiek alapján megállapítható, hogy a gyermekek esetében érkezett legtöbb jelzés oka az oktatási, nevelési elhanyagolás (igazolatlan hiányzások) volt. A gyermek elhanyagolása, továbbá a magatartászavar, teljesítményzavar miatt küldött jelzések száma is jelentős. Az egyéb kategóriába érkezett jelzések a többi problémátípusba nem voltak besorolhatók, vagy a jelzés már az egyéb kategória megjelölésével érkezett.

Jelzést küldő megnevezése	0-17 évesekkel kapcsolatos megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	126
Egészségügyi szolgáltatóból védőnői jelzés	109
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	21
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	1
Átmeneteti gondozást biztosítók	7
Köznevelési intézmény	337
Rendőrség	38
Ügyészség, bíróság	2
Pártfogói felügyelői szolgálat	3
Áldozatsegítés	4

Állampolgár	6
Önkormányzat, jegyző	2
Járási hivatal gyámhivatala	5
Jelzések száma összesen	552
Jelzésekkel érintett személyek száma	354

Forrás: Intézményi beszámoló

A gyermekek esetében a legtöbb jelzés a köznevelési intézményektől érkezett (elsősorban igazolatlan hiányzások), ezután az egészségügyi szolgáltatók és a védőnők éltek jelzéssel.

A rendőrség 38, a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók 21 alkalommal küldtek jelzést.

A Zalaegerszegi Család- és Gyermejjóléti Központ minden, az intézménybe érkező, vagy az intézmény munkatársai számára megfogalmazott szakmai segítségkérés esetében szakmai támogatást nyújtott. A Központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársai részére szakmai támogatás keretében havi esetmegbeszélést biztosított.

Összesen 381 esetkonferenciára került sor, ebből zalaegerszegi volt 183.

Az esetkonferenciák téma szerint:

- védelembé vételi eljárás kezdeményezése: 84 esetben
- gondozási-nevelési terv egyeztetése: 116 esetben
- felülvizsgálat: 68 esetben
- helyzetértékelés: 109 esetben
- más hatósági intézkedésre tett javaslat: 4 esetben.

A járási jelzőrendszer működésének tapasztalatai szerint a köznevelési intézmények és a védőnők jellemzően időben és indokoltan jeleznek, viszont a köznevelési intézmények sok esetben iskolán belül megoldandó problémákat jeleznek. A házi orvosok és házi gyermekorvosok jellemzően nem vesznek részt az esetkonferenciákon. Az ideiglenes hatályú elhelyezés kezdeményezése esetében sok a bizonytalanság, azzal kapcsolatban, hogy ki a beutaló szerv, aki a gyermeket fellebbezésre tekintet nélkül elhelyezheti.

f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidő- és szünidős programokhoz való hozzáférés

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata fontosnak tartja az egészséges életmódhoz kapcsolódó, illetve a szemléletformáló programok szervezését, támogatását. Az elmúlt években a városban több ilyen program került megrendezésre, melyek sorát a jövőben tovább kívánjuk bővíteni. Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek sportra való ösztönzésére, pl.: ingyenes úszásoktatás, sportpályák felújítás, szabadtéri sportpark létrehozása, sportág választónap, városi diák-sportnap.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat szakmai egysége aktív szerepet vállal a preventív célú szabadidős programok szervezésében, lebonyolításában: Veszélyvágta programsorozat, Kábítószer egyeztető munkacsoport, Farsangi gyermekprogram, Húsvétváró Szünidei Délután, Sport, Őszi kavalkád, Adománygyűjtő akció, Mikulás ünnepély

EFOP-3.2.9-16-2017-00080 „ÉLŐ KAPCSOLAT” ÓVODAI, ISKOLAI SZOCIÁLIS SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG MEGVALÓSÍTÁSA projekt keretén belül

„Vakációóó!” elnevezésű rendezvénysorozat
Tekergő-aktív nyári szünet
„Dönthetsz!”- szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése
Rólad is szólhat!
Mese, zene és alkotás
Családi délután
Iskolai erőszak prevenciós program
Szülősul

A nyári napközis tábor már több mint 30 éve működik Zalaegerszegen. A szakmai jogszabályok alapján az ellátás nem kötelező önkormányzati feladat, ugyanakkor ennek biztosítása a jogszabályok alapján az államnak sem feladata. Az ellátási igény azonban az önkormányzatnál jelentkezik. Az önkormányzat önként vállalt feladatként biztosítja az alternatív napközbeni ellátás keretében a nyári napközis tábort a zalaegerszegi általános iskolai korosztálynak. Az Önkormányzat 7,5 millió Ft támogatást biztosít a feladat megvalósításához. Az önkormányzati támogatás biztosítja a programokat, a tanulók felügyeletét végző szakalkalmazottak illetményét, illetve a gyermekek háromszori étkezésének térítési díjához is hozzájárulást nyújt. (A napközis táborban nyújtott étkeztetés esetében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. §-ában, a gyermekétkeztetésre megállapított szabályokat nem kell alkalmazni, azaz a normatív kedvezményre jogosító feltételeket nem kell figyelembe venni.)

Ennek ellenére az Önkormányzat kedvezményesen biztosítja az étkezést a gyermek számára, ezen túl a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére további jelentős kedvezményt biztosít. A háromszori napi étkezés {tízórai, ebéd, uzsonna} napi térítési díja: 1050 Ft/fő, az érvényes gyermekvédelmi kedvezmény rendelkező gyermekek számára a háromszori étkezés díja: 450 Ft/fő, a HH-s és HHH-s gyerekek részére a tábor napi díja: 160.- Ft

Zalaegerszegen a nyári napközbeni ellátás (tábor) teljes szervezését és lebonyolítását Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának közművelődési intézménye, a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ látja el.

A gyermekek napközbeni ellátása 8 héten át biztosított, heti 5 napos turnusokban Zalaegerszeg Megyei Jogú Város 6-16 éves korig tanköteles korú gyermekeinek. Az idei évben 2018. június 25. és 2018. augusztus 17. időszakban került sor a tábor lebonyolítására. A Keresztury Dezső VMK a zalaegerszegi Apáczai Csere János Művelődési Központot választotta a Nyári napközbeni ellátás helyszínéül. A klubszobában előadások, tánc és zenei foglalkozások kerülnek megrendezésre. A zsebongó a kézműves foglalkozások, vetélkedők, táblás- és kártyajátékok, asztalitenisz és a trambulinos játékok helyszíne, a tornaterem és az udvar pedig sportprogramoknak biztosítja a helyet.

A gyermekek napközbeni ellátása felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást, napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) foglal magában.

A tábor felhívása minden Zalaegerszegen található olyan oktatási intézménybe eljuttatásra kerül, ahol 6-16 éves korú fiatalok folytatják tanulmányaikat, így a szülők az iskoláknak küldött, vagy az intézmény portaszolgálatán is kérhető jelentkezési lapon előre jelezhetik szándékukat az ellátás igénybevételére. A tábor szervezésében, már az előkészítő megbeszélésektől, egyeztetésektől kezdve részt vesz a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ, ami által több hátrányos helyzetű gyermek elérésére van lehetőségünk. A Zala Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zalaegerszegi Gyermekotthonának lakói szintén bevonásra kerülnek.

A táborban a 8 hét alatt közel 200 gyermek vesz részt, akiknek majdnem a fele hátrányos helyzetű. A hátrányos helyzetűek esetében gondolunk a HH-s és HHH-s gyerekeken túl az SNI-sekre is.

Nagyon fontos szempont, mely a támogatás ez irányú felhasználását indokoltá teszi, az az, hogy ezen hátrányos helyzetű gyermekcsoportokat még nagyobb arányban van lehetőségünk bevonni, amihez szükséges, hogy számukra minél színvonalasabbá és hívogatóbbá tudjuk tenni a tábort, aminek köszönhetően hatékonyabb kapcsolattartást és személyre szabott fejlesztéseket, szolgáltatásokat is biztosíthatunk számukra.

A táborvezetőség hitvallásában jelentős helyen szerepel, hogy a tábor résztvevői ne csak „elhelyezésben” és „felügyeletben” részesüljenek, hanem igazi tábori programban, így olyan gyerekeknek is nyári vakációélményt nyújtva, akik más módon nem tudnak nyaralni. Mivel a táborban résztvevő gyermekek közül sokaknak anyagi és szociális helyzetük miatt nem igazán van lehetőségük olyan kulturális és szórakoztató programokon részt venni. A nyári táborban a gyermekeknek alkalma nyílik minden héten egyszer a zalaegerszegi Aqua City-be és az Art moziba is ellátogatni, ugyanis többüknek még soha nem adatott meg ez a lehetőség, hogy eljussanak ezekre a helyekre.

Nyári napközis tábor igénybevétele

Időszak	Igénybe vevők száma (heti átlag)
2013	n. a.
2014.	n. a.
2015.	n. a.
2016.	149
2017.	186

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekbarát vállalkozások bevonása

Cél: Az üzleti szféra egyéni vagy vállalati képviselőinek aktív és fenntartható bevonása, érdekeltté tétele a gyermekek fokozott védelmét és a gyermekjogok érvényesítését célzó közösségi felelősségvállalás terén.

A gyermekeket segítő intézményekbe látogatott el a Belga Mikulása

Zala megyei Szent Rafael Kórház Gyermekosztályán, a Zalaegerszegi Gyermekotthonban, a Botfai Speciális Fiúnevelő Intézetben is kitörő örömmel fogadták a Mikulást a gyermekek és a dolgozók. A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ segítségével pedig Zala Megye rászoruló családjaihoz is sikerült az étteremnek eljuttatni az ajándékokat.

Belga Mikulásudvar

A város minden óvodáskorú gyermekének meghívót küldött a Mikulás, hogy látogasson el a Belga Mikulásudvarba. A három napos rendezvényen több ezer gyermek és felnőtt látogatott el a Mikulásához.

14 óvoda játszóterének a felújítása

A Belga étterem az elmúlt évben 14 óvoda játszóterét újította fel saját összefogásból.

Adventi kézfogás

Egy új jótékonyági akció került meghonosításra 2016. decemberében Zalaegerszegen. A program lényege, hogy három civil szervezet (Szent Márton Légió, a Zalaegerszegi Női Szalon, a Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület), valamint a Kvartélyház kezdeményezésére és koordinálásával helyi cégek, vállalkozások segítségével mind a négy adventi hétvégén olyan tehetséges diákokat ajándékozzanak meg, akik szorgalmukkal, eredményeikkel példát mutatnak környezetüknek.

A kezdeményezés sikeresnek bizonyult, hisz mind a két év során több vállalkozás csatlakozott a programhoz, melynek köszönhetően több tehetséges fiatal részesülhetett támogatásban.

A fent említett kezdeményezések mellett szerencsére több helyi vállalkozás, illetve cég is támogatta a városban élő gyermekeket. Célunk, hogy bővítsük a vállalkozások körét a közösségi felelősség vállalás terén.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Gyermekek átmeneti gondozása

Az elmúlt évben a gyermekek átmeneti gondozása területén változás nem történt, szervezése továbbra is a Gyvt. alapján történik. A törvény szerint a gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában. A Gyvt. 40. § (2) bekezdése szerint „A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c) az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,

d) szervezi a - legalább három helyettes szülővel foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

f) felkérésre környezettanulmányt készít,

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

h)

i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.”

2017. évben a gyermekek átmeneti gondozásának biztosítására igény nem volt.

A Családok Átmeneti Otthonát (férőhelyszám: 40) az önkormányzattal kötött ellátási szerződés értelmében a Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete működteti.

A Családok Átmeneti Otthona folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosít. Az otthontalanná vált szülő kérelmére az intézményben helyezhető el a gyermek és szülője, akiknek elhelyezés hiányában lakhatásuk nem biztosított és így a gyermeket el kellene választani szülőjétől. Az intézmény célja, hogy átmeneti időre biztonságos és stabil háttérrel nyújtson az otthontalanná vált családok, gyermekes anyák, krízishelyzetbe került kismamák számára gyermekeik neveléséhez, gondozásához.

Az intézmény szolgáltatásait 2017. évben 86 fő (34 felnőtt, 52 gyermek) vette igénybe. Az intézmény férőhely kihasználtsága 100 % feletti volt.

2017. évben 23 család kapott ellátást (52 fő gyermek, 34 fő felnőtt). 11 család ellátása szűnt meg, 3 család rokonokhoz költözött, 3 család költözött albérletbe, 2 család (bántalmazott) visszaköltözött az élettárshoz, 3 család esetén a gyermek/gyermek nevelésbe vételére került sor.

h) gyermekétkeztetés (szünidei)

A Gyvt. gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályozása szerint 2016. január 1-jétől a települési önkormányzatok kötelező feladatává vált, új természetbeni, gyermekvédelmi ellátásként a **szünidei gyermekétkeztetés** biztosítása. A szünidei gyermekétkeztetés kiterjed az iskolai szünidő (téli, tavaszi, nyári, őszi) időszakára, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása idejére is. A szünidei gyermekétkeztetés keretében a települési önkormányzatnak – a szülő, törvényes képviselő kérelmére – a napi, egyszeri, déli meleg főétkezést kell ingyenesen biztosítani a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 13/B. §-a szerint a települési önkormányzat jegyzője írásban tájékoztatja azon hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, akinek gyermeke tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott év

- a) szeptember 1-jén fennáll, az évközi szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év szeptember 15-éig,
- b) május 1-jén fennáll, a nyári szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év május 15-éig.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzője a jogszabályban meghatározottak figyelembe vételével tájékoztatja az érintetteket a szünidei gyermekétkezéssel kapcsolatos tudnivalókról.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2017. évben az alábbiak szerint szervezte meg a szünidei étkeztetést:

A jogszabályban meghatározottak szerint a szünetek időtartamára eső munkanapokon – a nyári szünet kivételével – a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztására 12-13 óra között volt lehetőség. A nyári tanítási szünet ideje alatt a nyári napközis tábori ellátást igénybe vevő gyermekek 12 órától vettek részt az étkezésben, így azon gyermek számára, akik nem igényelték a nyári napközis tábori ellátást, azoknak a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztására 11-12 óra között volt lehetőségük.

Nyári szociális gyermekétkeztetés igénybevétele

Időszak	Igénybe vevők száma
2013	130
2014	183
2015	117
2016	27
2017	43

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

l) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése a szolgáltatások nyújtásakor.

A településen élő gyermekeket érintő hátrányos megkülönböztetések számáról, valamint az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről nincs tudomásunk.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata jelenleg három ösztöndíjrendszert működtet. A **Bursa Hungarica Felsőoktatási Szociális Ösztöndíj** a leghátrányosabb szociális helyzetben élő hallgatók részére nyújt támogatást, az **önkormányzati szakképzési ösztöndíj** 2016/2017. tanév 1. félévének végéig biztosított támogatást a meghatározott helyi hiányszakmát oktató szakképző iskolai képzést biztosító köznevelési intézményekben tanulmányaikat nappali tagozaton folytató tanulóknak. Az ösztöndíj támogatási rendszer 2017. elején átalakult, hiszen az állam a teljes iskolai rendszer fenntartását és működtetését átvette, ami indokoltá tette a szakképzési ösztöndíj rendszer felülvizsgálatát is. A szakképzési ösztöndíjat Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata azért alapította, hogy alkalmazkodva a cégek igényeihez, a munkaerő-piaci elvárásokhoz, valamint a munkaerőhiány csökkentése érdekében kidolgozott javaslatokhoz, elősegítse azt, hogy a Zalaegerszegen működő intézményekben növekedjen a szakképzési beiskolázás.

A szakképzési ösztöndíj bevált, annak fenntartása a továbbiakban is indokolt volt, azonban az oktatási rendszer átalakítása miatt más módszerrel kellett a fiatalok támogatását megoldani. Az erre a célra rendelkezésre álló pénzügyi forrást a 2017. március 31. napján létrejött együttműködési megállapodás (a továbbiakban: megállapodás) alapján már a Zalaegerszegi Szakképzési Centrum (ZSZC) kezeli.

A megállapodás alapján Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat támogatást biztosít a Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Zalaegerszeg Megyei Jogú Város közigazgatási területén működő, meghatározott helyi hiányszakmát oktató, szakképző iskolai képzést biztosító feladat ellátási helyén (tagintézményében) tanulmányaikat hiányszakmában folytató, zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező tanulók támogatásához.

A felsőoktatásban nappali tagozaton BSc/BA illetve MSc/MA tanulmányokat folytató zalaegerszegi fiatalok számára a lakóhelyükhöz történő kötődés erősítése, valamint a tanulmányaik ideje alatt felmerülő költségeik enyhítése céljából **„Befektetés a jövőbe”** elnevezéssel felsőoktatási ösztöndíjat alapított Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata. A három elemből álló felsőoktatási ösztöndíj rendszer kiemelten támogatja a műszaki képzésekben való részvételt, a helyi felsőoktatási intézmények látogatását, valamint a kimagasló tanulmányi teljesítményt. 2017. április 15-ei hatállyal átalakításra került a felsőoktatási ösztöndíjrendszer: az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Zalaegerszeg Felsőfokú Oktatásáért Közalapítvánnyal, melyben rögzítették, hogy Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatást biztosít Zalaegerszeg Felsőfokú Oktatásáért Közalapítványon keresztül a felsőoktatásban tanuló hallgatók támogatásához, akik az alábbi feltételek egyikének megfelelnek:

a) zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező nappali tagozatos hallgató, aki a Pannon Egyetem Mérnöki Kar Zalaegerszegi Mechatronikai Képzési és Kutatási Intézetében az első diploma megszerzése érdekében BSc/BA képzésben végzi tanulmányait

b) zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező nappali tagozatos hallgató, aki Zalaegerszeg város közigazgatási területén működő bármely államilag elismert felsőoktatási intézményben (BGE GKZ, PTE ETK ZKK) az első diploma megszerzése érdekében BSc/BA, vagy MSc/MA képzésben végzi tanulmányait.

A tanulmányi eredmény alapján kapható ösztöndíj az Önkormányzat kezelésében maradt.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a Pécsi Tudományegyetemmel kötött szerződés alapján 10 kollégiumi férőhelyet biztosít a Szántó Kovács János Kollégiumban a pécsi felsőoktatási intézményekben tanulmányokat folytató zalaegerszegi hallgatók számára. A kollégiumi férőhelyek elnyerésének pályázati rendjéről ZMJV Önkormányzata többször módosított 9/2004. (III. 05.) számú önkormányzati rendelete rendelkezik.

A kollégiumi férőhelyek elnyerése a 2016/2017. tanévben érettségizett, 2017. év szeptemberétől valamely pécsi felsőoktatási intézményben tanulmányait megkezdő, valamint a felsőoktatási intézmény felsőbb évfolyamára járó hallgatók részéről egyaránt megpályázható.

Bursa Hungarica ösztöndíj

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2000 őszén indult és célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. Önkormányzatunk a program indulásától kezdve részt vesz a pályázati rendszerben.

Az ún. „A” típusú ösztöndíjat a nappali tagozatos hallgatók, a „B” típusút az utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások, illetve diplomával nem rendelkező és felsőoktatási intézménybe felvételt még nem nyert érettségizettek nyerhették el, ha a családjukban az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg a nyugdíjminimum 225 %-át (64125,-Ft-ot) és vagyonuk nincs. A pályázat elbírálása során tanulmányi eredmény nem vehető figyelembe, illetve a megállapítás egyéb feltételhez, kötelezettség vállalásához (pl. letelepedés, munkavállalás) sem köthető.

Az „A” ösztöndíj két félévre, a „B” hat félévre szól.

A támogatás két részből áll. Az *önkormányzati ösztöndíj* rész kiegészül a vele azonos összegű, de legfeljebb havi 5.000 Ft *minisztériumi támogatással*. Az ösztöndíjat havonta 70 felsőoktatásban tanulóknak folyósítottuk, ami szinte azonos az előző évvel. Annak ellenére, hogy a szociális rászorultság jövedelemhatára 2015. és 2016. évben is jelentősen emelkedett. Az ösztöndíjjal önkormányzati forrásból átlagosan 7.600.- Ft támogatáshoz jutottak a hallgatók, melyet az állam ugyanannyi, de legfeljebb 5.000.- Ft-tal egészített ki.

Az ösztöndíjra fordított összes önkormányzati kifizetés 4.250 eFt volt.

Hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások	2013 (fő)	2014 (fő)	2015 (fő)	2016 (fő)
önkormányzati szakképzési ösztöndíj (önként vállalt)	n. a.	26	63	95
„Befektetés a jövőbe” felsőoktatási ösztöndíj	n. a.	n. a.	n. a.	194
kollégiumi férőhely biztosítás (önként vállalt Pécs városban)	10	10	10	10
Bursa Hungarica ösztöndíj (önként vállalt)	96	139	114	91
nyári ingyenes étkeztetés (önként vállalt)	170	183	117	27
HPV elleni védőoltás (önként vállalt)	152	143	n. a.	n. a.

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 4 éves HPV védőoltás program bevezetéséről még 2010. őszén döntött az önkormányzat, program 4 éves időtartama 2014-ben befejeződött, ezzel egyidejűleg a védőoltás bekerült az országos oltási rendszerbe választható oltásként.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az óvoda, az általános iskola és a középiskolák működését alapvetően meghatározó Nkt. a kisgyermekkorai nevelés szerepét az alábbiak szerint határozza meg:

A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorai fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek fegyelembevétel, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Az Nkt. értelmező rendelkezései a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fogalmát az alábbiak szerint fogalmazza meg:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló"

Óvodai nevelés

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában 4 óvoda működik 15 feladatellátási helyen. Jelenleg 69 óvodai csoportban zajlik az óvodai nevelés. Ezen kívül városunkban működik három nem önkormányzati fenntartású óvoda (6 óvodai csoport), melyek az alapító okiratukban meghatározott maximálisan felvehető gyermeklétszámra törekedve további lehetőséget biztosítanak a szülők számára az óvodaválasztásban.

A város területén a többi gyermekkel együtt nem foglalkoztatható testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékos gyerekek óvodai ellátása a **Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben** történik.

Az óvodákban a nevelőmunka az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott szakmai elvek, elvárások figyelembevételével elkészített óvodai pedagógiai program alapján zajlik.

Az óvodai pedagógiai programokban a nevelés sokszínűségén túl érvényesül az egyes tagintézmények szakmai önállósága, valamint azok a szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz. Tartalmazza a társadalmi rendszer új kihívásait, a családi nevelésben bekövetkező változásokat, a hátrányos -, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a sajátos nevelést igénylő és migráns gyermekek integrált, ill. inkluzív nevelésének szükségességét.

A pedagógiai programok tartalmazzák:

- a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége
- a gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése
- a gyermekek szeretete, tisztelete, folytonos készenlét, segítségadás fejlődésük érdekében, az egyéni érési ütemhez igazodva az egyén személyiségének kibontakoztatásával, készségek, képességek, kompetenciák fejlesztésével, amelyek az életen át tartó tanulást alapozzák meg,

- humanista, demokratikus, erkölcsi értékek képviselője, átadása a nevelés folyamatában
- a gyermekek érdekeinek figyelembevétele az óvodai életben mindenkor és minden helyzetben
- inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel az óvoda gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva az egyenlő hozzáférési lehetőségét valamennyi gyermek számára
- HH, HHH, SNI-s gyermekek fejlődésének segítése, hátrányok csökkentése, esélyegyenlőség biztosítása
- nemzetiségi, migráns gyermekek befogadása, a beilleszkedés segítése, az inkluzív szemlélet követésével, önazonosság megőrzése, ápolása, átörökítése az előítéletek kizárásával.
- az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére törekvés, a magyar kulturális emberi értékek, néphagyományok átörökítése.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít az óvodai felújításokra, fejlesztésekre, a gyermekbarát, környezet (tisztta levegő, világos, vidám, korszerűen berendezett csoportszobák), a költség hatékony fenntartásra, a hiányzó helyiségek kialakítására, (tornaszoba, öltözők, fejlesztőszoba, elkülönítő, nevelői szoba, vezetői iroda) akadálymentesítésére, az SNI-s gyermekek ellátására, az egyenlő hozzáférés lehetőségének megteremtésére.

Infrastrukturális fejlesztések TOP program keretében:

TOP-6.2.1-15-ZL1-2016-00001 projekt – Új óvoda építése andráshidai városrészben



TOP-6.2.1-15 Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése program keretében Mikes K. utcai Tagóvoda és a Petőfi utcai Tagóvoda energetikai korszerűsítése megvalósult, továbbá 2018-ban a Kodály Zoltán utcai Tagóvoda felújítása történik meg.

Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés a fogyatékossgal élő gyermekek számára Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott óvodákban:

A városi fenntartásban működő óvodák több mint fele részlegesen akadálymentesített a következőképpen:

1 óvodában a bejárat akadálymentesített

4 óvodában a bejárat és a mosdók

2 óvodában jelenleg van folyamatban az akadálymentes bejárat és mosdók kiépítése

2 óvodában a jelenleg kiépítésre kerülő akadálymentes bejárat és mosdók mellett a látás sérült gyerekek számára az infokommunikációs akadálymentesítésre is sor került.

Az intézmények alapító okiratában alapfeladatként került megjelölésre a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, mely szerint ellátják a látás, hallás, enyhe értelmi, és beszéd fogyatékos kisgyermekek integrált nevelését.

Az Nkt-ban meghatározottak szerint biztosítottak az óvodai rendszerben a személyi feltételek. Az óvodapedagógusok alap szakképzettségükön túl tanító, beszédfejlesztő pedagógus, drámapedagógus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pedagógiai terapeuta, közoktatás vezető, egészségvédő mentálhigiénikus, népi kismester stb. szakképzettségekkel is rendelkeznek. Az intézményben folyó pedagógiai munka biztosítja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eredményes nevelését, esélyegyenlőségük előmozdítását. Az intézmények segítik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit a számukra kínált támogatási lehetőségek igénybevételeének eléréséhez, rendszeres kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálattal, gyermekorvossal, védőnővel stb.

Az óvodapedagógusok munkáját szakképzett dajkák és pedagógiai asszisztensek segítik. A gyógypedagógiai ellátást a Zalaegerszegi Tankerületi Központ biztosítja.

Hátránycsökkentő, esélyteremtő programok az óvodákban:
(mozgásos sportlehetőségek, mert minden fejlesztés alapja a mozgás)

- Bozsik Program: minden gyermek előtt nyitott, önként választott mozgásos lehetőség
- Fedett sportpálya használata akár mikrocsoportos formában is számtalan fejlesztési lehetőséget jelent az óvodai mindennapokban.
- Sikeres Decatlon pályázat, óriási játékválaszték szülőkkel, gyerekekkel, óvónővel közös sportnapok keretében korszerű játékok eszközök kipróbálása használata
- Tavaszi közös együttlétek akár szülőkkel is ugrálóvárak, csúszdák használata ingyenes, alapítványi támogatással finanszírozva
- Ovis kori ingyenesen igénybe vehető
- Könyvtár- múzeum-színház látogatás
- Más intézmények rendezvényein való részvétel
- Ovis kirándulások
- Óvodai fellépések
- Rendezvények látogatása

A jelenleg működtetett óvodai intézményhálózat szakmailag megfelelő az önkormányzat óvodai neveléssel kapcsolatos feladatellátáshoz, kielégíti a szülői igényeket, színvonalas óvodai nevelést biztosít az óvodás korú gyermekek számára. Az intézményekben engedélyezett maximális férőhely biztosítja minden óvodáskorú, óvodába jelentkező gyermek óvodai felvételét, férőhely hiányában elutasításra nem került sor.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai nevelésben) (TS 2501)
2013	2046	78	2074	18	1725	2
2014	1973	79	2095	19	1689	2
2015	1893	80	2120	20	1661	2
2016	1789	80	2123	20	1689	2
2017						2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

2017-2018. nevelési év óvodai ellátásának jellemzői tagóvodánként

Intézmény	Indítható óvodai csoportok száma	Az Nkt. 4. melléklet 3. pontja szerinti csoportlétszám	Alapító okirat szerint felvehető maximális gyermeklétszám	Beírt létszám 2017. 10. 01.	SNI gyermekek létszáma	Más településről bejárók	10.01. és 12.31. között várható gyermek létszám	Tanköteles gyermekek létszáma	Óvodapedagógusok létszáma	Nevelő munkát segítőik létszáma
Belvárosi I. Óvoda	19	475	530	450	15	55	0	187	39	26
Kis u.	12	300		272	11	47	0	112	25	18
Mikes.	4	100		102	2	2	0	42	8	5
Szivárvány téri	2	50		53	1	1	0	23	4	2
Ságod (feladatellátási hely)	1	25		23	1	5	0	10	2	1
Belvárosi II. Óvoda	15	400	417	332	11	20	7	129	31	21
Kosztolányi	5	125		115	1	4	2	40	10	6
Petőfi	5	125		110	6	12	4	36	10	7
Radnóti	3	100		64	4	3	1	29	7	5
Szt. László	2	50		43	-	1	-	24	4	3
Kertvárosi Óvoda	18	450	495	400	18	21	11	154	38	23
Csillagközi	8	200		177	10	5	2	75	16	11
Napsugár	6	150		120	6	6	5	44	13	7
Andráshidai	4	100		103	2	10	4	35	9	5
Landorhegyi Óvoda	17	425	452	343	20	26	4	127	35	22
Úrhajós	6	150		125	7	15	-	45	13	9
Kodály	5	125		97	7	6	2	40	10	6
Landorhegyi	5	125		102	6	5	2	34	10	6
Bazita (feladatellátási hely)	1	25		19	-	-	-	8	2	1
Önkormányzati óvodák összesen	69	1750	1894	1525	64	122	22	597	143	92
Szent Család Óvoda	4	100	100	100	1	14	-	42	9	6
Zalaegerszegi Montessori Általános Iskola	2	50	49	31	1	3	5	6	4	2

és Óvoda											
Játékmackó	1		25	25	23	0	4	0	5	2	2
Waldorf Óvoda, Általános Iskola és AMI)	1		20	20	19	0	9	0	8	2	2
Nem önkormányzati óvodák összesen:	8		195	194	173	2	30	5	61	17	12
Városi összesen	77		1945	2088	1698	66	152	27	688	160	104

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 2017/2018. nevelési év óvodai ellátásának jellemzői csoportonként

Óvoda	Kiscsoport		Középsőcsoport		Nagycsoport		Vegyes csoport		Összesen	
	Csoport-szám	Gyermek-létszám	Csoport-szám	Gyermek-létszám	Csoport-szám	Gyermek-létszám	Csoport-szám	Gyermek-létszám	Csoportok száma	Gyermekek létszáma
Belvárosi I. Óvoda	1	22	2	43	1	19	15	366	19	450
Kis u.	1	22	2	43	1	19	8	188	12	272
Mikes.	-	-	-	-	-	-	4	102	4	102
Szivárvány téri	-	-	-	-	-	-	2	53	2	53
Ságod (feladatellátási hely)	-	-	-	-	-	-	1	23	1	23
Belvárosi II. Óvoda	1	19+4 dec-ig	-	-	1	22	13	291+3 dec-ig	15	332+7 dec-ig
Kosztolányi							5	115+2 fő dec-ig	5	115+2 dec-ig
Petőfi	1	19+4 fő dec-ig	-	-	1	22	3	69	5	110+4 dec-ig
Radnóti	-	-	-	-	-	-	3	64+1fő dec-ig	3	64+1
Szt. László	-	-	-	-	-	-	2	43	2	43
Kertvárosi Óvoda	-	-	-	-	-	-	18	400	18	400
Csillagközi	-	-	-	-	-	-	8	177	8	177
Napsugár	-	-	-	-	-	-	6	120	6	120
Andráshidai	-	-	-	-	-	-	4	103	4	103
Landorhegyi Óvoda	-	-	-	-	-	-	17	343	17	343
Úrhajós	-	-	-	-	-	-	6	125	6	125
Kodály	-	-	-	-	-	-	5	97	5	97
Landorhegyi	-	-	-	-	-	-	5	102	5	102
Bazita (feladatellátási hely)	-	-	-	-	-	-	1	19	1	19
Önkormányzati óvodák összesen	2	41+4	2	43	2	41	63	1400+3	69	1525+7
Szent Család Óvoda	-	-	-	-	-	-	4	100	4	100
Zalaegerszegi Montessori Általános Iskola és Óvoda	-	-	-	-	-	-	2	31+5	2	31+5 dec-ig
Játékmackó Alapítványi Óvoda	-	-	-	-	-	-	1	23	1	23
Waldorf Óvoda, Általános Iskola és AMI	-	-	-	-	-	-	1	19	1	19
Nem önkormányzati összesen	-	-	-	-	-	-	8	173+5	8	173+5
Városi összesen	2	41+4	2	43	2	41	71	1573+8	77	1698+12

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodások életkor szerinti megoszlása a 2017/2018. nevelési évben

Intézmény	3 évesnél fiatalabb	3 évesek száma	4 évesek száma	5 évesek száma	6 évesek száma	7-8 évesek száma
Belvárosi I. Óvoda	3	98	120	127	97	5
Kis u.	1	52	77	79	58	5
Mikes.	0	20	29	28	25	0
Szivárvány téri	0	20	9	16	8	0
Ságod (feladatellátási hely)	2	6	5	4	6	0
Belvárosi II. Óvoda	1+7 dec.-ig	75	93	98	60	5
Kosztolányi	+2 dec.-ig	28	33	30	23	1
Petőfi	1+ 4 dec.-ig	21	38	28	20	2
Radnóti	+1 dec.-ig	15	15	23	9	2
Szt. László	0	11	7	17	8	0
Kertvárosi Óvoda	1	107	100	117	65	10
Csillagközi	0	42	45	60	28	2
Napsugár	1	34	26	31	22	6
Andráshidai	0	31	29	26	15	2
Landorhegyi Óvoda	11	80	102	80	69	1
Úrhajós	4	29	38	31	23	0
Kodály	4	22	26	19	25	1
Landorhegyi	2	25	34	24	17	0
Bazita (feladatellátási hely)	1	4	4	6	4	0
Önkormányzati óvodák összesen	16+7	360	415	422	291	21
Szent Család Óvoda	-	26	25	26	22	1
Zalaegerszegi Montessori Általános Iskola és Óvoda	4+1	13	8+4	6	0	0
Játékmackó Alapítványi Óvoda	2	5	10	5	1	0
Waldorf Óvoda, Általános Iskola és AMI)	0	5	4	8	2	0
Nem önkormányzati összesen:	6+1	49	47+4	45	25	1
Városi összesen	22+8	409	462+4	467	316	22

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámának a vizsgálata az óvodákban.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012.(VIII.28.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése értelmében a jegyzőnek minden évben rögzítenie kell a HH, HHH, gyermekek – statisztikai adatait. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Jegyzője a szülők önkéntes nyilatkozata alapján veszi nyilvántartásba a gyermekeket.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételei a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása miatt 2013 szeptemberétől átalakultak.

Az előző évekhez képest megváltozott szabályozás miatt számszakilag csökkenés mutatkozik a HH-HHH gyermekek számában, a 2017 évi októberi adatszolgáltatás alapján az óvodákban 14 fő HH-s és 18 fő HHH kisgyermek nevelését látták az óvodákban ez az összlétszámhoz viszonyítva nem magas 0,91 és 1,18 %. Azonban az óvodákban továbbra is nagy számban fordulnak elő nehéz családi körülmények között élő gyermekek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 86 fő, SNI-s gyermekek száma 64 fő.

**Kimutatás a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, snis-s gyermekekről
/2017.10.01. adat/**

Intézmény neve	Gyermekek száma	HH száma	HH aránya (%)	HHH száma	HHH aránya (%)	SNI száma	SNI aránya (%)
Zalaegerszegi Belvárosi I. sz. Óvoda	Kis u. 272	2	0,74	1	0,37	11	4,04
	Mikes Úti Ó. 102	0	0	0	0	2	1,97
	Szivárvány téri Ó. 53	2	3,77	3	5,66	1	1,89
	Ságodi csop. 23	0	0	0	0	1	4,35
	<u>Összesen:</u> 450	4	0,89	4	0,89	15	3,33
Zalaegerszegi Belvárosi II. sz. Óvoda	Radnóti u 64	0	0	1	1,56	4	6,25
	Kosztolányi téri 115	0	0	0	0	1	0,87
	Petőfi u. 110	4	3,64	1	0,91	6	5,45
	Szent László u. 43	0	0	0	0	0	0
	<u>Összesen:</u> 332	4	1,20	2	0,60	11	3,31
Zalaegerszegi Kertvárosi Óvoda	Csillagközi. 177	1	0,56	1	0,56	10	5,65
	Napsugár u. 120	2	1,67	3	2,50	6	5,00
	Andráshida 103	0	0	1	0,97	2	1,94
	<u>Összesen:</u> 400	3	0,75	5	1,25	18	4,50

Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda	Úrhajós u. 125	0	0	1	0,80	7	5,60
	Kodály Z. u. 97	0	0	6	6,18	7	7,22
	Bazitai Telephely 19	0	0	0	0	0	0
	Landorhegyi u. 102	3	2,94	0	0	6	5,88
	<u>összesen:</u> 343	3	0,87	7	2,04	20	5,83
Óvodák összesen	1525	14	0,91	18	1,18	64	4,19

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013. január 1-jétől nem fenntartója a város területén működő, korábbi önkormányzati iskoláknak. 2017. január 1-jétől az Önkormányzat már működtetési, üzemeltetési feladatokat sem végez az érintett köznevelési intézmények tekintetében, azonban Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata az általa létrehozott ösztöndíj támogatásokon (pl.: szakképzési ösztöndíj), valamint az intézmények részére biztosított egyedi támogatásokon (pl.: intézményi ünnepek, versenyek megrendezéséhez nyújtott pénzügyi támogatások) keresztül továbbra is aktív és támogató részese az állami fenntartásban lévő köznevelési intézmények életének.

A Közgyűlés Oktatási, Kulturális, Ifjúsági és Sport Bizottsága 2017-ben egyedi támogatások keretében 885.000.- Ft-ot biztosított a Zalaegerszegi Tankerületi Központ és iskolai alapítványok részére jubileumi ünnepek és iskolanapok megrendezésére, művészeti bemutatók, versenyek megszervezésére, nyári táborok lebonyolítására.

Az egyedi támogatásokon túl az Önkormányzat támogatást nyújt iskolai felújításokra és beruházásokra, melynek értéke 2017. gazdasági évben 4.919.000.- Ft volt.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében is jelentős összeget különített iskolákat érintő beruházásokra, mely 2017-ben meghaladta a 230 millió Ft-ot. (Zalaegerszegi Ady Endre Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola - többletenergiát az oktatásra: 66.916.000.- Ft, Landorhegyi Sportiskolai Általános Iskola energetikai korszerűsítése: 163.879.000.- Ft)

Kimutató a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI-s tanulókról (2017/2018. tanév):

Intézmény neve	Tanulók száma	HH száma	HH aránya	HHH száma	HHH aránya	SNI száma	SNI aránya
Zalaegerszegi Ady Endre Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	864	9	0,01%	1	0,001%	32	0,037%
Petőfi Sándor és Dózsa György Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	1153	17	0,014%	11	0,009%	55	0,047%
Eötvös József és Liszt Ferenc Általános Iskola	1060	8	0,008%	1	0,000%	55	0,052%
Landorhegyi Sportiskolai Általános Iskola	480	67	0,139%	13	0,027%	30	0,063%
Izsák Imre Általános Iskola	201	13	0,065%	5	0,025%	19	0,095%
Zalaegerszegi Öveges József Általános Iskola	335	0	0,00%	3	0,009%	17	0,051%
Béke Ligeti Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	162	30	0,185%	36	0,222%	162	100%
Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	59	3	0,05%	5	0,085%	59	100%
Zalaegerszegi Kölcsey Ferenc Gimnázium	837	0	0,00%	1	0,001%	11	0,013%
Zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium	673	3	0,004%	5	0,007%	4	0,006%
ZSZC Csány László Szakgimnáziuma	519	0	0%	0	0%	15	2,9%
ZSZC Deák Ferenc Gimnáziuma,	675	4	0,64%	3	0,48%	24	3,84%

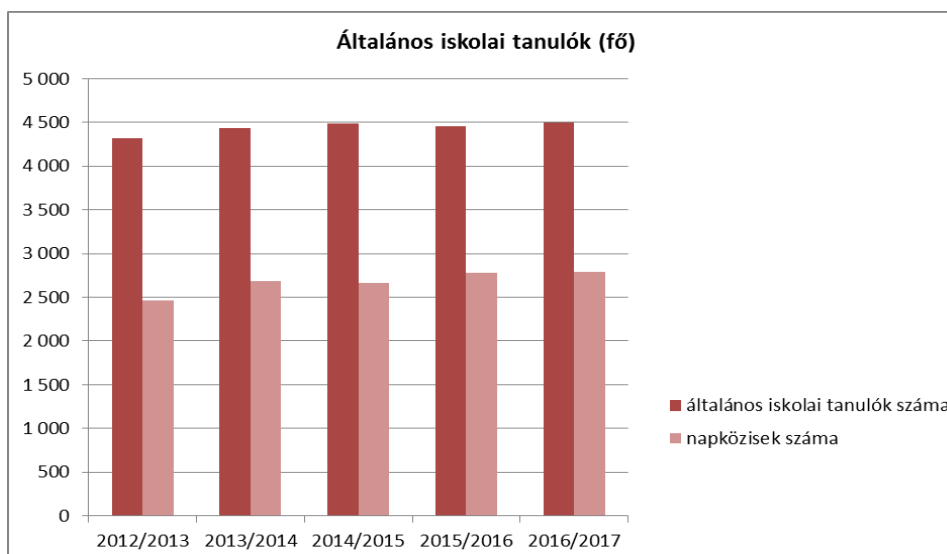
Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája							
ZSZC Ganz Ábrahám Szakgimnáziuma	499	15	3,01%	3	0,6%	18	3,6%
ZSZC Munkácsy Mihály Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	683	14	2,05%	5	0,07%	32	4,69%
ZSZC Széchenyi István Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	339	17	5%	4	1%	38	11%
Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	695	2	0,28%	0	0	20	2.8%
Összesen:	9234	202	2,18%	96	1,03%	591	6,4%

Forrás: Tankerület és Szakképzési Centrum, Mindszenty Iskola adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	2 270	2 048	4318	2 460	57,0%
2013/2014	2 385	2 047	4432	2689	60,7%
2014/2015	2 409	2 081	4490	2659	59,2%
2015/2016	2346	2115	4461	2779	62,3%
2016/2017	2 391	2 102	4493	2792	62,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar



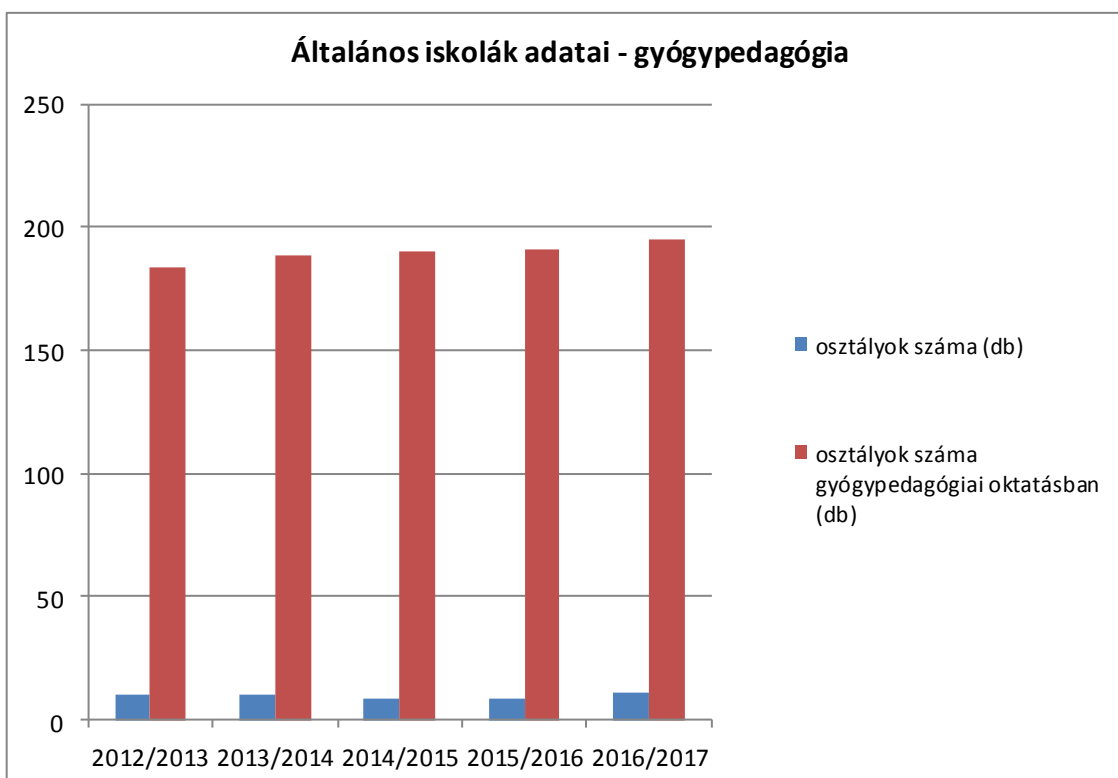
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt négy tanítási év adatait elemezve megállapítható, hogy növekedett az alsó tagozaton tanulók száma, és emelkedett a felsősök száma, szintén emelkedett a napközis tanulók száma.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	10	184	10
2013/2014	10	189	10
2014/2015	9	190	10
2015/2016	9	191	10
2016/2017	11	195	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar



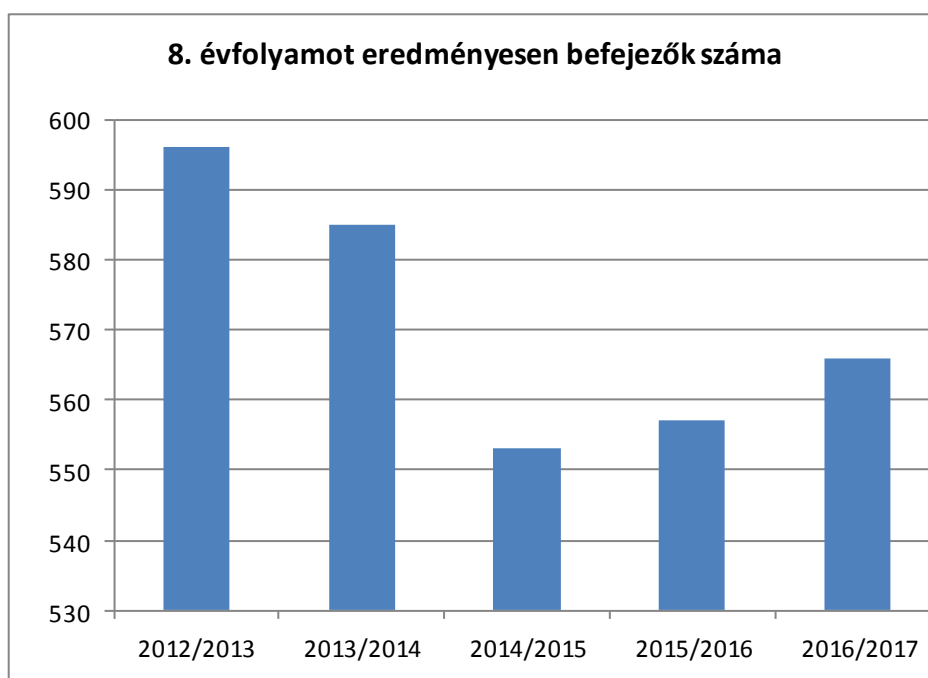
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Amint az a fenti táblázatból is látszik az elmúlt öt évben az általános iskolai osztályok száma az általános iskolai feladat-ellátási helyek nagyjából állandó.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2012/2013	596
2013/2014	585
2014/2015	553
2015/2016	557
2016/2017	566

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok



Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az öt tanévet vizsgálva megállapítható, hogy emelkedik a 8. évfolyamot eredményesen befejezők száma. A 2014-2015-ös tanév vonatkozásában mutatkozó mélypont a demográfiai tendenciával magyarázható.

Összesítő tábla a középfokú oktatási intézmények oktatási szerkezetéről (2017/2018. tanév)

Intézmény típusa	Osztályok száma	Tanulók száma
Gimnázium	61	1997
Szakgimnázium	99	2300
Szakközépiskola	59	974
Összesen	219	5271

Forrás: Tankerület és Szakképzési Centrum, Mindszenty Iskola adatgyűjtés

Tanórán kívüli foglalkozások, segítő programok												
	2014/2015. tanév			2015/2016. tanév			2016/2017. tanév			2017/2018. tanév		
	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH
Művészetoktatás	1094	9	6	1106	8	9	1094	13	8	1152	9	6
Napközi	2742	157	53	3047	133	54	2528	153	38	2990	121	38
Szakkör	1640	61	33	1660	63	49	1661	90	25	1859	43	23
Iskolai nyári tábor	541	8	8	543	7	0	499	5	0	525	2	0
Útravaló	2	0	2	1	0	1	9	2	7	7	2	5
Tanoda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AJTP	76	0	4	74	0	4	51	1	2	47	1	6

Forrás: Tankerület és Szakképzési Centrum, Mindszenty Iskola adatgyűjtés

Kompetenciamérés eredményei

Zalaegerszegi Ady Endre Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	1578	1486	106%
		8.	1644	1597	103%
		10.	1627	1641	99%
	Szövegértés	6.	1608	1494	108%
		8.	1624	1568	104%
		10.	1725	1610	107%
2016/2017.	Matematika	6.	1579	1497	105%
		8.	1667	1612	103%
		10.	1627	1647	99%
	Szövegértés	6.	1579	1503	105%
		8.	1632	1571	104%
		10.	1678	1613	104%
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

Petőfi Sándor és Dózsa György Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	1460	1486	98%
		8.	1554	1597	97%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1500	1494	99%
		8.	1576	1568	101%
		10.	-	-	-
2016/2017.	Matematika	6.	1527	1497	98%
		8.	1660	1612	103%

	Szövegértés	10.	-	-	-
		6.	-	-	-
		8.	1510	1503	100%
		10.	1596	1571	102%
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

Eötvös József és Liszt Ferenc Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	1525	1486	97%
		8.	1690	1597	106%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1547	1494	104%
		8.	1661	1568	106%
		10.	-	-	-
2016/2017.	Matematika	6.	1497	1497	100%
		8.	1635	1612	101%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1545	1503	103%
		8.	1595	1571	102%
		10.	-	-	-
2017/2018. *	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

Landorhegyi Sportiskolai Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	1521	1486	102%
		8.	1685	1597	106%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1536	1494	103%
		8.	1602	1568	100%
		10.	-	-	-
2016/2017.	Matematika	6.	1528	1497	101%
		8.	1640	1612	101%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1542	1503	103%
		8.	1599	1571	103%
		10.	-	-	-
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-

		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
		6.	-	-	-
	Szövegértés	8.	-	-	-
		10.	-	-	-

Izsák Imre Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	1508	1486	101%
		8.	1756	1597	110%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1411	1494	94%
		8.	1642	1568	105%
		10.	-	-	-
2016/2017.	Matematika	6.	1637	1497	109%
		8.	1668	1612	103%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1502	1503	100%
		8.	1648	1571	105%
		10.	-	-	-
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Öveges József Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	1531	1486	103%
		8.	1679	1597	105%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1500	1494	100%
		8.	1627	1568	103%
		10.	-	-	-
2016/2017.	Matematika	6.	1582	1497	105%
		8.	1692	1612	104%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1543	1503	102%
		8.	1656	1571	105%
		10.	-	-	-
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Kölcsey Ferenc Gimnázium

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	1823	1597	114%
		10.	1798	1641	110%
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	1763	1568	112%
		10.	1765	1610	110%
2016/2017.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	1758	1612	110%
		10.	1821	1647	111%
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	1751	1571	112%
		10.	1789	1613	111%
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	1789	1486	120%
		8.	1903	1597	119%
		10.	1892	1641	115%
	Szövegértés	6.	1792	1494	120%
		8.	1817	1568	116%
		10.	1826	1610	113%
2016/2017.	Matematika	6.	1751	1497	117%
		8.	1937	1612	120%
		10.	1943	1647	118%
	Szövegértés	6.	1797	1503	120%
		8.	1865	1571	119%
		10.	1871	1613	116%
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

SAKIMNÁZIUM (korábban szakközépiskola)

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények	%
-------	----------------	----------	-----------------	---

			Fenntartói (megyeszékhelyi) Zalaegerszegi SZC	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	1646	1625	101%
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	1582	1589	99,6%
2016/2017.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	1650	1620	102%
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	1581	1584	99,8%
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

SAKKÖZÉPISKOLA (korábban szakiskola)

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Fenntartói (megyeszékhelyi) Zalaegerszegi SZC	Országos	
2015/2016.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	1499	1428	105%
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	1458	1390	105%
2016/2017.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	1448	1435	101%
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	1389	1392	99,8%
2017/2018.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-

Forrás: OH

Az „Országos kompetenciamérés” eredményei a www.kir.hu oldalon található.

A 2017/2018-as tanévben történt felmérés eredményei 2019. februárjában lesznek elérhetőek.

A közölt adatok alapján az országos mutatókat meghaladó, illetve azok körüli eredmények születtek városunkban, azonban a HH-s és HHH-s tanulók teljesítményéről nincs adatunk.

Köznevelést kiegészítő szolgáltatást nyújt a Zalaegerszegi Család- és Gyermejkölési Központ az EFOP-3.2.9-16-2017-00080 „ÉLŐ KAPCSOLAT”- ÓVODAI, ISKOLAI SZOCIÁLIS SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG MEGVALÓSÍTÁSA projekt keretén belül 2018. január 1- 2019. június 30. közötti időszakban.

A projektben résztvevő zalaegerszegi intézmények

Izsák Imre Általános Iskola

Béke Ligeti Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és EGYMI

Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda

Zalaegerszegi SZC Deák Ferenc Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Zalaegerszegi SZC Báthory István Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

A projekt célja:

A szociális segítő tevékenység megvalósítása a szociális munka óvodai és iskolai szinterein.

A megvalósítás magában foglalja a segítség eszköztárának kialakítását és megjelenítését egyéni, csoportos és közösségi segítő tevékenységek keretében.

Ezen belül

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetből adódó problémákra pozitív alternatívák kidolgozása,
- mentális problémák megelőzésére törekvés,
- iskolai közérzet javítása,
- jövőkép kialakítása,
- devianciák kialakulásának megelőzése,
- veszélyeztetett gyermekek „kiszűrése”
- közvetlen kapcsolat biztosítása a gyermekvédelemmel
- iskolai lemorzsolódás csökkentése,
- magatartászavaros gyermekek segítése
- tanácsadás szülők részére
- közvetítés, facilitálás, konfliktuskezelés szülő és pedagógusok között,
- közoktatás legelső egységében, az óvodában a 3-6 éves korú gyermekek esetében veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, veszélyeztetett gyermekek „kiszűrése”, problémamegoldó alternatívák keresése a későbbi sikeres iskolai működés érdekében,
- delegálás családsegítőkhöz

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a veszélyeztetett gyerekek számának emelkedése	jelző rendszer megerősítése a gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerése, megelőzése és megszüntetése
unatkozó, csellengő gyerekek	hasznos szabadidő eltöltését szolgáló közösségi terek, szabadidős programok folyamatoságának biztosítása, szervezése, biztonságos, kulturált szinterek működtetése
szociálisan rászoruló gyerekek taníttatása, tehetség gondozása	óvodai és iskolai szinten a szociális segítség (egyéni, csoportos és közösségi segítő tevékenységek keretében)
A családi életvitelben jelentkező problémák száma megnőtt (elhanyagolás, betegség, nevelési problémák, családtagok közötti konfliktusok, káros szenvedélyek hatásai)	A felmerülő szociális és életvezetési problémák megoldásához segítség nyújtás.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

E tématerület esetén a különböző részterületekhez kiemeltük a vonatkozó jogszabályokat.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az Európai Közösségek Tanácsa 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító Európai Parlament és Tanács 2002/73/EK irányelve,

Az Európai Közösségek Tanácsa 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

Az Európai Közösségek Tanácsa 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Magyarországon a felnőtt korú népesség harmada – a nők a férfiaknál alig alacsonyabb arányban – azzal ért egyet, hogy a nőknek otthon a helye, fő feladatuk a háztartás vezetése. Az Európai Unióban nálunk a legalacsonyabb a nők részvétele a döntéshozásban.

A nők esélyegyenlősége azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A megkülönböztetés tilalma szerint neme alapján senkit sem érhet negatív diszkrimináció. Ma e fogalom helyett sokkal inkább az egyenlő jogok és bánásmód kifejezéseket használja a társadalom, ami azt jelenti, hogy a férfi és nő azonos lehetőségekkel rendelkezzen a társadalmi- és magánéletben, munkavállalása, előmenetele, képzése, politikai szerepvállalása és még sok más terület kapcsán.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni, hiszen sokszor maguk a nők, főleg ha vezető pozíciót töltenek be, tiltakoznak leginkább, amikor a téma előtérbe kerül. Sokszor a valósággal ellentétesen tagadják azt, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szereplés során személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Ez az oka, hogy nagyon nehéz ebben a témában objektív információkat gyűjteni. A munkaügyi központok, KSH, NAV vagy OEP sem kérnek elemzésre alkalmas adatokat kellő részletességgel.

Magyarország Kormánya azonos jogokat kíván biztosítani a nőknek a mindennapokban, elkötelezett, hogy a nemek azonos módon érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak. Kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a diszkrimináció felszámolásának.

A nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában.

Leginkább a nőket érinti a karrier vagy család közötti választási kényszer, dilemma. Egyik oldalon a pénzkeresés, a szakmai tudás, az előmenetel áll, a másik oldalon van a család, az otthonteremtés, a háztartás, a gyermeknevelés, annak örömeivel és problémáival. A nő legnagyobb gondja és feladata, hogy összeegyeztesse a munkát és a családot, mellyel nem könnyű megbirkózni.

A munkáltató és a társadalom számára is öröme kellene lennie, ha egy nő, a család gyermekeit vállal. A munkáltatók nagy része nem szívesen alkalmaz fiatal nőket, mondván, hogy hamarosan szülni fognak, s ezért korlátozottabban tudnak rájuk számítani, tartanak tőle, hogy a kisgyermek nevelése során sokat fognak hiányozni. Kétségtelen, hogy a szülési szabadság, és a GYES időszaka alatt, valamint később a gyermek esetleges betegsége miatt hosszabb rövidebb ideig kisnek a munkából. A fentiek miatt sok munkáltató munkaviszony létesítésekor, vagy akár előmenetelben is a férfiakat részesíti előnyben. Mindezek hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, akik éppen ezért gyakran kisebb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, karrier helyett a családot választják.

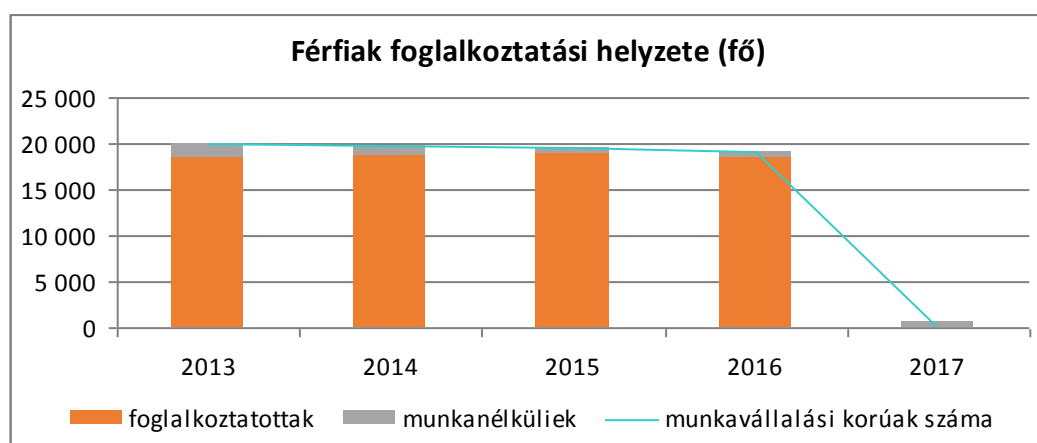
Ugyanakkor a munkáltatóknak be kell látniuk, hogy igenis vannak olyan területek, amelyeken a nők sokkal jobban érvényesülnek, mint a férfiak. Például egy kellemes női hang a telefonban, vagy a nők által végzett precíz munka egy-egy feladat során nélkülözhetetlen lehet, nem beszélve a nők ösztönös megérzéseiről, érzékenységéről, amit a munkába visznek, szintén pótolhatatlan.

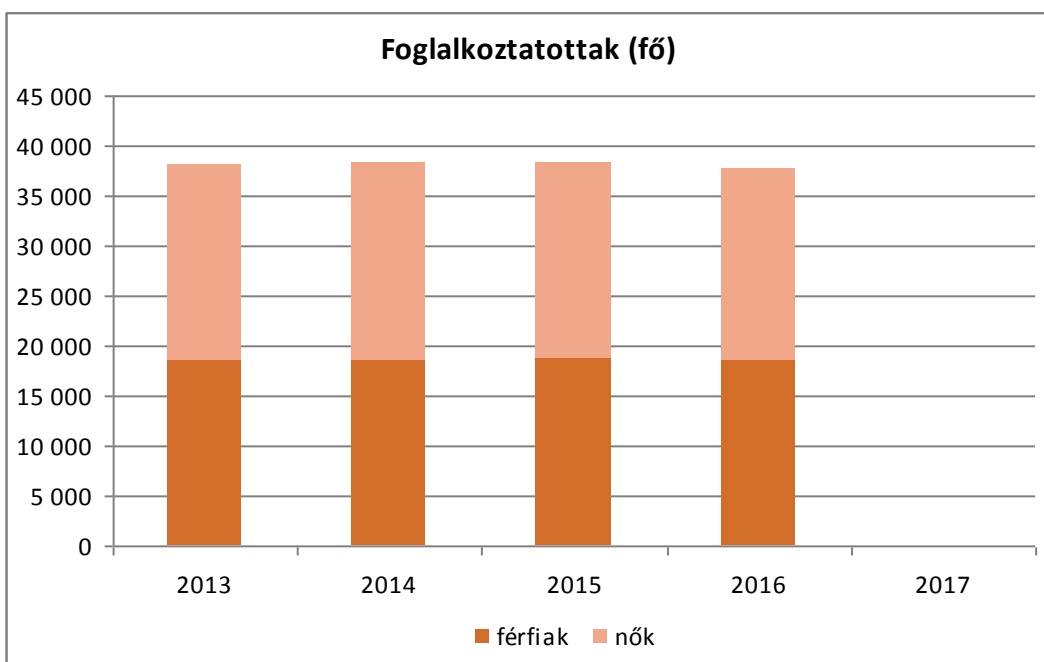
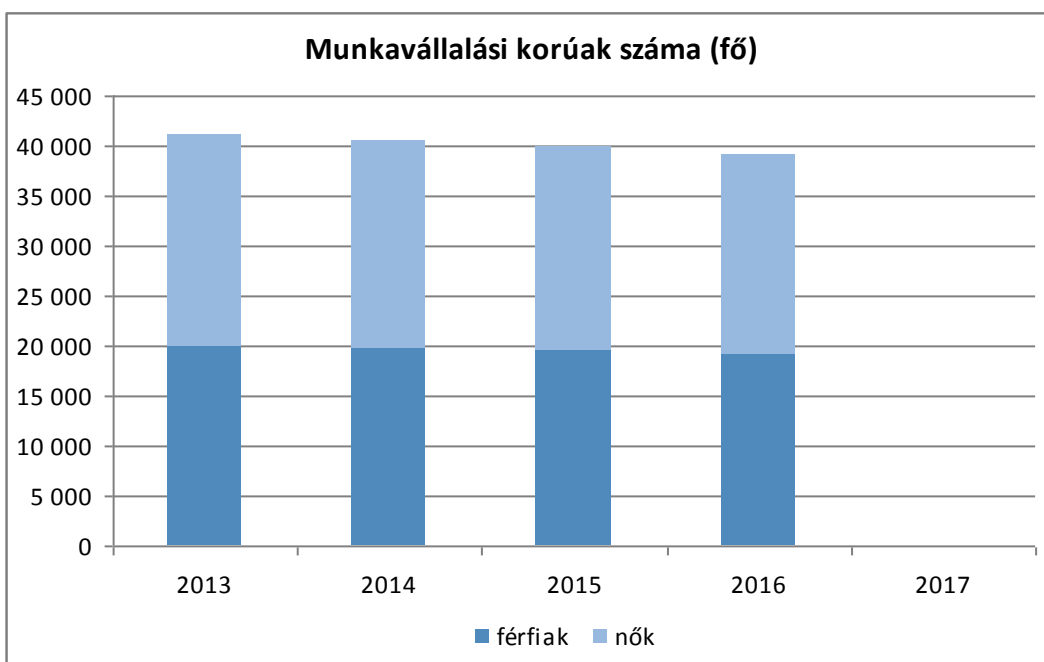
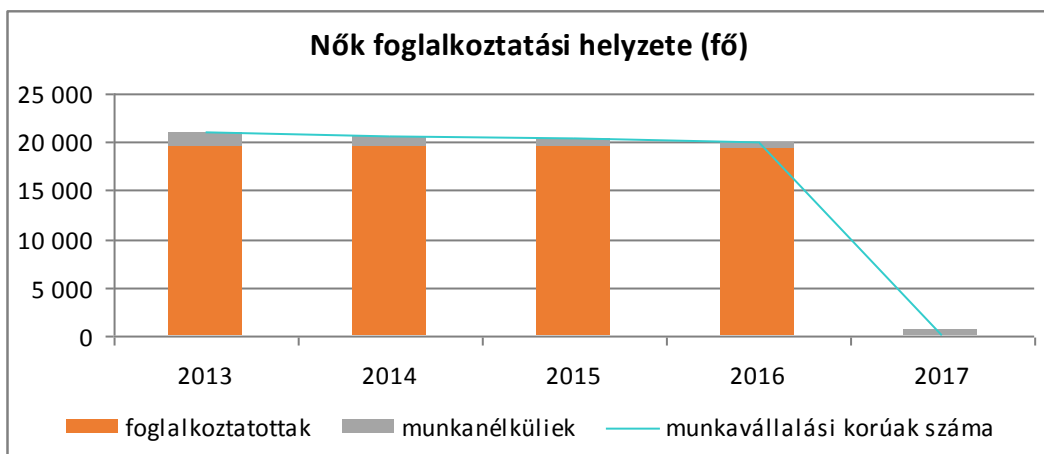
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

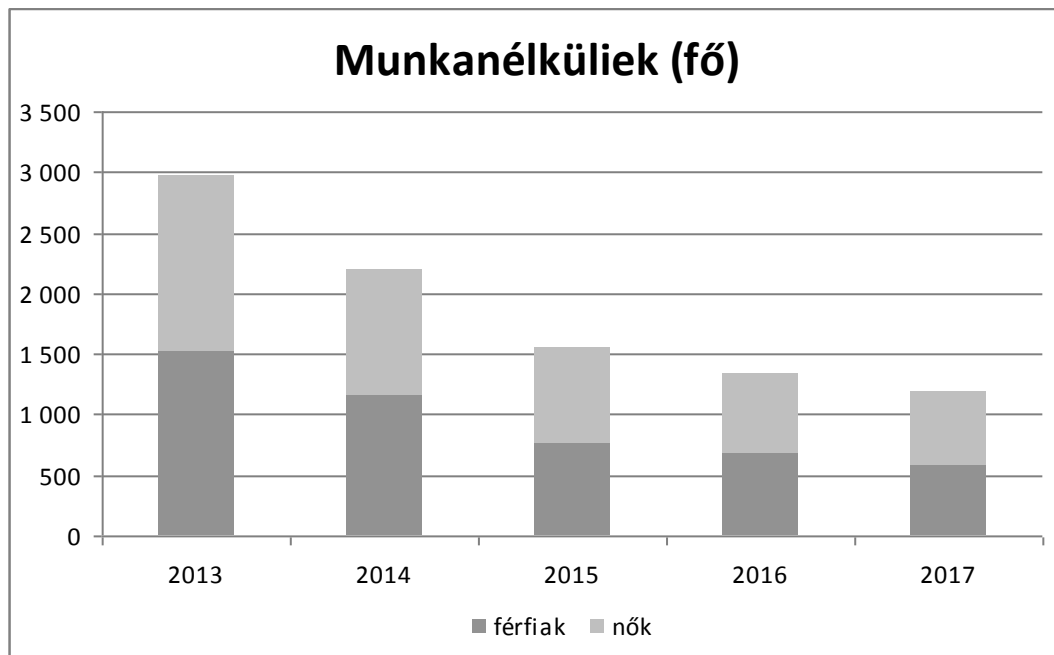
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	20 090	21 099	18 572	19 643	1 518	1 456
2014	19 827	20 687	18 673	19 643	1 154	1 044
2015	19 597	20 401	18 841	19 597	756	804
2016	19 186	19 994	18 513	19 323	673	671
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	575	620

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés







A nemekhez kötődő előítéletek tudati beágyazottsága, az aránytalan otthoni munkamegosztás társadalmi tény, az ezeket rögzítő normák Magyarországon különösen elterjedtek, így lényeges tudatosítanunk, hogy nem a munkáltató kizárólagos felelőssége, hogy mindez a munkahelyeken nemekhez igazított elvárásokat, eljárásokat és teljesítményértékelést eredményez.

A nemek közti egyenlőtlenségek mellett a nők és nők, a férfiak és férfiak között is létező egyenlőtlenségek (fogyatékoság, etnikum, életkor, lakóhely, dependens családtag stb.) együttesen hatnak, többszörösen hátrányos helyzetet szülnek.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket.

A Nők a családban és a munkahelyen tárgyú, EFOP-1.2.9-17 kódszámú projekt nyertes pályázója a Zalaegerszegi Női Szalon civil szervezet, vezetője és tagjai aktívan közreműködnek a városban a női esélyegyenlőség megteremtésében. A nyertes pályázat célja a nők munkaerő-piaci helyzetének javítása, a család és munka összeegyeztethetőségének előmozdítása helyi megoldásokkal és együttműködésekkel:

- A nők atipikus foglalkoztathatóságának javítása, különös tekintettel a helyben beazonosítható hiányszakmákra
- A munkáltatók és a munkavállalók helyi szintű együttműködésének javítása a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében
- A magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtése helyben
- Atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése, elterjesztése a részmunkán és a távmunkán kívül az önfoglalkoztatás, a bedolgozás, az egyszerűsített vagy alkalmi munka, a job sharing és a munkaerő

kölcsönzési formák, az új típusú munkaidő modellek népszerűsítésével és a bevezetés lehetőségének ismertté tételével mind a munkavállalók, mind a munkaadók körében

- A nőikkel szembeni társadalmi és gazdasági sztereotípiák lebontása helyi szemléletformáló eszközökkel.
- Kialakításra került a civil szervezet által egy Család és KarrierPONT, ahol a segítő szolgáltatások során többek között mentor és coach kollégák kínálnak magas szintű életvezetési, illetve karrier-tanácsadást

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A KSH adatai alapján a foglalkoztatás csökkenésére leginkább az alacsony iskolázottságnak (sem általános iskolai végzettséggel, sem szakképesítéssel nem rendelkezők) van hatása. A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik meghatározott tényező az iskolai végzettség, ami alapvető probléma a 45-60 év közötti nők körében. Az általános iskolai végzettséggel elérhető munkahelyek komoly fizikai erőnlétet kívánnak, amit egészségi vagy családi állapotuk miatt nem tudnak vállalni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A férfiak és a nők ritkán dolgoznak ugyanazon pozícióban, egyazon munkahelyen. A nők többsége az úgynevezett nőies, feminizálódott szakmákban dolgozik (pl: pedagóguspálya, egészségügyi ápolók, kozmetikusok stb.). Néhány éve még a férfiak és a nők által betöltött állások igen erőteljesen elkülönültek egymástól, szegregálódtak, manapság ez már egyre kevésbé jellemző, de vannak területek, ahol azonban ez ma is még így van. A szegregáció a gazdasági és társadalmi élet minden területén élesen megjelenik bármilyen szintű elemzést is alkalmazunk. Fontos a vertikális és horizontális szegregáció elkülönítése. A horizontális szegregáció alatt a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban való elhelyezkedését értjük. De gondolhatunk például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozást jellemzően férfiak töltik be, nem véletlenül, hisz itt a legnagyobb az anyagi siker, míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben a nők vannak jelen, és itt anyagi sikerről igazán nem beszélhetünk.

A nők ott képesek magasabb vezető állást betöltésére, ahol női beosztottak munkáját kell irányítaniuk, hiszen a társadalmi elvárások nehezen tűrik az „eredeti” szereposztás felrúgását.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Bölcsődei ellátás és családi napközök, óvodai férőhelyek

A kisgyermeket nevelő családok esélyeit a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények férőhelyeinek megtartása nagymértékben javítja. Városunkban a bölcsődei és óvodai férőhelyek minden szülői igényt kielégítenek, helyhiány miatt nem kell gyermekeket elutasítani sem a bölcsődéből, sem az óvodából. A bölcsőde tekintetében a 2018. évi felvételi eljárás során azonban láthatóvá vált, hogy megnövekedtek az igények az ellátás iránt, a korábbi évekhez képest, így számolni kell azzal, hogy a városban létrejövő új munkahelyek, valamint az emelkedést mutató születésszám kapcsán ez tartósan jelentkezni fog, szükség lehet a jövőben egy mini bölcsőde kialakítására.

A bölcsődei és az óvodai ellátáson túl a családi napközit illetve a játszóházak által felkínált lehetőségeket is igénybe veszik a munkaerő piacra visszatérő szülők.

Lsd. 4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma;

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	36	1828	51
2014	37	1848	50
2015	37	1857	50
2016	37	1891	51
2017	34	1931	57

Forrás: TeIR és ZMJV Önkormányzata

A fenti táblázat, a 0-3 éves korú kisgyermek ellátásával kapcsolatos számadatokra koncentrál, azaz csak a területi védőnők adatait tartalmazza a 0-3 éves korosztály ellátását illetően, az iskolavédőnői körzetek és az iskolavédőnői körzetben ellátottak számát nem.

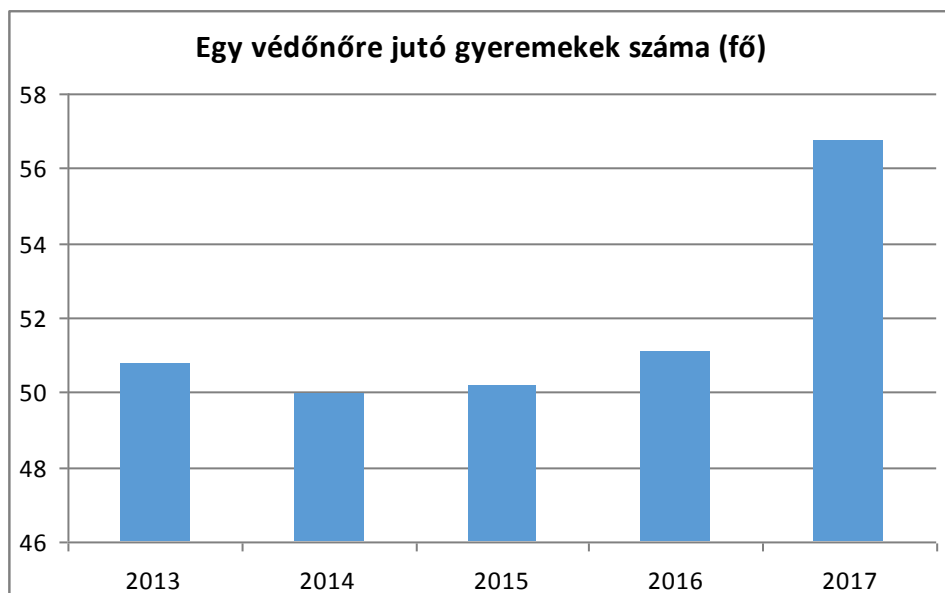
A városban a gyermekek és szülők egészségügyi, pszichés és mentális gondozását, illetve az iskolás korban előforduló magatartási, és/vagy tanulási zavarokat a védőnői szolgálat látja el. A városban élő családok gyermekeinek védelme a család- és gyermekjóléti központ feladata (ld. gyermekvédelem).

A városban működő védőnői szolgálat célja - az alapellátás részeként - a családok egészségének megőrzése, egészségromlásuk megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő a gondozási tevékenységet azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya illetve 0-6 éves korú gyermek él. A nővédelem területén a védőnő tanácsot ad a családtervezéssel kapcsolatban, segíti a nők anyaságra való felkészülését.

A gyermekágyas, szoptató anyákat a szülészeti intézetből történő távozást követően 24 órán belül meglátogatja, segítséget nyújt és tanácsot ad a szülést követő egészségi állapotra vonatkozóan a szoptatással, a gyermekgondozással, valamint a családtervezéssel összefüggő kérdésekben. A 0-6 éves korú gyermekek esetében családlátogatás és tanácsadás során segíti a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását, az egészséges életmód és az egészséges táplálkozás gyakorlásához szükséges ismeretek elsajátítását, a gyermeknevelést, a szocializációt.

Az iskolai védőnők fontos feladata 6-16 éves korban, a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők időben történő észlelése. A szűrővizsgálatok végzésével, szükség szerinti intézkedéssel, a védőnő mindent megtesz a gyermek zavartalan fejlődésének biztosítása érdekében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítása az iskolában történik továbbá a védőnők mellett az iskolákban a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai is tartanak interaktív órákat.

A területi védőnői szolgálat személyi és tárgyi feltételei biztosítottak városunkban. A TOP 6.6.1.-15-ZL1-2016-00001 azonosítójú „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése Zalaegerszegen” c. projekt keretében 17 védőnői körzet infrastrukturális fejlesztésére, valamint jelentős eszközbeszerzésre került sor. Valamennyi körzetben szakképzett egészségügyi szakember látja el a feladatot, akik közül három fő szülési szabadságát tölti, ezért 2017. évben némi emelkedést mutat az egy védőnőre jutó átlagos gyermekszám.



5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak sértettjei elsősorban nők és gyermekek. Az erőszaknak nem csak rövid távú, hanem egy egész életet befolyásoló hatása van, ezért is lenne fontos a nők elleni erőszak áldozatait segítő szolgálatok fejlesztése, valamint, hogy ne a bántalmazottnak kelljen elmenekülnie az otthonából, hanem a bántalmazó legyen eltávolítva, illetve kiemelve a családból.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2009. október 1. napjával lépett hatályba. Ehhez kapcsolódóan a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 1/A. §-a a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a gyámhivatalt jelölte ki.

A nőket érő erőszak, és a családon belüli erőszak kérdésköre igen nehezen megfogható kör. Egyrészt nehéz meghatározni, hogy mi számít pontosan erőszaknak (már a szóbeli bántalmazás, az önbecsülés megtörése, a női mivolt megalázása stb. is, vagy „csak” a tettelegesség), másrészt pedig a bántalmazások gyakran egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben öltenek a külső szemlélők számára is látható formát.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

A nőket érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen, jellemzően jó része a családban marad. A szociális szolgáltatások, a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Magyarországon hetente hal meg egy nő társa általi bántalmazástól.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A nőket érő erőszakos cselekmények miatti rendőri riasztások száma, valamint a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A zalaegerszegi családok átmeneti otthona jelenleg 13 család befogadására alkalmas, 40 férőhelyes gyermekjóléti intézmény. Feladata a gyermekvédelmi törvény és a végrehajtó rendeletei szerint az otthontalanná vált vagy bántalmazott család együttes elhelyezése, a válsághelyzetben lévő várandós anya elhelyezése, illetve az átmeneti gondozás biztosítása. Az intézmény 6 fő szakembert foglalkoztat főállásban. Megbízási szerződéssel jogász illetve pszichológus segíti a szakmai munka hatékonyabbá tételét.

Az intézmény Zalaegerszeg város, városkörnyéke, valamint a szükség szerint Zala megyében élő otthontalanná vált családok előtt nyitott. A rászoruló családok, az intézmény gyermekjóléti alapellátás keretében nyújtott, átmeneti gondozást biztosító szolgáltatásaival, az intézményi rend keretei közt élhetnek. Az intézménybe került családok gondozása a család és a családtagok szükségleteihez, testi, lelki, szociális állapotukhoz, családon belüli viszonyaikhoz igazodik.

Az otthon működésének kezdete megelőzte a gyermekvédelmi törvény megjelenését. Zalaegerszegen az első hajléktalanellátó intézmény 1994 novemberében nyitotta meg kapuit a rászorulóknak. Ezzel szinte párhuzamosan jelent meg a hajléktalan férfiak mellett, az anyák és gyermekeik elhelyezésének szükségessége is.

A problémát érzékelve a Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete 1995. december 6-án ellátási szerződést kötött Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatával. Zalaegerszeg város Önkormányzata vállalta, hogy ingyenes használatba ad egy épületet a Vöröskereszt szervezetének, aki vállalja az intézmény fenntartását és működtetését.

Az intézmény célja továbbá, hogy átmeneti időre biztonságos, stabil háttérrel nyújtson az otthontalanná váló családok, gyermekes anyák részére gyermekeik neveléséhez, gondozásához annak érdekében, hogy a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott elvek mind teljesebben érvényesülhessenek.

Az otthon szolgáltatásai az igényeknek megfelelően, a legszélesebb körben kínálnak közvetlen segítséget: Szociális érdekvédelmi tanácsadás keretében megismerhetik mindazokat a támogatási lehetőségeket, melyek reális esélyt adhatnak a krízishelyzetből való kilábalásra, gyakorlati segítséget kaphatnak a különböző ellátási formák igényléséhez, ügyei intézéséhez.

Jogi tanácsadás keretében közvetlen segítséget nyújt jogi jellegű kérdések tisztázására, megoldására.

Életvezetési tanácsadás keretében segítséget kaphatnak problémáik okainak feltárásához, az optimális megoldási módszerek kiválasztásához, az autonóm életvitel kialakításához.

A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés átjárhatóságot biztosít az egészségügyi és szociális ellátórendszer különböző szintjei között: betölti az elsődleges prevenció funkcióját (az ellátásra szoruló felkutatása, jelzése, krízishelyzetek felismerése), de egyben az utógondozás és a kliensek nyomom követésének alapja is (a krízishelyzet megoldása után, az intézményi gondoskodás helyett, más jellegű segítséget kínálva garancia arra, hogy a támogatásra szoruló kliensek ne kerüljenek ki az ellátórendszer hatóköréből).

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során:

befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,

befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét,

biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,

segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,

a szülőknél az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,

közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A Családok Átmeneti Otthona a szülő, illetve a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya számára biztosítja:

Életvitelszerű tartózkodási lehetőséget

Tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget

Textíliával történő ellátást, és a személyes higiéné feltételeinek megteremtését

Szükség szerint ruházatot, élelmiszert

Az elsősegélyhez szükséges felszereléseket

A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén a Családok Átmeneti Otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.

Az intézmény az egészségügyi ellátás keretében gondoskodik egészségmegőrzést szolgáló felvilágosításról, segítséget nyújt szükség szerinti ápoláshoz, szakorvosi ellátáshoz, kórházi kezeléshez való hozzájutáshoz, az intézmény keretei között megoldható gyógykezeléshez. Rendszeres védőnői felügyelet keretében biztosítja a gyermekek egészségi állapotának folyamatos ellenőrzését, egészségügyi tanácsadást, szűrést.

Az intézmény gondoskodik továbbá, a gyermekeket ért lelki sérülések gyógyításához, személyiségi korrekciójához szükséges terápiához való hozzájutásról.

Együttműködve a Zalaegerszegi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Népegészségügyi Osztályával gondoskodik az egészséget veszélyeztető kockázati tényezők feltárásában, megszüntetésében.

Szükség esetén megvásárolja az orvos által felírt gyógyszereket. Vény nélkül kapható gyógyszerkészletéből, gyógyászati segédeszközökből, a Magyar Vöröskereszt készletéből szükség szerint ellátást biztosít.

A szolgáltatás igénybevételének módja:

Az intézmény szolgáltatásait a rászorulóknak néhány napra vagy 12 hónapra is igénybe vehetik. A felvétel az ellátást igénybevevő kérésére történik.

Közösségi programok

A családok szabadidejének minél hasznosabb eltöltése érdekében, közös szabadidős programok (kirándulások, mozi, közös főzés, tanácsadások stb.) szervezése történik az intézményben, az alábbi témákban:

Egészségnevelés – ezen belül helyes táplálkozási szokások kialakítása. – Körzeti védőnő előadása, tanácsadás.

Gondozónők vezetésével közös főzés az év során több alkalommal, melynek része az étkezési kultúra fejlesztése.

Gyermeknevelési tanácsadás – az év során folyamatos. – Családgondozók vezetésével.

Havi rendszerességgel felvilágosító beszélgetés a fogamzásgátlásról – szakember vezetésével

Gyermekek – felnőttek részére a szabadidő hasznos eltöltését segítő programok: filmvetítés, gyöngyfűzés, üvegfestés, kézműves foglalkozások, kirándulások, ünnepekre való közös készülődés

Továbbá a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás az Áldozat segítő szolgálat és a Készenléti szolgálat, Mentálhigiénés Egyesület, Jogi segítségnyújtó szolgálat, Korán Érkeztem Közhasznú Egyesület.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A városi önkormányzati képviselőtestületben 18 képviselő között 3 nő foglal helyet.

Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

Az oktatási intézményeink vezetői bölcsődei, óvodai szinten 100%-ban, általános iskolákban 25%-ban, középiskolai szinten 40% -ban, az önkormányzat hivatalában (városvezetők, osztályvezetők) 43,75 %-ban a nő.

év	Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő
2013	15	3
2014	15	3
2015	15	3
2016	15	3
2017	15	3

Forrás: ZMJV Önkormányzata

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Zalaegerszeg városában a nők hasonló hátrányokkal szembesülnek, mint az ország bármely más településén, sőt, talán a fenti adatokból kitűnik, hogy Zalaegerszeg Megyei Jogú Városban élő nők előnyben részesülnek más, kisebb településeken élő nőtársaikkal szemben.

A nők viszonylag kedvezőnek mondható helyzete ellenére a helyzetelemzés készítése során feltérképezésre kerültek olyan programok, melyek kifejezetten a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének megvalósulását szolgálják. Ezek közé tartozik az EFOP-1.1.2-16 program, melynek egyik célja – többek között –, hogy a nőket a munkaerő-piacra segítse, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal.

Megalakult 2017 évben a **Zalaegerszegi Női Szalon**, amely egy polgári értékrendet képviselő helyi civil szervezet, fő céljuk a karitatív tevékenység, a városban élő nők közös érdekeinek képviselete. A klasszikus női ideált képviselve hívják fel a figyelmet azokra az alapvető értékekre, mint a szeretet, az élet, a család, az emberi méltóság, az empátia. A Szalon segítő és informatív előadásokkal, programokkal, megmozdulásokkal színesíti Zalaegerszeg közösségi életét és felhívja a figyelmet a mai nőkre.

A **Zalai Nők Egyesülete** Alapszabályában fontos célként fogalmazta meg, hogy ösztönözze a női civil közösségek megalakulását és egymásra találását Zala megyében, segítse az esélyegyenlőség megvalósulását, szervezze a nők részvételét a közéleti, a tudományos, a művészeti és kulturális tevékenységekben, elsősorban a munkavállalói, valamint a családon belüli példaadó szerep összehangolása, kiteljesítése érdekében. Szándékuk szerint elsősorban a nők és a családok érdekében fellépve, a nők közéleti szerepvállalásának erősítéséért szervezik tevékenységüket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony végzettséggel rendelkező nők rossz foglalkoztatási lehetőségei	Képzések/szakképzések szervezése
gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermekek napközbeni ellátásnak biztosításával és a részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzésével, bölcsődei férőhelyek növelésével (minibölcsőde kialakítása)

A nők magányérzetének kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése a civil szervezetek bevonásával
---	--

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Zalaegerszeg állandó lakosainak száma 2017-ben 58.330 fő, amely az országos tendenciának megfelelően kis mértékben évről évre csökken. A népességi adatok azt mutatják, hogy évről évre folyamatosan nő az idősek aránya az összlakosság létszámához viszonyítva, az idősek között emelkedik a 75 év felettek aránya. Köztudott, hogy Magyarországon a kedvezőtlen férfi mortalitás miatt egyértelmű nőtöbblet van idősebb korban, különösen a városokban. Ez a feminizálódási tendencia Zalaegerszegen is megfigyelhető.

A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ez növeli az életminőség romlásának kockázatát, hisz minden költséget egyetlen nyugdíjból kell finanszírozni. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. Ezen a téren jelentős a társadalmi szinten megoldásra váró problémák száma, a nyugdíjak reálértékének megőrzése, az idősek biztonságérzetének növelése, a szegénység, a megélhetési gondok elleni küzdelem. Nehezíti a helyzetet, hogy a családok aktív tagjai távol vannak, vagy a megélhetési gondok miatt több mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idősek gondozására, a velük való törődésre. Ennek hatására megnő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, ami jelentős kihívás elé állítja az önkormányzatokat. Az évek óta működő szociális ellátó rendszer szolgáltatásait igénybe véve az időskorúak családi légkörben tölthetik napjaikat, illetve házhoz szállítással, saját otthonukban biztosítunk étkeztetést számukra. Támogatjuk a nyugdíjas egyesületeket, illetve klubokat, ahol közös kirándulásokon, rendezvényeken tölthetik együtt napjaikat.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata évek óta kiemelt feladatának tekinti a helyi szintű „idősbarát” politika kialakítását. Ennek érdekében különös figyelemmel kezeli az idős lakossággal történő együttműködést, az időskorú emberek életkörülményeinek figyelemmel kísérését, az idősek aktivitásának megőrzését, szükség esetén a róluk való gondoskodást. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idősek iránti szolidaritás.

Ma Magyarországon – egyelőre – az idősek inkább diszkrimináció áldozatai, s nem értékes, integrált, értéktérítő részei társadalmunknak. Országos, és helyi szinten is megoldandó feladattal állunk szemben. Ennek fontosságát felismerve az Önkormányzat 2012-ben megalkotta a város idősügyi koncepcióját, melynek céljai a részletes helyzetelemzés alapján – 4 fő témacsoportba sorolhatók.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése

Az idősek biztonság érzetének erősítése

Érdekképviselő és információáramlás elősegítése

Az idős ember, mint erőforrás

A koncepcióban számos cél és feladat került megfogalmazásra, amelyek mind az idősek életminőségének javítását, társadalmi megbecsülésük elősegítését, aktivitásuk, személyes részvételük erősítését szolgálják.

Felülvizsgálatára is sor került 2016 évben és elkészült az új 2019-ig szóló koncepció, melyben kiemelésre került a generációk közötti párbeszéd erősítése, az időskorú polgárok hasznosság tudatának szilárdítása, életminőségük javítása, az információ-áramlás elősegítése, szerveződésük támogatása.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj;

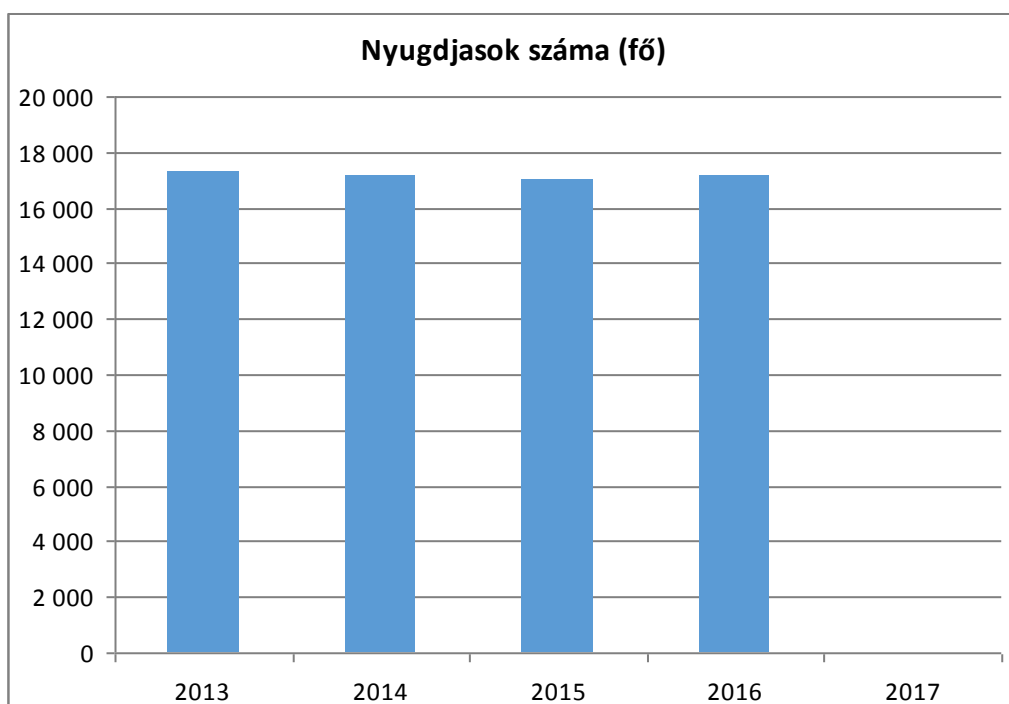
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	6774	10572	17 346
2014	6558	10622	17 180
2015	6431	10607	17 038
2016	6449	10730	17 179
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar



A fenti táblázat és diagram is jelzi, hogy az időskorú lakosság száma, ha kis mértékben is, de emelkedett 2015. évhez viszonyítva. A nők száma a vizsgált években meghaladja a férfiakét nagyjából azonos mértékben.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az időskorúak körében óriási az igény a társadalomban való bent maradásra, és nagy a félelem az abból való „kiesésre”. Az időskorúak szívesen vesznek részt közösségi tevékenységekben, különösen akkor, ha az nem feledett szaktudásukat is igénybe veszi. Ez erősíti hasznosság tudatukat. Sokan keresnek feladatot maguknak. Ennek elősegítése cél, mind a jövedelemszerző, mind az önkéntes munkavállalás terén.

Városunkban is alakult Nyugdíjas Szövetkezet, Déli Szomszédok Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezet néven, amennyiben szeretne valaki a nyugdíj mellett munkát vállalni a szövetkezet várja jelentkezését.

b) tevékeny időskor

A szegregáció csökkentéséhez, az esélyegyenlőség növeléséhez hozzájárul, ha az idős ember lehetőséget kap a még meglévő erőforrásai fejlesztéséhez, új erőforrások elsajátításához, felhasználásához. Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, megőrizve és szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. A sikeres öregedés egyik lehetőségét jelenti a kapcsolatrendszer kiszélesítése, az információ cseréje, felhasználása. Ezáltal fokozható a hasznosság érzése, olyan kapacitások kerülhetnek felszínre, amelyek az idős ember közérzetét, életminőségét javítják. Hangsúlyos szerepe van a modern technika megismertetésének és megszerettetésének.

- Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata is csatlakozott az országos nyugdíjas szabadegyetemi programsorozathoz még 2015. év tavaszán.

Az élethosszig tartó tanulás lehetőségének biztosításával, mely összhangban van Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiójával is. A Senior Akadémia Zalaegerszegen egy próbafélévvel indult 2015. év első félévében. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a szabadegyetem működésének infrastrukturális feltételeit biztosította és anyagilag is támogatta a képzési program megvalósulását Zalaegerszegen. Az oktatás helyszínéül a választás szimbolikusan a helyi egyetem nagy előadótermére esett. A kurzusokon való részvétel tandíjmentes. A próbafélévre 122 hallgató iratkozott be. A tavalyi esztendőben tovább növekedett a hallgatók száma, mely elérte a 280 főt, rendszeresen kéthetente zajlanak továbbra is az előadások egy-egy témacsoport köré építve az előadási napokat. 2018. első félévétől újként jelent meg, hogy elkezdődött heti rendszerességgel kurzusszerűen 20-30 fős csoportokban nyelvi- és számítástechnikai oktatás, valamint marketing ismeretek átadása.

- Az idősek világnapja alkalmából már 2013 óta egy egész hónapos rendezvénysorozattal köszöni meg az önkormányzat az idős embereknek mindazt, amit a városért, a közösségért tettek, tesznek. A program célja a nyugdíjasok életének mozgalmasabbá tétele, illetve színes és tartalmas programok biztosítása. A rendezvények jól szolgálják az idős emberek közötti barátságok alakítását és kapcsolattartást, valamint a generáción belüli szolidaritást. A hónap során részt vehetnek:

- játékos sportvetélkedőn (ügyességi sorverseny, petang vetélkedő, kosárra dobás, kapura rúgás, ping-pong verseny)
- „generációk együtt” várostörténeti vetélkedőn,
- „Boda László emléktúra”-n a gyaloglás világnapja alkalmából
- haditornán (íjászat, lándzsavetés, lövészet)
- főzőversenyen
- „Az idős ember helye a társadalomban” címmel konferencián

- Az aktivitás fenntartása érdekében intézményeinkben foglalkoztatás keretében napi közös tornát végzünk. Az intézmény gyógytornásza heti 1 alkalommal a Zalaegerszegi Gondozási Központ Belvárosi Idősek Klubjában is tart csoportos foglalkozást, melyen nem csak az intézmény ellátottjai, hanem a város lakói, akik az intézmény közelében élnek is részt vehetnek.

A foglalkozások célja az állóképesség javítása, az egyensúlyozó- koordinációs képesség javítása, az elesés megelőzés, illetve a helyes testtartási technikák elsajátíttatása. A programok jó hangulatban telnek, sokszor énekekkel, tánclépésekkel tarkítottak.

A torna sikerét jelezi, hogy a nehezebb, összetettebb feladatok elvégzése sem okoz egy idő után nehézséget. Az alkalmankénti résztvevők száma: 10-15 fő.

- Helyi környezet szépítésében, otthonossá tételében az idősek aktívan részt vesznek, például az önkormányzattól kapott növények elültetésében, valamint indultak a Virágos Zalaegerszegért versenyen. A

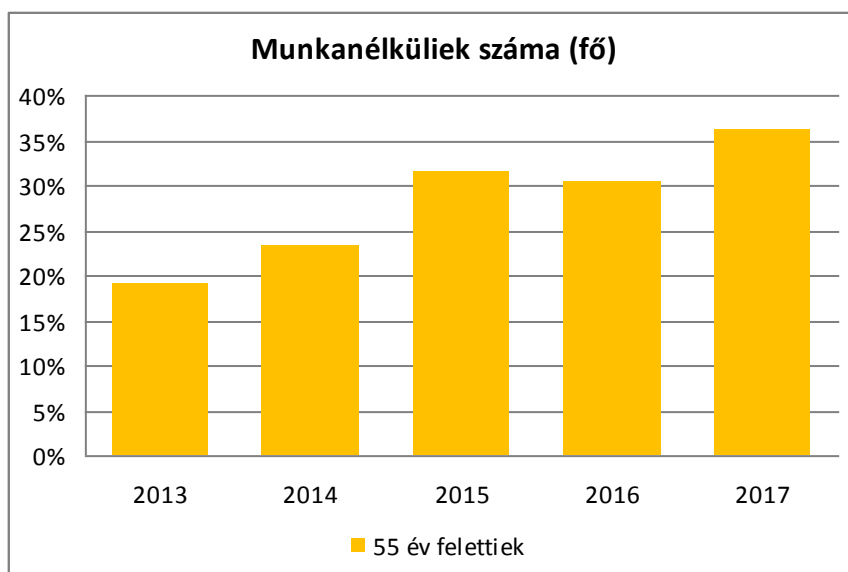
környezettudatosságot pedig a „Söpörjünk végig a városon köztisztasági akció” szolgálja, ahol a csapatok között az idős korosztály is képviselteti magát évről évre.

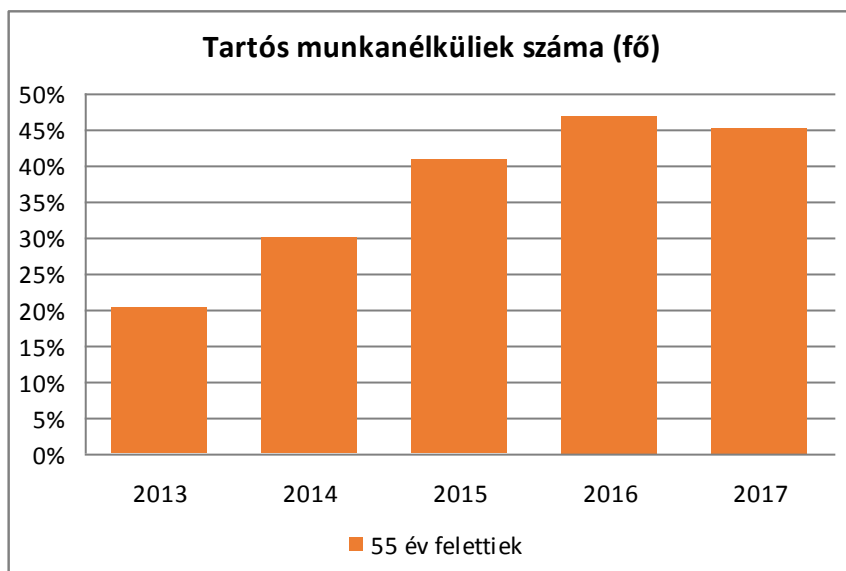
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	2 498	477	19%	1 307	265	20%
2014	1 782	417	23%	857	258	30%
2015	1 186	374	31%	545	223	41%
2016	1 030	313	30%	426	200	47%
2017	717	260	36%	422	191	45%

Forrás: TeIR, Zala Megyei Kormányhivatal





Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piac területén, tehát nehezebben helyezkednek el és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A nyilvántartott álláskeresők számának csökkenésével ugyan csökkent az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma is, azonban arányuk növekedett a vizsgált időszakban.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapszolgáltatások

A **szociális alapszolgáltatások** (étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása) megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő **szakosított ellátási formában** kell gondozni. (Idősek Otthona, Idősek Gondozóháza)

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése érdekében a Zalaegerszegi Gondozási Központ egykapus információs pontot hozott létre. Az információs pont - amely valamennyi a városban elérhető szolgáltatásról, szolgáltatóról és intézményről naprakész információval várja az érintetteket - az indulása óta folyamatosan működik. Emellett az intézmény konzorciumi partnerként 2017. évtől részt vesz az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország (projektazonosító: ATHU12) határon átnyúló együttműködés az időskori magas életminőség biztosítása érdekében elnevezésű projektben. A projekt elsődleges célja, hogy az idős, ellátásra szoruló személyek a lehető legmagasabb életminőségben és önállóságban, saját megszokott környezetükben maradván élhessék mindennapjaikat és egyidejűleg támogassa, valamint tehermentesítse a felelősséget viselő, ápolást végző hozzátartozókat. A projekt idő három év, mely időszak alatt egy a projektben képzett esetmenedzser ad információt, valamint nyújt segítséget az idősek számára a városban működő, őket érintő szolgáltatásokkal, ellátásokkal kapcsolatban.

Az időskori aktivitás megtartásának egyik legalapvetőbb követelménye a hozzáférhető és akadálymentes közlekedés, mely magában foglalja a gyalogos- és tömegközlekedés biztonságos feltételeinek kialakítását, a megfelelő menetrend bevezetését, az elvárásoknak megfelelő buszmegálló kialakítását és a tömegközlekedés megfizethetőségét.

A közlekedés megtervezésekor a lakosság azon részének igényeit is figyelembe kell venni, akiknek nincs autójuk, vagy nem vezetnek, különösen az idős emberek, a fiatalok és a mozgásukban korlátozott személyek tekintetében.

Az Önkormányzat feladata, hogy támogassa a fenti célcsoportba tartozó személyeknek a különféle szolgáltatásokhoz egyenlő eséllyel történő hozzáférését.

A városi tömegközlekedés jelenlegi helyzetéről – az idősödő korosztály igényeit szem előtt tartva – elmondható, hogy a városban valamennyi autóbuszvonalon közlekedik alacsony-padlós gépjármű, mely megkönnyíti a mozgásukban korlátozott és idős személyek utazását, ugyanakkor az is megállapítható, hogy a városban számos olyan öreg busz is közlekedik, amelyek nem felelnek meg az esélyegyenlőségi szempontokból fakadó elvárásoknak.

A gyalogos közlekedés feltételei jellemzően jók a városban. A járdák sétára alkalmasak, többnyire biztonságosak. A legforgalmasabb közlekedési csomópontoknál az akadálymentesítés is megoldott, de a régebben épített utak/járdák esetében még előfordul, hogy nincs megteremtve az akadálymentes közlekedés feltétele.

A 65 év feletti lakosok a tömegközlekedési eszközöket ingyen vehetik igénybe, a 65 évnél fiatalabb nyugdíjasok pedig jelentős kedvezménnyel vásárolhatnak nyugdíjas bérletet a városban.

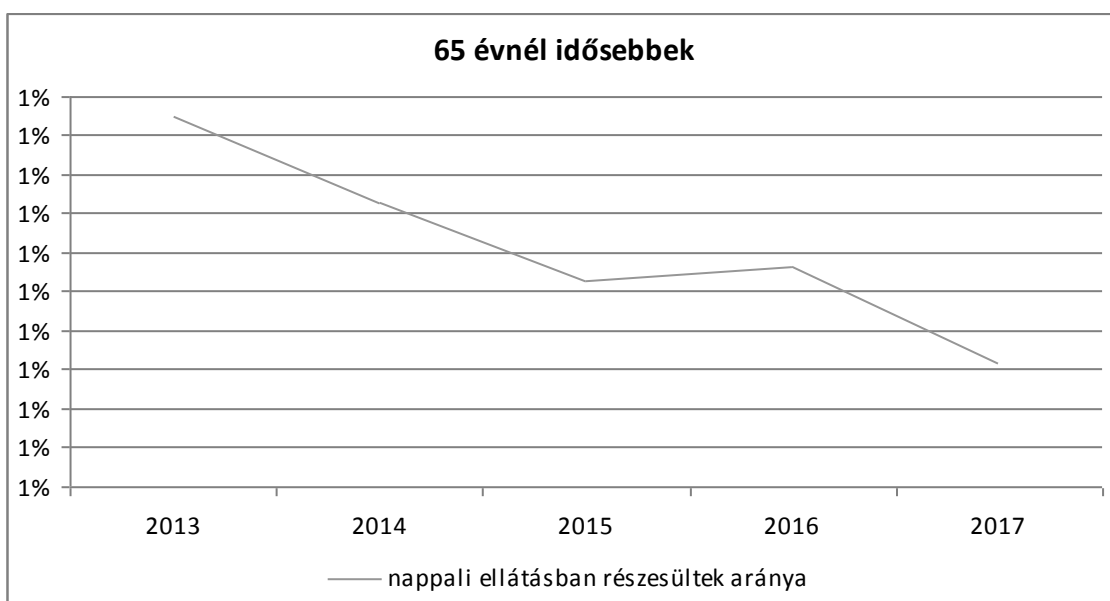
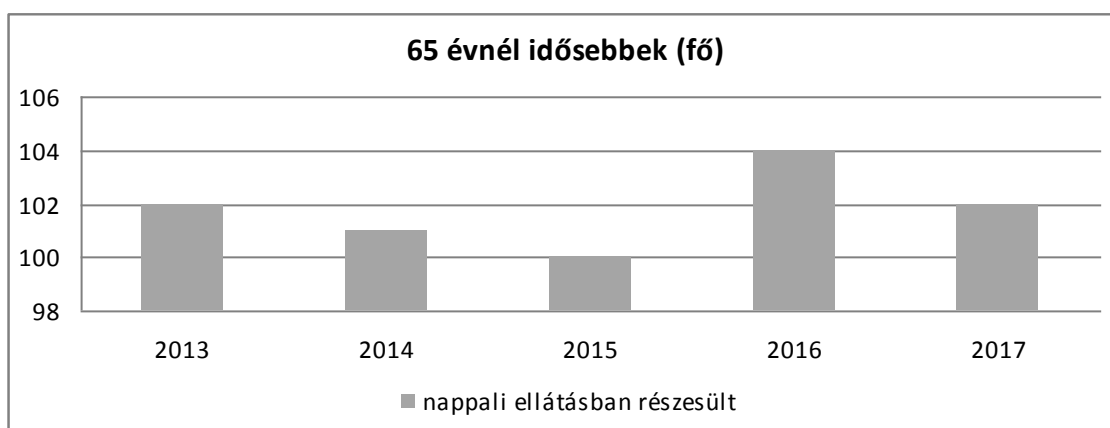
Az idősügyi civil szervezetekkel, valamint a város szépkorú lakosaival történő kapcsolattartás elősegítése, illetőleg az információáramlás megkönnyítése érdekében a Polgármesteri Hivatalon belül egy idősügyi szakreferens került kinevezésre. A koncepcióban meghatározott idősokkal foglalkozó közösségek egymás közötti, valamint az idős emberek közötti információ-áramlásának elősegítése érdekében elkészült a Zalaegerszeg Város Idősügyi Civil Regisztere, amely jelenleg 19 a városban működő idősügyi szervezetet számlál és ez évről évre bővül. Az aktuális frissített regiszter a város honlapján mindig közzétételre kerül.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	10 516	102	1%
2014	10 908	101	1%
2015	11 293	100	1%
2016	11 655	104	1%
2017	12 084	102	1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar



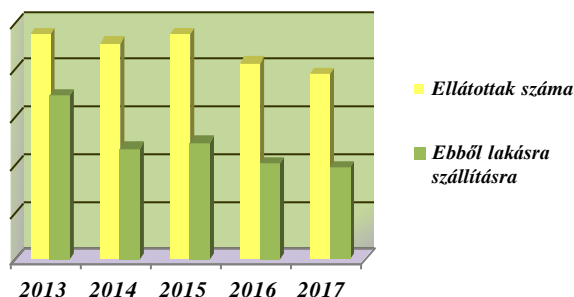
Az időseknek lehetőségük van nyugdíjas klubok és egyesületek tevékenységében részt venni. A klubok, melyek általában nincsenek civil szervezetként hatósági nyilvántartásba véve, vagy lakóközrületenként, vagy korábbi foglalkozási körönként, esetleg közös érdeklődés alapján szerveződnek. Az idősek ellátása 3 telephelyen működő idősek klubjaiban, 120 férőhelyen történik. 2017. évben a 120 férőhelyen napi átlagban 75 ellátott volt.

Az ellátási forma egy speciális változata a demens személyek nappali ellátása. Ez az új típusú ellátási forma 2009. július 1-től a Gondozási Központ keretében működő Landorhegyi Idősek Klubja keretén belül működik 10 férőhellyel. 2017. december 31-én 3 fő vette igénybe ezt a demens ellátást, valamennyien nők, átlagéletkoruk 79 év. A 3 fő ellátottból 1 fő várakozik tartós intézményi elhelyezésre.

Étkeztetésben részesülők számának alakulása
(adott év december 31-én)

	2013	2014	2015	2016	2017
Ellátottak száma	476	456	474	414	390
Ebből lakásra szállításra	345	233	246	202	194

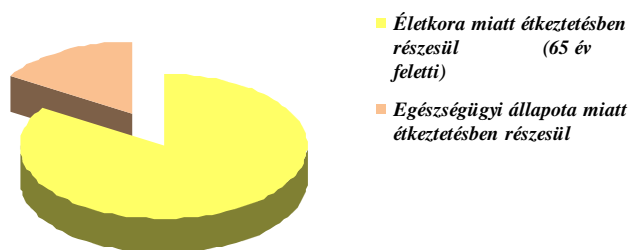
Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ



Étkeztetésben részesülők megoszlása szociális rászorultság alapján
(2017. december 31-én)

Életkora miatt étkeztetésben részesül (65 év feletti)	327
Egészségügyi állapota miatt étkeztetésben részesül	63

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ



Az étkeztetés keretében külön meghatározottak szerint a szociálisan rászorultaknak legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni. 2017 évben az ellátottak 49 %-a kiszállítással, a többiek helyben fogyasztással vagy elvitel lehetőségével igénylik az étkeztetést. Az igénylők 62%-a nő, magas a 70 éven felüliek aránya. 65 év alatt, vagyis alacsonyabb életkorban férfi többlet mutatkozik, náluk a rászorultságot pszichiátriai- vagy szenvedélybetegségük, illetve egészségi állapotuk indokolja.

Az étkeztetés piacosodása továbbra is megfigyelhető, egyre több vállalkozás szállítja házhoz az ebédet, menüválasztási lehetőséggel. Az idősek közül egyre többen választják ezt a lehetőséget, amely szolgáltatásunk esetében az ellátottak számának a csökkenését okozza.

Kihasznátltság alakulása a házi segítségnyújtásban
(adott év december 31-én)

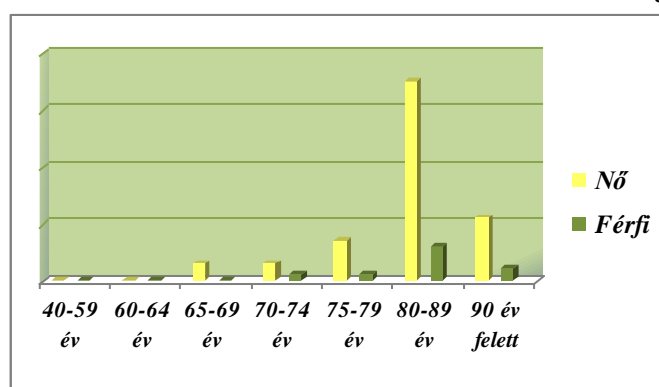
Év	Házi segítségnyújtásban részesülők száma
2013.	77 fő
2014.	81 fő
2015.	79 fő
2016.	71 fő
2017.	70 fő

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma és életkor szerinti megoszlása (2017)

	Nő	Férfi
40-59 év	0	0
60-64 év	0	0
65-69 év	3	0
70-74 év	3	1
75-79 év	7	1
80-89 év	35	6
90 év felett	11	2
Összesen:	59	10

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ



Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges meghatározott fajta ellátást.

Az igénybe vevők száma 2014. évtől évről évre kis mértékben csökken.

Az ellátottak egy részével évek óta kapcsolatban áll az intézmény, náluk is megfigyelhető a kor előrehaladtával a testi, szellemi leépülés. Egyre több olyan ellátott jelenik meg a rendszerben, aki már bekerüléskor igen rossz egészségi állapotban van, vagy a demencia tüneteit mutatja, ami nagy szakmai kihívást jelent a velük foglalkozó szociális gondozónak.

Az ellátórendszer átalakítására irányuló ágazati intézkedés eredményeként a házi segítségnyújtás vonatkozásában több változás történt már 2016-ban. A szolgáltatási formán belül végzett tevékenységek mentén két szolgáltatási altípus, a *szociális segítség* és a *személyi gondozás* került megkülönböztetésre. További változás az is, hogy az ellátottnak a lakáson kívüli, illetve a lakáson végzett szolgáltatásért a ráfordított idő arányában egyaránt kell díjat fizetni. 2016. évre módosult az 1 órás gondozási szükséglet megállapítására szolgáló ponthatár is (11 pontról 20 pontra emelkedett).

Az Szt. 2017. január 1-én hatályba lépett módosítása eredményeként a házi segítségnyújtás esetében megszűnt az óraalapú szolgáltatásnyújtás rendszere. A gondozási szükséglet vizsgálata során elért pontszám a jövőben nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát. *A módosítás célja az ellátott szükségleteihez rugalmasabban igazodó szolgáltatás-nyújtás, melynek konkrét időtartama az ellátást igénylő és a szolgáltató közötti megállapodásban kerül megállapításra.*

Személyi gondozás keretében a feladatok: az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása, a gondozási és ápolási feladatok, valamint a szociális segítség keretében kért segítség elvégzése. *Szociális segítség keretében* biztosítani kell a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést, a háztartási tevékenységben való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást, szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

A házi segítségnyújtás 2017. évben összesen 107 személy ellátására került sor. 2017. december 31-én ellátásban részesülők (70 fő) szolgáltatástípusonkénti megoszlása:

szociális segítségben: 7 fő

személyi gondozásban: 63 fő

A házi segítségnyújtás egy speciális formája a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, az azonnali intézkedés megtételét, valamint szükség esetén további egészségügyi, szociális ellátás kezdeményezésének biztosítását jelenti.

A szolgáltatás elsődleges célja, hogy az egyedül, esetleg beteg hozzátartozóval élő sérült és idős emberek otthonukban is biztonságban érezhessék magukat, s ha szükséges gondozásukat szakemberek végezzék. A szolgáltatás fokozza az ellátást igénybe vevő biztonságérzetét, rugalmasan reagál az ellátottak szükségleteire, anélkül, hogy a rászorultság érzését váltaná ki bennük.

A szolgáltatás 2017. évben is 66 készülékkel működött, mely összesen 69 fő idős, beteg ember számára biztosította az ellátást. Az ellátottak 89,8%-a 75 év feletti volt. Az ellátásban részesülő 69 fő 85,5 %-a nő.

Az Idősek Gondozóházában
ellátottak száma
(adott év december 31-én)

Év	Ellátásban részesülők száma	Kihasználtság
2013.	43	100 %
2014.	43	100 %
2015.	39	92,8 %
2016.	43	100 %
2017.	39	92,8 %

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Az Idősek Gondozóháza ideiglenes bentlakást - legfeljebb 4 hónap - időtartama alatt folyamatos, teljes körű ellátást, ápolást, gondozást biztosít. Az intézmény vezetője indokolt esetben engedélyezi az ellátás időtartamának további egy évvel történő meghosszabbítását az intézmény orvosának javaslata alapján. A gondozóház átmenet a saját otthon és a tartós bentlakásos intézmény között. Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek gondozását végzik, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. Jól képzett gondozónők, belgyógyász és geriáter szakorvos segíti testi-lelki egészségük megőrzését. Az intézmény éves átlagban teljes kihasználtsággal működik az évek során, a táblázatban szereplő december 31-állapot, az adott napon bent lévő ellátottak számát mutatja.

Az Idősek Otthonában
ellátottak száma

év	Ellátottak száma (fő)	Új felvétel (fő)	Év végi zárólétszám
2013.	128	29	99 fő (82 nő, 17 férfi)
2014.	137	38	99 fő (81 nő, 18 férfi)
2015.	124	25	99 fő (81 nő, 18 férfi)
2016.	135	36	98 fő (80 nő, 18 férfi)
2017.	136	38	99 fő (81 nő, 18 férfi)

Ellátottak egészségügyi állapot szerinti megoszlása

	2013	2014	2015	2016	2017
Önellátó	5	3	10	3	3
Részen önellátó	30	37	28	25	24
Önellátásra képtelen	64	59	61	70	72

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Az Idősek Otthonában felvételre várakozók száma

Év	Várakozók száma
2013.	161
2014.	150
2015.	167
2016.	157
2017.	139

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Az Idősek Otthonában, olyan a nyugdíjkorhatárt betöltött időskorú személyek kerülnek ellátásra, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, illetőleg akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel. Az intézményi férőhelyek száma 98.

A lakók egészségi állapota évről évre romlik, az újonnan bekerülő idősek gondozási szükséglete jóval meghaladja a korábbi években jellemző ápolási, gondozási feladatok mennyiségét. Jellemzően a szépkorúak már csak leromlott egészségi állapotban kérik a bentlakásos elhelyezést. Az elmúlt esztendőben 285 szakrendelésen voltak az idős otthon ellátottai (99%-ban intézményi kísérettel), 964 esetben küldött az intézmény vizsgálati anyagot laborba. Az életkor kitolódásával egyre több a szellemileg súlyosan leépült ellátott (az intézményben élők 1/3-a).

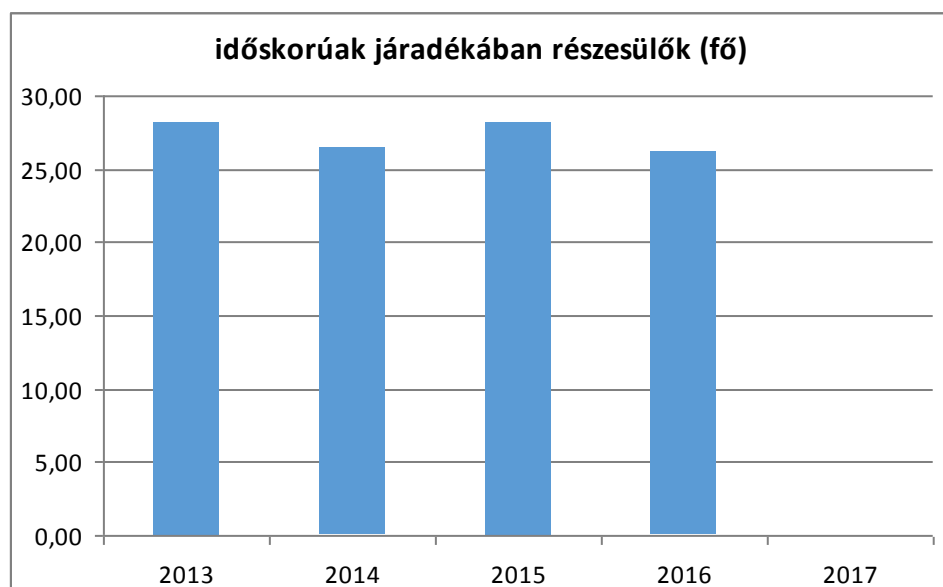
A várakozók száma folyamatosan jóval meghaladja a férőhelyek számát.

Időskorúak járadéka

Az Szt. értelmében az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Az Szt. 25. §-a szerint szociális rászorultság esetén a jogosult számára az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2013	28,16
2014	26,39
2015	28,17
2016	26,15
2017	n.a.



b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

2013. január 1-jétől az állami köznevelési feladatot ellátó intézmények átadását követően megváltozott az önkormányzati közművelődési feladatellátás szervezeti kerete. (A korábbi általános művelődési központok az iskolai tevékenység nélkül óvodai és közművelődési feladatellátással működtek tovább.) A következő időszakban lehetőség nyílt az intézményrendszer jövőbeni működtetésének átgondolására és a szükséges intézkedések megtételére.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése 2015. novemberében az eltelt időszak feladatellátását áttekintve – figyelembe véve a szakmai feladatellátás színvonalának lehetőség szerinti emelését, valamint a pénzügyi erőforrásokat –, döntött a közművelődés intézményi kereteinek átalakításáról. Az addig működő intézményi struktúra széttagolt volt, a különböző feladatok közötti átjárhatóság nem kellő hatékonysággal működött. A működés hatékonyságának javítása érdekében 2016. január 1-től egy szakmailag egyesített integrált központi intézmény létrehozásáról döntött a fenntartó.

Az integráció előnyei az alábbiakban foglalhatók össze:

A kulturális szolgáltatások teljes köre egy szervezeti keretben kerül ellátásra.

Az egyes feladatok közötti átjárhatóság megvalósítható.

A szakmai elvek és eljárások, valamint a szakmai jogalkalmazás egységesebbé vált.

Az ágazat gazdasági helyzete, tevékenysége áttekinthetőbb.

A szakmai, technikai, területen foglalkoztatottakat érintően további racionalizálási lehetőségek adódtak.

A programok közti párhuzamok megszüntetése egyszerűbbé és megoldhatóvá vált.

Az új szervezeti struktúra hatékonyabb keretet biztosít az időseket is érintő közművelődési feladatok megszervezésére (nyugdíjas klubok működtetése, nyugdíjas sport és várostörténeti vetélkedők, városrészi rendezvények stb.) és lehetőséget ad arra, hogy az idősek a programok megszervezésébe és lebonyolításába minél szélesebb körben kerüljenek bevonásra.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2013	4	507571	3	23
2014	9	525484	3	35
2015	9	549072	3	30
2016	9	556721	3	26
2017	9	n.a.	3	13

Forrás: TEIR

Az idősek számára nem csak szociális területen van igénybe vehető szolgáltatás.

Más területeken is több szolgáltató, gazdasági vagy civil szervezet, caritas nyújt csak nekik szóló, vagy másokkal együtt általuk is ingyenesen, kedvezményrel, vagy térítés ellenében igénybe vehető gazdasági, kulturális, egészségügyi, közösségi, sportolási és egyéb szolgáltatást. Néhány közülük:

Egerszeg Kártya – kedvezményesen vehető igénybe, és általában önkormányzati intézményeknél további szolgáltatásra jogosít /parkolás, színházjegy, uszoda, sport, hangverseny, könyvtár, stb./,

Utazási kedvezmények – helyi-járat, helyközi és távolsági közlekedési eszközökön, vízi közlekedési eszközökön bérletárban, menetjegyben, életkortól függő ingyenességben,

Különböző nyugdíjas bérletek, kedvezmények köre – kulturális, sport stb. területen.

Alacsony nyugdíjjal rendelkezők támogatása („Aranykor” városi nyugdíj).

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. Zalaegerszegen az informatikai ismeretek elsajátítására és fejlesztésére az alábbi lehetőségek közül választhatnak az idősek:

- „Kattints Nagy, szörfölj Papi” elnevezéssel számítógépes tanfolyamot szervezett a Zala Megyei Esélyteremtési Ház,

- a Szenior Akadémia beiratkozott szépkorú hallgatói heti rendszerességgel kurzusszerűen 20-30 fős csoportokban részt vehetnek számítástechnikai oktatáson,

- önkormányzatunk jelentkezett a „Digitalizáció az aktív idősekért” országos programba, mely a közeljövőben fog elindulni. A 65 év felettiak vehetnek részt az oktatáson, mely 6 héten keresztül, heti két alkalommal 2x45 perces óra keretében fog zajlani 15-25 fős csoportokban.

- a Zalaegerszegi Városi Diákönkormányzat polgármestere és tagjai igény esetén ellátogatnak a nyugdíjas klubok gyűléseire és megmutatják, hogyan kell, és mire lehet használni az okostelefonokat, segítenek annak beállításában, illetve a laptop, notebook, internet kezelésében, programok letöltésében.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időskorúak körében jelentős a tanulási, művelődési, kulturális, turisztikai ismeretszerzési igény, van affinitásuk a környezet-, a természet védelmére, óvására és ápolására. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idősekre, évente hagyományosan megrendezi az idősek hónapja programsorozatát, támogatja a nyugdíjas klubokat, rendezvényeiket, évek óta szervezi a Szenior Akadémiát. A programokról bővebb leírás a 6.2 b) tevékeny időskor alcím alatt olvasható.

A klubok lehetőséget biztosítanak az önproblémák feldolgozása mellett a hagyományápolásra, a helyi problémák megvitatására, a helyi környezet alakítására. Emellett az idősek részt tud venni közös kirándulásokon, műveltségi vetélkedőn, különböző – a korosztályukat érintő - tájékoztató és figyelemfelkeltő előadásokon.

Az önkormányzat által vállalt többletfeladatok, programok, jó gyakorlatok, újszerű megoldási lehetőségek, a közösségbe vonás módjának bemutatása, az idősek közösségi részvételének ismertetése felsorolásszerűen.

A kötelező feladatokon túl ellátott többletfeladat, program megnevezése	A feladatot, programot megvalósító megnevezése	Az önkormányzat szerepe megvalósításban	Igénybevevők száma	
			Összesen	ebből 65+
Nyugdíjas Otthonház	önkormányzati fenntartású intézmény Zalaegerszegi Gondozási Központ	Létrehozó Finanszírozó	60	57
Házi segítségnyújtás napkeltétől - napnyugtáig 7-19 óráig munka, pihenő és ünnepnapokon is	önkormányzati fenntartású intézmény Zalaegerszegi Gondozási Központ	Működtető, Finanszírozó	12	11
„Aranykor” városi nyugdíj	pénzbeni szociális ellátás [10.000 Ft/fő/év]	Finanszírozó	50	48
Idősügyi Tanács működtetése	ZMJV Idősügyi Tanácsa	Alapító, működtető	11 – tag 10 – állandó meghívott	-
EGERSZEG kártya Kedvezmények biztosításával, szolgáltatásokhoz (kultúra, sport, szabadidő) való hozzáférés növelése	Önkormányzat	Létrehozó Finanszírozó	33.425	Becsült adat: 5.013
Szenior Akadémia	ZMJV Idősügyi Tanácsa	Létrehozó, Működtető Finanszírozó	280/alkalom	210/alkalom
Idősek Hónapja programsorozat	ZMJV Idősügyi Tanácsa	Létrehozó, Működtető Finanszírozó	820	530
Díszokleveles pedagógusok köszöntése (akik 50,60,65 vagy 70 éve vették át diplomájukat), számukra egy ünnepség keretében ajándékutalvány átadása, valamint egy állófogadás adása.	Önkormányzat	Létrehozó Finanszírozó	kb.35fő/év	kb.35fő/év

Forrás: ZMJV Önkormányzata 2017. december 31-ei adatok

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az időskorúak biztonságérzetének (közbiztonság és közlekedés biztonság) fenntartására, fokozására, mely közösségi érdek folyamatosan szükség van.	Figyelemfelkeltő előadások szervezése az időseket fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, ezek kivédésére; információs anyagok, szórólapok és filmek készítése, alkalmazása; prevenciós programok biztosítása esetleg a média bevonásával.
Minden ember megbetegedhet, érheti baleset vagy sérülés. A kor előrehaladtával ennek kockázata növekszik, idősebb korban pedig nagyobb ezek gyakorisága. Az egészség, mint legfontosabb érték nagyobb figyelmet igényel.	Több szűrővizsgálat szervezése, felvilágosító előadások tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről.
Az idős ember, mint erőforrás	„Cseresegítő rendszer” kiépítése lehetőségének felmérése, felkutatása /azokat a tevékeny, segíteni vágyó, valamely szakmában járatos időseket, akik vállalnának önkéntes segítséget azokban a háztartásokban, ahol szükség van rájuk./. Az idősök kisbirtoki árutermelési feleslegének közfelhasználás céljára történő hasznosulásának elősegítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékosokkal élő emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán, vagy egyáltalán nem képesek élni, a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. Emberi méltóságukat mindig, minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény célja, a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

E törvény kimondja, hogy a tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, a fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan pontos, értékelhető statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, melynek alapján átfogó képet kaphatnánk a fogyatékkal élők szociális, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

A fogyatékkal élők életét nagymértékben meghatározza fogyatékoságuk. Településünkön a fogyatékkal élők többsége nagy valószínűséggel mozgásszervi fogyatékos, kisebb számban vannak látás- és hallássérültek illetve értelmileg fogyatékosok.

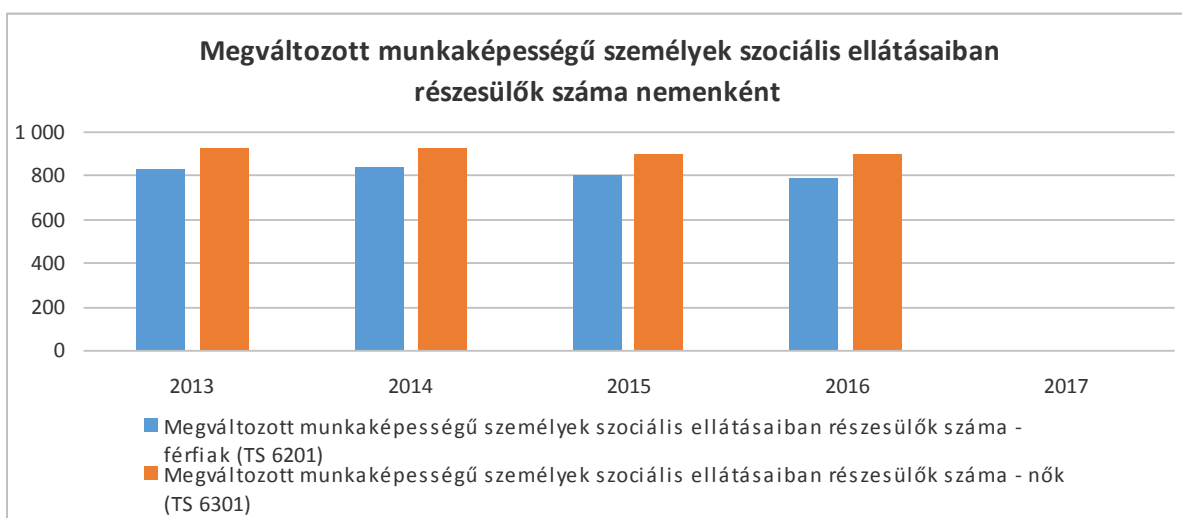
A tartós egészségi problémával, fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Általában jövedelmük a minimális összegű járadékból áll, mely nagyon megnehezíti létfenntartásukat. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

Az Önkormányzat gyakran szembesül a fogyatékkal élő emberek elhelyezkedési és megélhetési nehézségével. A tapasztalat azt mutatja, hogy nagyon sok munkáltató fél a fogyatékkal élő munkatársak foglalkoztatásával járó nehézségektől. Fontos, hogy ennek ellensúlyozásaképp a munkáltatók megismerjék azokat az előnyöket is, melyeket a megváltozott munkaképességű munkatársak biztosítanak. Szükség van egy olyanfajta érzékenyítő képzésre, akár egyfajta szemléletformáló tréningre, melynek során mindannyian megtanulhatnak, hogy mit is jelent fogyatékkal élni. (Mit jelent autistának lenni, mivel jár, ha valaki nem lát, vagy nem hall, hogyan segíthetünk hatékonyan valakinek, aki nem tud járni, hogyan kommunikáljunk egy értelmi sérült emberrel) Ez a fajta megismerés az alapja annak, hogy el tudjuk fogadni fogyatékoságukat, az elfogadás pedig annak alapköve, hogy képesek legyünk meglátni a bennük rejlő értékeket.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	830	921
2014	836	923
2015	807	896
2016	783	898
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar



Városunkban négy cég biztosít foglalkoztatást a megváltozott munkaképességű személyek részére, melyhez biztosítja a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezetet, különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását, illetve nem utolsó sorban a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítést. A vizsgált időszakban közel azonos adatokat látunk a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részeseülők számát illetően, látható azonban, hogy mindegyik évben a női nemű ellátottak száma a magasabb.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása területén hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk, információink. Az akadálymentesítés, a kijelölt parkolóhely kialakítása, információs táblák kihelyezése a város intézményeinél, nagyobb cégeknél, kereskedelmi egységeknél nagyrészt megtörtént az elmúlt időszakban.

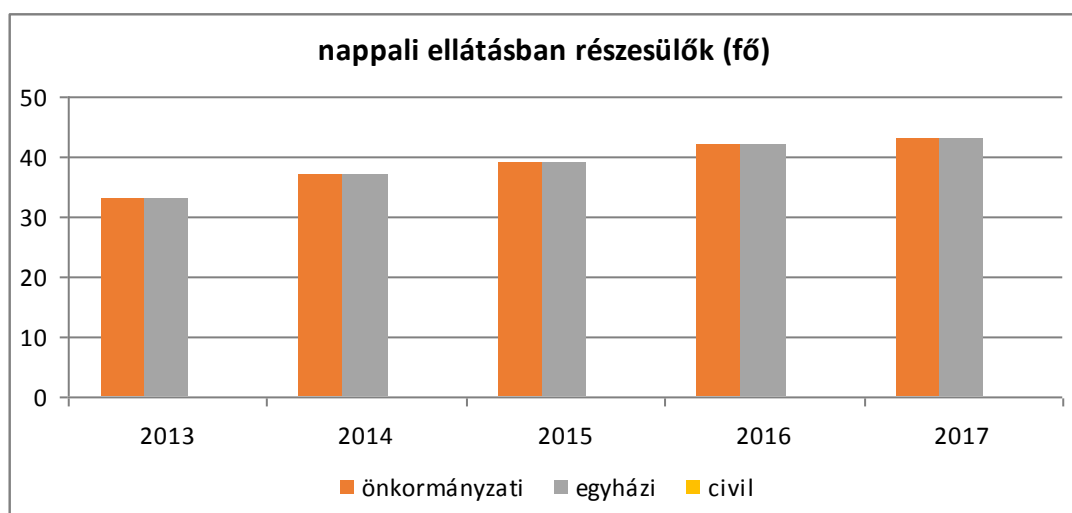
c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A városban 2008 - 2011. szeptember hónapig működött önkormányzati fenntartásban 20 férőhellyel fogyatékkal élő személyek nappali ellátása. A Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza a Magyarországi Református Egyház fenntartásában 2011. október 01. napjától működteti a nappali ellátást 30 férőhellyel.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részeseülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részeseülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2013	33	33	0
2014	37	37	0
2015	39	39	0
2016	42	42	0
2017	43	43	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; ZMJV Önkormányzata



A Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza integrált intézményként három szolgáltatást nyújt a rászorulóknak részére, amelyben az alapellátási és a szakellátási formák megtalálhatók. Integrált intézmény révén az átjárhatóság biztosított az ellátási formák között, attól függően, hogy kinek mire van szüksége. Kiemelt feladatuk a fogyatékossgal élő személyek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása. A házi segítségnyújtást a Dániel Református Házigondozó Szolgálat közreműködésével végzi.

Szolgáltatások:

- sérült személyek részére tartós bentlakásos elhelyezés
- sérült embertársaink számára nappali ellátás
- rászorult, idős embereknek házi segítségnyújtás végzése

férőhelyek:

Egység	Férőhely	Feltöltöttség
Házi segítségnyújtás	45	47
Nappali ellátás	30	42
Tartós bentlakás	39	39

Forrás: Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza 2017. évi adat

Gondozottak összetétele:

Egység	Nő	Férfi	Átlagéletkor	Magas gondozási szükségletű	Alacsony gondozási szükségletű	Rehabilitálható
Házi segítségnyújtás	33	14	81	40 fő gondozás	7 fő segítség	0
Nappali ellátás	18	24	32,36	12	30	0
Tartós bentlakás	25	14	36,92	9	30	0

Forrás: Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza 2017. évi adat

Az intézmény kihasználtsága maximális. Az itt zajló feladatok, fejlesztő tevékenységek időbeli és tartalmi ütemezése illeszkedik az ellátottak igényeihez, egyéni képességeikhez. A szakmai munka legfontosabb eleme az ellátott csoport komplex fejlesztése, ami magába foglalja a mentális, fizikai, szociális fejlesztést is.

Az intézmény erőssége a terápiás foglalkoztatás, az ellátottak 95 százalékát legalább napi 4-6 órában foglalkoztatják e célra készült éves terv alapján.

Az intézmény megalakulása óta számos programot, rendezvényt, foglalkozást szervezett az ellátottak számára, ilyenek pl. szakiskolai pékség tanműhelyében sütés, kutyaterápia, kutyabemutató, kézműves foglalkozás a Falumúzeumban, színház, bábszínház, mozi látogatása, közös kirándulások.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jogszabályok az alább felsorolt ellátási formákat biztosítják fogyatékkal élő személyek számára:

Az önkormányzatok 2015. március 1-jétől a települési támogatás keretében az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzatok kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatások keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartási gonddal küzdő élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli támogatást köteles nyújtani. A Szt. 2015. március 1. napjától csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, az önkormányzatok által biztosított ellátások feltételeit a helyi szociális rendeleteknek kell tartalmazniuk.

A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó pénzbeli ellátások tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. A települési támogatás egyes típusait és a jogosultság feltételeit az önkormányzat rendeletében határozza meg.

A Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét csak példálózva sorolja fel. Ez alapján települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen:

a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (korábban lakásfenntartási támogatás),
gyógyszer-kiadások viseléséhez (korábban méltányossági közgyógyellátás),
a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére (korábban méltányossági ápolási díj),
lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére (korábban adósságkezelési szolgáltatás) nyújtható támogatás.

Az Szt.-ben és az Önkormányzat települési támogatásokról szóló rendeletében szabályozottakon kívüli ellátásokat is igénybe vehetnek a megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek. Ezek az alábbiak:

Rokkantsági járadék: rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni. A rokkantsági járadék folyósítása mellett jövedelmi és időbeli korlátozás nélkül lehet kereső tevékenységet folytatni. A rokkantsági járadékban részesülő személy utazási kedvezményre jogosult.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai

Rehabilitációs ellátás vagy Rokkantsági ellátás, A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, és aki a kérelem benyújtását megelőző

- 5 éven belül legalább 1095 napon át,
- 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át biztosított volt;

- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Kivételes rokkantsági ellátás: Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén kivételes rokkantsági ellátás állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek, akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,

akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg, akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,

aki keresőtevékenységet nem végez és
aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Vakok személyi járadéka: A 18. évét betöltött erősen látáscsökkenést és vak személy, aki látását tartósan (1 év), illetőleg véglegesen elvesztette.

Súlyos mozgás-korlátozott személyek közlekedési kedvezménye: Közlekedési kedvezményre a súlyos mozgáskorlátozott, illetve az egyéb fogyatékossgal élő személy jogosult.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra jogosult az, aki

aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,

aki a súlyos fogyatékossg minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékossgai támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet értelmében látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; illetve mozgásszervi fogyatékosnak minősül,

akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy

aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékossgokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel, 1 számjel) minősül

Fogyatékossgai támogatás: Az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki

- látási fogyatékos
- hallási fogyatékos
- értelmi fogyatékos
- mozgásszervi fogyatékos
- állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy közép-súlyosnak minősíthető
- autista, illetőleg
- halmozottan fogyatékos
- és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

Fogyatékkal élő személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

Zalaegerszegen az alap- és szakosított ellátást is a Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza végzi, tevékenységükről, a férőhelyek számáról a gondozottak összetételéről 7.1 fejezet c) pontjában részletesen beszámoltunk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élő személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

A fogyatékkal élő személy számára városunkban biztosítva van az egyenlő esélyű hozzáférés a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékkal élő személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé tettük a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. pl. jelnyelvi tolmács, illetve a fogyatékkal élő személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

Az elmúlt években a bölcsődébe járó gyermekek szülei között előfordult siket és nagyothalló is, akikkel csak a SINOSZ jelnyelvi tolmácsai segítségével tudtak kommunikálni. A Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék 7 kisgyermeknevelője, hogy megkönnyítsék az információcserét, 2017 évben elvégezték az A 1/1 jelnyelvi tanfolyamot, melynek költségeihez az önkormányzat is hozzájárult, majd közülük öten folytatták saját költségükön a képzést és megszerezték az A 1/2 szintet is, majd 2018 szeptember hónapban sor kerül az A 2/1 szint teljesítésére is, szintén önkormányzati segítséggel.

Az Önkormányzat elkötelezett amellett, hogy erejéhez mérten mindent megtegyen városi szinten úgy a fizikai, mint az infokommunikációs akadálymentesítés terén. Az elmúlt évek során kiemelt figyelmet fordítottunk az akadálymentesítésre, valamennyi új beruházás során. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése megoldott, és ugyanez mondható el az egyes foglalkoztatók/munkahelyek esetében is. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő hozzáférés fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

A tömegközlekedési eszközök, továbbá a művelődési, kulturális, sport és más közösségi célú létesítmények jellemzően alkalmasak a fogyatékkal élő személy általi biztonságos igénybevitelre. A közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékkal élő személyek számára a városban megfelelő számú és alapterületű parkolóhely került kialakításra.

Egészségügyi ellátásuk során az intézmények kellő figyelmet fordítanak a fogyatékból adódó egyéni szükségletekre, törekednek arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációt, társadalmi beilleszkedést, továbbá, ne erősítse a betegségtudatot.

A fogyatékkal élő személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint.

Joga van továbbá a rehabilitációhoz, melyet a rehabilitációs szolgáltatások és ellátások biztosítanak.

Másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehetnek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőikön keresztül.

A fogyatékkal élők tekintetében is igen jelentős szerepe van a civil szervezeteknek. Zalaegerszegen működnek fogyatékkal élők érdekeinek képviseletére létrejött egyesületek, alapítványok. (Mozgássérültek Zala Megyei Egyesülete, Látásfogyatékosok Zalaegerszegi Kistérségi Egyesülete, Autista Sérültekért Zalában Alapítvány, Siketek és Nagyothallók Zm-i Szervezete) A szervezetek működési kiadásait, illetve programjait anyagilag is támogatja az önkormányzat.

Zalaegerszegen a Mozgássérültek Zala Megyei Egyesülete egy Önkormányzati tulajdonú épületrészben Adományközpontot működtet, amelynek keretében önkéntes segítők közreműködésével adományokat – gyógyászati segédeszközöket, ruházatot, használati tárgyakat, bútorokat, tartós élelmiszereket – fogad, rendszerezi azokat és kiszolgálja a rászorulókat. Az Egyesületnek az Adományközpont működtetésére

irányuló tevékenysége a mozgássérültek, a fogyatékkal élők és a szociálisan nehéz helyzetben lévő személyek megsegítését szolgálja. Az Adományközpont működtetéséhez az Önkormányzat pénzügyi lehetőségei függvényében anyagi támogatást is nyújt, illetve közgyűlési döntéssel egyedi bérleti díj összeget határozott meg az egyesület számára, ezzel is segítve munkájukat.

Információhoz való hozzáférés:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatja és kiemelten kezeli a fogyatékkal élő személyek és családjaik életkörülményeinek javítását szolgáló kezdeményezéseket, ezért részt vesz „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” elnevezésű EFOP-1.9.2 projekt lebonyolításában.

A projekt célcsoportja a fogyatékos ember, a fogyatékos ember családja, családtagja, hozzátartozója. A konstrukció célja a fogyatékoságból adódó igényekre reagáló közszolgáltatások fejlesztése: a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, tanácsadó hálózat kialakításával, információnyújtással, új szolgáltatások kialakításával, a jelenleg elérhető szolgáltatások fejlesztésével. A cél megvalósulása érdekében Önkormányzatunk együttműködési megállapodást kötött a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft-vel és a Zalaegerszegi Család- és Gyermejjóléti Központ épületében fogyatékosügyi tanácsadó pont került kialakításra. A projekt időtartama: 2018.04.01.-2021.03.31.

Ezen időszak alatt a tanácsadó pont irodájában 2 fő fogyatékosügyi tanácsadó napi 8 órában végzi a fenti célok megvalósulására irányuló tevékenységét, valamint 2019. január 01-től 24 hónapon keresztül egy fő logopédus foglalkoztatására is sor kerül a beszéd- és nyelvi fogyatékos személyek számára.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középületek, közterületek, közszolgáltatások akadálymentességének nem kielégítő volta.	Az akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése. Fel kell mérni, hogy az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítése milyen további fejlesztéseket igényel (fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés).
A jelző és tájékoztató berendezések száma minimális.	Fel kell mérni milyen további fejlesztések szükségesek, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.
A fogyatékkal élő ember kevésbé képes saját magát képviselni, mint a többi ember.	Szükséges akár az önkormányzat kezdeményezésére az együttműködésre és párbeszédre lehetőséget adó munkacsoport üléseket, fórumokat szervezni, ahol az önérvényesítő képességeiket fejleszteni, erősíteni lehet
A fogyatékkal élők és családjaik közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférési lehetőségének tovább fejlesztése.	A Család- és Gyermejjóléti Központ keretében működő tanácsadói pont eredményeinek megtartása és lehetőség szerint a projekt idő utáni további fenntartása
szabadidő hasznos eltöltése, közösségi programokhoz történő kapcsolódás	közösségi programok megrendezése akadálymentesített helyszínen, érzékenyítő rendezvények szervezése, kulturális programokon jelnyelvi tolmács biztosítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

Jelenleg Önkormányzatunk az alábbi területeken vonja be partnerként feladatainak ellátásába a város civil szervezeteit:

Szociális területen az Szt.-nek megfelelően a települési önkormányzatok által kötelezően ellátandó szociális és gyermekjóléti feladatok ellátására civil szervezetekkel kötött feladat-ellátási szerződések és egyéb együttműködési megállapodások keretében.

Feladat-ellátási szerződés a Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete és az Önkormányzat között a szociális alapszolgáltatás körébe népkonyhai étkeztetés, utcai szociális munka, nappali melegező, valamint a szakosított ellátás körébe tartozó éjjeli menedékhely és hajléktalanok átmeneti otthona feladatok ellátására jött létre.

Feladat-ellátási szerződés a Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza és az Önkormányzat között mind az alapellátásra mind a szakellátásra kötött. Az intézmény négy szolgáltatást nyújt a rászorulóknak részére, amelyek a következők:

- sérült személyek részére tartós bentlakásos elhelyezés
- fogyatékkal élő személyek részére átmeneti ellátás biztosítása
- sérült embertársaink számára nappali ellátás
- rászorult, idős embereknek házi segítségnyújtás végzése (erre a szolgáltatásra nem terjed ki az ellátási szerződés)

Önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége** - röviden SINOSZ - közhasznú társadalmi, érdekvédelmi szervezet.

A Szövetség a siketek és nagyothallók szakmai érdekvédelmi szervezeteként segíti, támogatja a siket és nagyothalló embereket a társadalmi beilleszkedésben, az egyéni érvényesülésben.

A Szövetség segítséget nyújt tagjai számára az információk akadálymentes eléréséhez, a munkavégzéshez, támogatja az önálló életviteli törekvéseket, kedvezményes utazási és üdülési lehetőséget biztosít, kulturális, sport, szabadidős tevékenységeket szervez, szolgáltatásokat – jelnyelvi tolmácsszolgálat, jogsegélyszolgálat, pszichológiai tanácsadás – nyújt, szakmai találkozót szervez. Hasé címen havi lapot ad ki és honlapot működtet. Közösségi programjait megyei és országos szinten akadálymentesen teszi elérhetővé tagjai számára.

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége, mint közhasznú országos érdekvédelmi szervezet a Magyarországon élő siketek és nagyothallók társadalmi integrációjának előmozdításáért tevékenykedik. Ennek érdekében a jogszabályokban foglaltak megvalósításának szorgalmazásával segíti életminőségük javulását, valós szükségleteken és igényeken alapulva ösztönzi az akadálymentesítési folyamatokat, közösségi színtereket, szolgáltatásokat biztosít.

A **Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete** több fajta feladat végzésével is tevékenyen részt vesz a célcsoportok esélyegyenlőségének javítása érdekében.

Több jelentős Uniós projekteken tevékenykedett és tevékenykedik főpályázóként, illetve konzorciumi partnerként egyaránt. Ezek közül kiemelkedők:

- PHARE program keretében a szervezet főpályázóként vett részt a halmozottan hátrányos helyzetű elsősorban roma fiatalok társadalmi beilleszkedésének támogatása.
- HEFOP-2.3.2 projekt keretében létrehozott és ma is működő 4M program, mely a megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci reintegrációját tűzte ki célul.
- HEFOP-2.3.1-1.-2004-09-0087/2.0 Hátrányos helyzetű emberek képzési programjában a Zala-Kar Többségi Innovációs Társulás mellett konzorciumi partnerként szerepelt.
- TÁMOP 1.4.1. Felzárkóztatás foglalkoztatással a Zala-Mura vidékén című projekt főpályázójaként 35 fő hátrányos helyzetben lévő, alacsony iskolai végzettségű személyek számára képzési lehetőséget nyújt.

b) Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) alapján a települési önkormányzatoknak, így Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának a közfeladat ellátásában korábban betöltött szerepe jelentősen átalakult. 2013. január 1-től az önkormányzatok fenntartásában lévő köznevelési intézmények fenntartói feladatainak megszervezésében, a köznevelési feladatok irányításában változás állt be, a Nkt. szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés kivételével - a köznevelési feladatok ellátásáról. A települési önkormányzatok és társulásai fenntartásában lévő köznevelési intézmények közül az óvodák kivételével átvételre kerültek a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásába.

Óvodai feladatok ellátása

Az óvodai intézményfenntartó társulások 2013. március 01-től megszűntek, helyüket a településekkel kötött köznevelési szerződések váltották fel. Köznevelési szerződésünk van Kisbucsa község önkormányzatával óvodai feladatok ellátására. A szerződés 5 éves időtartamra került megkötésre.

Szociális és gyermekjóléti ellátás

A zalaegerszegi Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ, valamint a Gondozási Központ társulás keretében alapszolgáltatást nyújt Kispáli és Nagypáli községek részére.

A társulási szerződés határozatlan időre jött létre.

A társulással kapcsolatos feladatok részletezését a 2.2. fejezet tartalmazza.

c) A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

ZMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenysége a 3.8 pontban bemutatásra került.

d) Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Oktatás Színvonalának Megőrzéséért Alapítvány

A 10-18 éves korú általános és középiskolai tanulmányokat folytató tehetséges gyermekek képességei kibontakoztatása, fejlesztése, továbbtanulási esélyeik növekedésének lehetővé tétele. Hátrányos helyzetű csoportok és egyének társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése.

Autista Sérültekért Zalában Alapítvány

A sérült gyermekeket nevelő családok segítése, szabadidős programok szervezése az autista sérültek részére. Küldetésük, hogy a sérült gyermekeknek a nekik legmegfelelőbb terápiát nyújtsák, lehetőség szerint integrált és családbarát módon, magas szakmai színvonalon. Szeretnének hozzájárulni ahhoz, hogy kihozzák magukból a sérült gyerekek a maximumot. Céljuk, hogy lehetőség szerint ugyanazt az utat járják be felnőtté válásukig, mint ép társaik, miközben környezetük is megtanulja a segítségnyújtás humánus módját.

Cigány Kisebbségi Közösségi Ház Alapítvány

A Cigány Kisebbségi Közösségi Ház a városi és vidéki cigány kisebbségi kultúrájának megőrzését, szociális helyzetének javítását, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok gyakorlását biztosítja.

Csillagút Gyermekekért Közhasznú Egyesület

Az egészséges gyermeki személyiség fejlődésének elősegítése, a mozgáskoordinációs képességek fejlesztése, a társadalmi esélyegyenlőség megteremtése, nemzedékek összefogásának erősítése és a

hagyományőrző programok lebonyolítása, gyermek és ifjúságvédelem, kulturális örökség megóvása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, környezetvédelem, közhasznú szervezetek számára biztosított, csak közhasznú szervezetek számára igénybe vehető szolgáltatások.

Aktív Fiatalok Egyesülete

Legfőbb célkitűzéseik, közreműködni a megye ifjúsági közösségeinek alakításában, a helyi szervezetekkel együttműködve minél több módon képviselni a Zala megyei fiatalok érdekeit. Lehetőség szerint újságot, vagy egyéb, akár internetes publikációkat megjelentetni, ezáltal a széles körű ifjúságot tájékoztatni a megyei közletről, lehetőségeiről. Kulturális-, szabadidős-, és sportprogramok szervezése, támogatása és lebonyolítása. Teret biztosítani a kultúra és közélet területén tevékenykedő fiatal tehetségeknek. Hagyományőrzés és tradícióápolás mellett szoros kapcsolatteremtés és kapcsolattartás a megyében működő szervezetekkel.

Daganatos Betegek Egyesülete

A daganatos betegek önkéntes társulásán alapuló közhasznú társadalmi szervezet, amely a tagok és az egyesületen kívülállók körében a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére irányuló egészségmegőrzési, egészségügyi rehabilitációs tevékenységet folytat, elősegíti a betegek képzését, nevelését, támogatja a daganatos betegek ügyét szolgáló komplex társadalmi-, egészségügyi tevékenységeket. Érdekképviselőt biztosít az e betegségben megbetegedetteknek, szoros együttműködésben minden olyan szervezettel, amely a daganatos betegek érdekében tevékenykedik. Segíti a daganatos betegek életminőségének javulását, a helyes táplálkozás megismertetésével, ételbemutatókkal, gyógytorna szervezésével, gyógyászati segédeszközök megismertetésével, részt vesz a daganatos betegségek megelőzésével kapcsolatos egészségnevelő, felvilágosító tevékenységben, ismeretterjesztő előadásokat szervek szakorvosok, gyógyászati segédeszközöket forgalmazó képviselők bevonásával.

Egyesület az Információs Társadalomért

A társadalom békéjét, az egyén biztonságát veszélyeztető körülmények, így különösen a bűnözés, a társadalmi esélyegyenlőtlenség közvetett és közvetlen okainak feltárását és megszüntetését célzó tudományos kutatások, rendezvények, képzések, intézkedések kezdeményezése, szervezése, támogatása. A bűnmegelőzést, a hátrányos szociális helyzet megszüntetését, a társadalmi beilleszkedést és esélyegyenlőséget megalapozó és elősegítő tudományos kutatások, rendezvények, képzések és intézkedések kezdeményezése, szervezése és támogatása. A társadalmi esélyegyenlőség megteremtése, a szociális biztonságot elősegítő civil szervezetek tevékenységének, rendezvényeinek támogatása, segítése informatikai, műszaki szervezési, oktatási és egyéb, az egyesület rendelkezésére álló eszközökkel. Foglalkoztatás, foglalkoztatás elősegítése, különösen a hátrányos helyzetű rétegek, a szociálisan rászorulóknak érdekében, körében.

Egyszülős Családokért Zalai Krízisközpont Alapítvány

A hagyományos családszerkezet stabilitásának támogatása azáltal, hogy a gyermekeikkel egyedül maradt szülőket átsegíti a kritikus élethelyzeteket, segítséget nyújt a válással együtt járó konfliktusok feloldásában, ezáltal az egyedülálló szülőket képessé teszi új család létrehozására, hogy gyermekeik teljes családban nőhessenek fel. Célja továbbá, hogy segítőközösséget építsen az egyedülálló szülők érdekeinek képviselőre, egymás támogatására.

Egészséges Emberért a Rák Ellen Alapítvány

Egészséges és természetes életmódra irányuló programok. Az egészséges táplálkozás népszerűsítése a daganatos betegségek megelőzése érdekében. Egészségmegőrzés, betegség-megelőzés, egészségügyi prevenció, ill. rehabilitációs tevékenység. A rák és egyéb súlyos betegségek megelőzése és gyógyíthatósága érdekében kiadványok készítése, programok szervezése, ismeretterjesztés, oktatás és közreműködési tevékenység. Életmódformáló, önfejlesztő programok, személyiségfejlesztő programok, tréningek szervezése. Euroatlanti integrációból adódó nemzetközi egészségügyi és szakmai cserekapcsolatok segítése. Emberi és állampolgári jogok védelme. Nők és férfiak, fogyatékosok, mozgássérültek, elesettek, rászorultak

esélyegyenlőségét megcélzó tevékenység. Részvétel mindenféle nyelvi diszkrimináció megszüntetése érdekében, a nyelvek egyenjogúságának, így a magyar nyelv megóvása érdekében. A szociálisan hátrányos helyzetű rétegek, csoportok segítésére irányuló tervek (projektek) készítése, szervezése.

"Lakhatásért" Közalapítvány

Zalaegerszeg város azon lakóinak megsegítése, akik önhibájukon kívül szociálisan nehéz helyzetbe kerültek, közüzemi díjaikat nem vagy csak nagy nehézségek árán képesek fizetni, és emiatt létfenntartásuk, lakhatásuk veszélybe került.

Látásfogyatékosok Zalaegerszegi Kistérségi Egyesülete

Zalaegerszegen és vonzáskörzetében élő látásfogyatékos személyek érdekképviselésének ellátása, az őket megillető jogok érvényesülésének és esélyegyenlőségük biztosításának és rehabilitációjuk, művelődésük és társadalmi integrációjuk elősegítése.

Mozgássérültek Zala Megyei Egyesülete

Zala megye közigazgatási területén élő valamennyi mozgássérült személy életvitelének figyelemmel kísérése, érdekeik védelme, a társadalomba való beilleszkedésük elősegítése.

Együtt a Jövőért Egyesület

Szakmai, tudományos igénnyel jól szervezett, hatékony és sikeres kulturális, oktatási, egészséges mindennapi élet, életmód működéséhez való hozzájárulás, és mindezzel közvetve és közvetlenül is szolgálja tagjai, valamint céljaikat elfogadók érdekeit. A fiatalok, családok társadalmi, ifjúsági, kulturális feladatainak segítése, egészséges életmódra, környezetvédelemre nevelése, irányítása, szociális feladatok ellátása, tevékenységek szervezése, különösen a hátrányos helyzetű rétegek esélyeinek növelése érdekében.

Esthajnal Alapítvány

Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, valamint szociális tevékenység. A pszichiátriai betegek rehabilitációs otthonának és lakóotthonának működtetése. Pszichés problémáik és betegségük miatt hátrányos szociális és egzisztenciális helyzetben élők és családjuk lelki és lehetőség szerint anyagi támogatása, jogi érdekvédelmük biztosítása. A munkaerőpiacon esélytelen, megváltozott munkaképességű pszichiátriai betegek nappali szociális ellátásának, terápiás célú foglalkoztatásának megszervezése. A közösségi pszichiátriai ellátás szakmai programjának kidolgozása, az ellátás megszervezése, szakmai fejlesztése.

Híd a Gyermekekért Alapítvány

Zalaegerszegen a Zala Megyei Önkormányzat Gyermekotthonában élők részére a kötelező egészségbiztosításon túli egészségügyi szolgáltatások, gyógyászati segédeszközök, gyógyszerek és gyógyhatású készítmények biztosítása. Szociális életkörülményei, életminőségük javítása, oktatása, képzése és továbbképzése, tehetséggondozása, képességfejlesztése, egyénre szabott oktatásának támogatása.

Kisebbségek Társadalmi Esélyegyenlőségéért Szervezet

A szervezet tevékenységét a kisebbségek körében gyakorolja: emberi és állampolgári jogok védelme, a cigányság társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, a foglalkoztatás elősegítése, a munkaerő-piaci

szegregáció megszüntetése, kulturális tevékenység, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés és sporttevékenység, szociális tevékenység, nevelés és oktatás-képzés, ismeretterjesztés.

Korán Érkeztem Közhasznú Egyesület a Koraszülött Gyermekekért és Családjukért

A koraszülött gyermekek és családjuk széleskörű támogatása, megsegítése és szociális helyzetének javítása. A koraszülött, beteg, fogyatékkal élő gyermekeknek és családjuknak a megszületéstől kezdve folyamatos mentális támaszt és az életút folyamán felmerülő szakmai (egészségügyi, szociális, oktatási, fejlesztési) információ és tevékenység szolgáltatás nyújtása.

Lehetőségek függvényében - a Zala Megyei Kórház Gyermekek- és Koraszülött Osztályának gyógyító és megelőző munkájához szükséges berendezések és gépek beszerzésének anyagi eszközökkel való támogatása és a rászoruló családok koraszülött, beteg, hátrányos helyzetű gyermekeinek anyagi és szociális megsegítése.

Nyújts Kezet Közhasznú Alapítvány

A fogyatékos tanulók társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a fogyatékból adódó hátrányaik kompenzálásában való segítségnyújtás.

"Sérült Embertársainkért" Egyesület

Zalaegerszeg város és vonzáskörzete területén fogyatékkal élő magyar felnőtt, fiatalkorú és kiskorú állampolgárok támogatása, alapvetően szociális, egészségmegőrzés és kulturális céllal.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés elkészítése és az intézkedési terv megalkotása során - az adatgyűjtéshez és a problémák feltárásához - személyes konzultáció illetve írásos anyag eszközeivel több civil szervezet, hivatal, intézmény és nemzetiségi önkormányzat nyújtott segítséget számunkra:

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Zala Megyei Civil Esélyteremtési és Önkéntes Ház

Nagycsaládosok Egyesülete

Mozgáskorlátozottak Zala Megyei Egyesülete

Családok Átmeneti Otthona

Zala Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja

Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Egyesülete

A fenti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja a lakosság, valamint az esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzat illetve egyéb állami vagy önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházak számára elérhető Zalaegerszeg város (www.zalaegerszeg.hu), valamint a Szociális- és Gyermekevésztési Főigazgatóság honlapján (www.hep/szgyf.gov.hu).

A helyi esélyegyenlőségi tervben érintett célcsoportok javaslataikkal fordulhatnak érdekképviseleti szerveikhez is, akik azokat továbbítják a HEP Fórum munkacsoportjai felé.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések		Célok, fejlesztések megvalósulása
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel	
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	roma népesség rossz környezeti és lakhatási körülményei, elavult szociális bérlakások	a hátrányos lakhatási és környezeti körülmények javítása	lakhatási és környezeti körülmények javulása, alacsony komfortú lakások számának csökkenése, roma lakosság elégedettsége növekszik
	kedvezőtlen egészségi állapot a helytelen életmód, nem megfelelő egészségkultúra miatt	egészségmegőrző programokon való nagyobb arányú részvétel támogatása	egészségben töltött életek számának emelkedése, egészségi állapot javulása
	együttműködés, kooperáció hiánya	romákkal foglalkozó, eltérő területen dolgozó szakemberek együttműködésének elősegítése	szakmaközi kapcsolat fejlődése, a szakemberekkel szembeni bizalom erősödése
	alacsony iskolai képzettség, motiváció és perspektíva hiánya	képzettségi szint emelése	képzettségi szint emelkedése, ez által az elhelyezkedési esélyek javulása
	munkához jutás nehézségei, alacsony foglalkoztatottság, kedvezőtlen munkaerőpiaci esélyek	munkához jutás esélyének elősegítése	képzettséget szerzett személyek számának növekedése, munkaerőpiaci esélyek javulása, elégedettebb roma népesség
Gyermekek	a veszélyeztetett gyerekek számának emelkedése	ágazati munkacsoport felállítása, esetkonferenciák tartása és a jelzőrendszer tagjainak aktivizálása	veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának csökkentése
	unatkozó, csellengő gyermekek számának növekedése	szabadidő hasznos eltöltését szolgáló közösségi terek létrehozása	csellengő gyermekek számának csökkenése

	szociálisan rászoruló gyerekek taníttatása, tehetség gondozása	szociális ellátó rendszeren keresztüli támogatások nyújtása, a felsőoktatásban tanulók lakhatási támogatása, ösztöndíjak, mentori támogatás	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma
	a család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Óvoda és iskola pszichológusok számának növelése, szociális munkások foglalkoztatása a köznevelési intézményekben	több boldog, és kiegyensúlyozott gyermek és család a társadalomban
Idősek	az idős ember biztonságérzete gyengül (közbiztonság és közlekedés biztonság), gyakrabban válnak áldozattá	időskorúak biztonságérzetének fokozása, támogatása	idősek biztonságérzetének növekedése
	megbetegedés, sérülés kockázata a kor előrehaladtával növekszik, idősebb korban nagyobb gyakorisággal maradandóak mindezek, függőségi helyzet alakulhat ki	az egészségben eltöltött életevek és jó közérzet elősegítése idős korban	egészségben eltöltött életevek emelkedése
	elmagányosodás kockázata aktivitás csökkenése, vágyódás a kiteljesedésre	idősek aktivitásának növelése, hasznosságérzetük fokozása	idősek aktivitásának emelkedése, hasznosságérzetük fokozódása
Nők	gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermekek napközbeni ellátásnak biztosításával	a bölcsődei férőhelyek számának bővülésével megszűnik a várólista. A kisgyermekes anyák számára könnyebbé válik a munka világába visszatérés
	a nők magányérzetének kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	a több közös szabadidős program szervezése, valamint a nők bevonása e tevékenységekbe elősegíti a magányérzet csökkenését, a családi konfliktusok elkerülését	a magányérzet enyhítésével a családon belüli erőszak és konfliktus feltételezhető csökkenése

Fogyatékkal élők	a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes körű	fel kell mérni, hogy az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítése milyen további fejlesztéseket igényel (fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés)	komplex akadálymentesítéssel érintett közintézmények számának növekedése
	a jelző és tájékoztató berendezések száma minimális	fel kell mérni milyen további fejlesztések szükségesek, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt	a fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége, biztonságosabb a fogyatékkal élők számára élhetőbb fizikai környezet megteremtése
	a fogyatékkal élő ember kevésbé képes saját magát képviselni, mint a többi ember.	szükséges az együttműködésre és párbeszédre lehetőséget adó fórumokat szervezni, ahol az önérvényesítő képességeiket fejleszteni, erősíteni lehet	a fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége, fogyatékkal élők önérvényesítő képességének fejlődése
	A fogyatékkal élők és családtagjaik számára nehézség, hogy nincsen számukra az információhoz való célzott, egyénre szabott hozzáférés. Jelenleg rengeteg információ áll rendelkezésre, azonban ezek eltérő helyen találhatóak, nehezen elérhetőek, gyakran hiányosak és minőségükben igen eltérők.	A fogyatékkal élők részére a városban tanácsadó pont létrehozása és működtetése	A tanácsadó pont segítségével a közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférés javul

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	a hátrányos lakhatási és környezeti körülmények javítása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Család- és Gyermekjóléti Központ
	egészség megőrző programokon való nagyobb arányú részvétel támogatása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Zalaegerszegi Járási Egységfejlesztési Iroda, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	romákkal foglalkozó, eltérő területen dolgozó szakemberek együttműködésének elősegítése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Család- és Gyermekjóléti Központ
	képzettségi szint emelése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zala Megyei kormányhivatal Munkaügyi központja, Család- és Gyermekjóléti Központ
	munkához jutás esélyének elősegítése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zala Megyei kormányhivatal Munkaügyi központja, Család- és Gyermekjóléti Központ
Gyermekek	jelző rendszer megerősítése	Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ
	hasznos szabadidő eltöltését szolgáló közösségi terek, szabadidős programok folyamatosságának biztosítása, szervezése. Biztonságos, kulturált színterek működtetése.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
	óvodai és iskolai szinten a szociális segítség (egyéni, csoportos és közösségi segítő tevékenységek keretében célzott programok, prevenciós foglalkozások szervezése önkéntesek bevonásával, pl.: tanóda létrehozása)	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
	A felmerülő szociális és életvezetési problémák megoldásához segítség nyújtás. A szülők széleskörű tájékoztatása és programok szervezése a gyermekeknek és a szülőknek egyaránt.	Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ, Pedagógiai Szakszolgálat, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, ZTK, ZSZC
Idősek	időskorúak biztonságérzete	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Idősügyi civil szervezetek
	egészségmegőrzés	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Idősügyi civil szervezetek
	idősek aktivitása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város

		Önkormányzata, Időügyi civil szervezetek
Nők	gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
	a nők magányérzetének kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, a női esélyegyenlőség megteremtése érdekében közreműködő civil szervezetek
Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Fogyatékkal élők	a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes körű	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket
	a jelző és tájékoztató berendezések száma minimális	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.
	a fogyatékkal élő ember kevésbé képes saját magát képviselni, mint a többi ember.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezetek
	A fogyatékkal élők és családtagjaik számára nehézség, hogy nincsen számukra az információhoz való célzott, egyénre szabott hozzáférés. Jelenleg rengeteg információ áll rendelkezésre, azonban ezek eltérő helyen találhatóak, nehezen elérhetőek, gyakran hiányosak és minőségükben igen eltérők.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák közül minél többen válnak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká. Az integrációhoz vezető úton az oktatás a főszerep, ezért az integrációjuk szempontjából kiemelten fontos a szakképzettség, a felsőfokú végzettség megszerzése, melyhez városunk ösztödíjak formájában segítséget nyújt számukra.

További célunk, hogy a romák számára is fokozottan érvényesüljön a fizikai infrastruktúra és a szociális szolgáltatások (közszolgáltatások, szociális és közösségi szolgáltatások, stb.) rendszeréhez való minőségileg sokkal jobb hozzáférés.

Fontos számunkra, hogy Zalaegerszeg továbbra se tartozzon a mélyszegénység által sújtott települések közé és az esetleges mélyszegénységben élők száma tovább csökkenjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését, oktatását, ezért olyan iskolákra van szükség, amelyek elvégzésével fiataljaink tisztességes munkát kaphatnak. Zalaegerszegen esélyt adunk mindenkinek. A tudás megszerzése, a boldogulás nem múlhat a szülők anyai helyzetén. Célunk, hogy a gyermekvállalás egy család számára se jelentsen szegénységi kockázatot.

Nem fogadjuk el az időskori nélkülözést. Zalaegerszeg kiemelt feladata az idősek megbecsülése és biztonságának erősítése.

Zalaegerszegen a célunk egy átfogó családtámogatási rendszer működtetése, hogy megkönnyítsük a gyermekvállalást és a gyermeknevelést. A támogatások célzottabbá tétele érdekében többszintű, személyre szabott szociális ellátó rendszert alakítottunk ki, melyet a jövőben is szertenénk megtartani.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, ők is városunk teljes értékű polgárai. A velük való törődés pedig emberségünk mércéje. Az akadálymentesítésnél szemléletünk az, hogy minden, ami jó a fogyatékosokkal élő embertársainknak, az jó a kismamáknak, a nehezen mozgó időseknek, az egészségügyi problémákkal küzdőknek egyaránt.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

2018. 08. 31.

<https://hep.szgyf.gov.hu/Members/TaskListPrintableVersion.aspx?ProjectId=625&TaskType=Action>

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	lakhatási körülmények javítása	elavult szociális bérlakások	szociális bérlakások felújítása, komfort fokozatának növelése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Lakáskonceptió	lakhatási és életmód-javító programok	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023.12.31.	lakhatási körülmények javulása	költségvetés	Roma lakosság elégedettsége a hozott döntésekkel
2	Egészség megőrző programok számának növelése	egészség megőrző programokon való nagyobb arányú részvétel támogatása	nagyobb arányú részvétel szűrővizsgálatokon, javuló egészségi állapot	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Egészségterv	Szűrőprogramok	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2023.12.31.	egészségben töltött életevek számának emelkedése	pályázati forrás, költségvetés	egészségi állapot javulása
3	Romákkal foglalkozó szakemberek együttműködésének elősegítése	együttműködés, kooperáció hiánya	Együttműködés javulása, hatékonyabb segítségnyújtás	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	a célcsoporttal foglalkozó szakemberek számára szakmaközi megbeszélések, esetkonferencia	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ	2023.01.01.	szakmaközi kapcsolat fejlődése	pályázati forrás, költségvetés	a szakemberekkel szembeni bizalom erősödése
4	Képzettségi szint emelése	alacsony iskolai képzettség, motiváció és perspektíva hiánya	iskolai lemorzsolódás csökkenése, felnőttképzés, iskolán kívüli foglalkozások szervezése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	képzési foglalkoztatási programok	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zala Megyei kormányhivatal Munkaügyi központja, Család- és Gyermekjóléti Központ	2023.01.01.	képzettségi szint és elhelyezkedési esélyek javulása	pályázati forrás, költségvetés	munkaerőpiaci esélyek javulása

<https://hep.szgyf.gov.hu/Members/TaskListPrintableVersion.aspx?ProjectId=625&TaskType=Action>

1/5

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Munkához jutás esélyének elősegítése	munkához jutás nehézségei, alacsony foglalkoztatottság, kedvezőtlen munkaerőpiaci esélyek	munkaerő piacon esélyt adó képzettség megszerzése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió Lakáskonceptió	képzések szervezése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zala Megyei Kormányhivatal Munkaügyi központja, Család- és Gyermekjóléti Központ	2023.12.31.	képzettséget szerzett személyek számának növekedése	pályázati forrás	munkaerőpiaci esélyek javulása, elégedettebb roma népesség
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	jelzőrendszer erősítése	a veszélyeztetett gyerekek számának emelkedése	Az észlelő -, jelzőrendszer jobb működése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	esetkonferenciák tartása és a jelzőrendszer tagjainak aktivizálása	Gyermekjóléti Központ	2023.12.31.	veszélyeztetett és védelemben vett gyermekek számának változása	humán erőforrás	veszélyeztetett és védelemben vett gyermekek számának csökkentése
2	közösségi terek kialakítása	unatkozó, csellengő gyermekek számának növekedése	csellengő gyermekek számának csökkenése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	szabadidő hasznos eltöltését szolgáló közösségi terek létrehozása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023.12.31.	csellengő gyermekek számának változása	pályázati forrás és költségvetés alapján	csellengő gyermekek számának csökkenése
3	hátrányos helyzetű gyermekek számára a továbbtanulás lehetőségének megkönnyítése	hátrányos helyzetű gyermekek számára a szülők nehezen biztosítják a továbbtanulás lehetőségét	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	szociális ellátó rendszeren keresztül támogatások nyújtása, a felsőoktatásban tanulók lakhatási támogatása, ösztöndíjak	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023.12.31.	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermekek számának változása	pályázati forrás és költségvetés alapján	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma
4	gyermek étkeztetés	nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek napi egyszeri melegétkeztetésének biztosítása	gyermek étkeztetés nyújtása mind iskolaidőben, mind szünidőben ne legyen éhező gyermek	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	napi egyszeri meleg étel biztosítása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023.12.31.	nincs éhező gyermek	pályázati forrás	nincs éhező gyermek sem iskolaidőben, sem a nyári szünidőben

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	a családok működését zavaró és akadályozó okok megszüntetése, a veszélyeztetettség megszüntetése	a család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett	Kevesebb csonka család, Anyagi, lakhatási okból veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, közművelődési intézmény működtetése. A HH és HHH gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, melynek keretében fejlesztik azon kompetenciákat, melyek hozzájárulnak a hátrányos helyzetű gyermekek személyiségfejlesztéséhez, illetve segítik a szülők eredményes együttműködését.	Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ	2023.12.31.	Anyagi, lakhatási okból veszélyeztetett gyermekek számának változása	pályázati forrás	több boldog, és kiegyensúlyozott gyermek és család a társadalomban
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők anya szerepben	gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermekek napközbeni ellátásnak biztosításával	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermekek napközbeni ellátásnak biztosításával (bölcsőde bővítés, mini bölcsőde kialakításával) és a rész munkaidős foglalkoztatás ösztönzésével	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	2020.12.31.	a bölcsődei férőhelyek számának bővülésével megszűnik a várólista. A kisgyermekes anyák számára könnyebbé válik a munka világába visszatérés	a hazai forrású kiírára kerülő ez irányú pályázat költségvetése alapján, humán erőforrás	a bölcsődei férőhelyek számának bővülésével megszűnik a várólista. A kisgyermekes anyák számára könnyebbé válik a munka világába visszatérés
2	a nők magányérzetének enyhítése	a nők magányérzetének kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	a több közös szabadidős program szervezése, valamint a nők bevonása e tevékenységekbe elősegíti a magányérzet csökkenését, a családi konfliktusok elkerülését		szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése a civil szervezetek bevonásával	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023.12.31.	a programokban résztvevő kisgyermeket nevelő nők száma	Önkormányzat költségvetése, pályázati forrás, humán erőforrás	a magányérzet enyhítésével a családon belüli erőszak és konfliktus feltételezhető csökkenése
IV. Az idősek esélyegyenlősége										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	időskorúak biztonsgérzete	az időskorúak biztonsgérzetének (közbiztonsg és közlekedés biztonsg) fenntartására, fokozására	időskorúak biztonsgérzetének fokozása	Idősgügyi Konceptió, Egésgsgterv	figyelemfelkeltő előadások szervezése az időseket fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, ezek kivédésére; információ anyagok, szórólapok és filmek készítése, alkalmazása; prevenciós programok biztosítása esetleg a média bevonásával	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023.12.31.	idősek biztonsgérzetének növekedése	költségvetés humán erőforrás	idősek biztonsgérzetének növekedése
2	egésgsgmegörzés	minden ember megbetegedhet, érheti baleset vagy sérülés. A kor előrehaladtával ennek kockázata növekszik, idősebb korban pedig nagyobb ezek gyakorisága.	az egésgsg és jó közérzet elősegítése idős korban	Idősgügyi Konceptió, Egésgsgterv	több szűrővizsgálat szervezése, felvilágosító előadások tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekéről, tünetek felismeréséről, gyógytorna biztosítása az idősek klubjaiban	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Idősgügyi civil szervezetek	2023.12.31.	egésgsgben eltöltött életévek emelkedése	pályázati forrás, humán erőforrás	egésgsgben eltöltött életévek emelkedése
3	idősek aktivitása	az idős ember, mint erőforrás	idősek aktivitásának növelése, hasznosságérzetük fokozása	Idősgügyi Konceptió, Egésgsgterv	„cseresegítő rendszer” kiépítése lehetőségének felmérése, felkutatása /azokat a tevékeny, segíteni vágyó, valamely szakmában jártos időseket, akik vállalnának önkéntes segítséget azokban a háztartásokban, ahol szükség van rájuk./.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Idősgügyi civil szervezetek	2023.12.31.	idősek aktivitásának emelkedése, hasznosságérzetük fokozódása	humán erőforrás	idősek aktivitásának emelkedése, hasznosságérzetük fokozódása
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	akadálymentesítés	a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes körű	komplex akadálymentesítés	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	fel kell mérni, hogy az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítése milyen további fejlesztéseket igényel	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, illetve a tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket	2023.12.31.	komplex akadálymentesítéssel érintett közintézmények számának növekedése	pályázati forrás és költségvetés alapján	A közintézményekhez való hozzáférés esélyének növekedése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Jelző és tájékoztató berendezések	a jelző és tájékoztató berendezések száma minimális	a jelző és tájékoztató berendezések számának növelése, a fogyatékkal élők közlekedésének könnyítése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	fel kell mérni milyen további fejlesztések szükségesek, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonnai a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, illetve a tervezésbe javasolt bevonnai a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.	2023.12.31.	a fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége	pályázati forrás és költségvetés alapján	Biztonságosabb fizikai környezet megteremtése
3	Érdekérvényesítő képesség	a fogyatékkal élő ember kevésbé képes saját magát képviselni, mint a többi ember.	a fogyatékkal élők érdekvényesítő képességének erősödése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	szükséges az együttműködésre és párbeszédre lehetőséget adó fórumokat szervezni, ahol az önérvényesítő képességeiket fejleszteni, erősíteni lehet	fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezetek	2023.12.31.	a fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége	humán erőforrás	A fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége
4	Közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférés	A fogyatékkal élők és családtagjaik számára nehézség, hogy nincsen számukra az információhoz való célzott, egyénre szabott hozzáférés. Jelenleg rengeteg információ áll rendelkezésre, azonban ezek eltérő helyen találhatóak, nehezen elérhetőek, gyakran hiányosak és minőségükben igen eltérők.	fogyatékosokból adódó igényekre reagáló közszolgáltatások fejlesztése: a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, tanácsadó hálózat kialakításával, információnyújtással, új szolgáltatások kialakításával, a jelenleg elérhető szolgáltatások fejlesztésével.		A fogyatékkal élők részére a városban tanácsadó pont létrehozása és működtetése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Család- és Gyermekjóléti Központ	2023.12.31.	A tanácsadó ponttal kapcsolatba kerülő személyek száma	pályázati forrás, humán erőforrás	közszolgáltatásokhoz és információhoz való gyors hozzáférés

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot (a továbbiakban: HEP Fórum) hozott létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

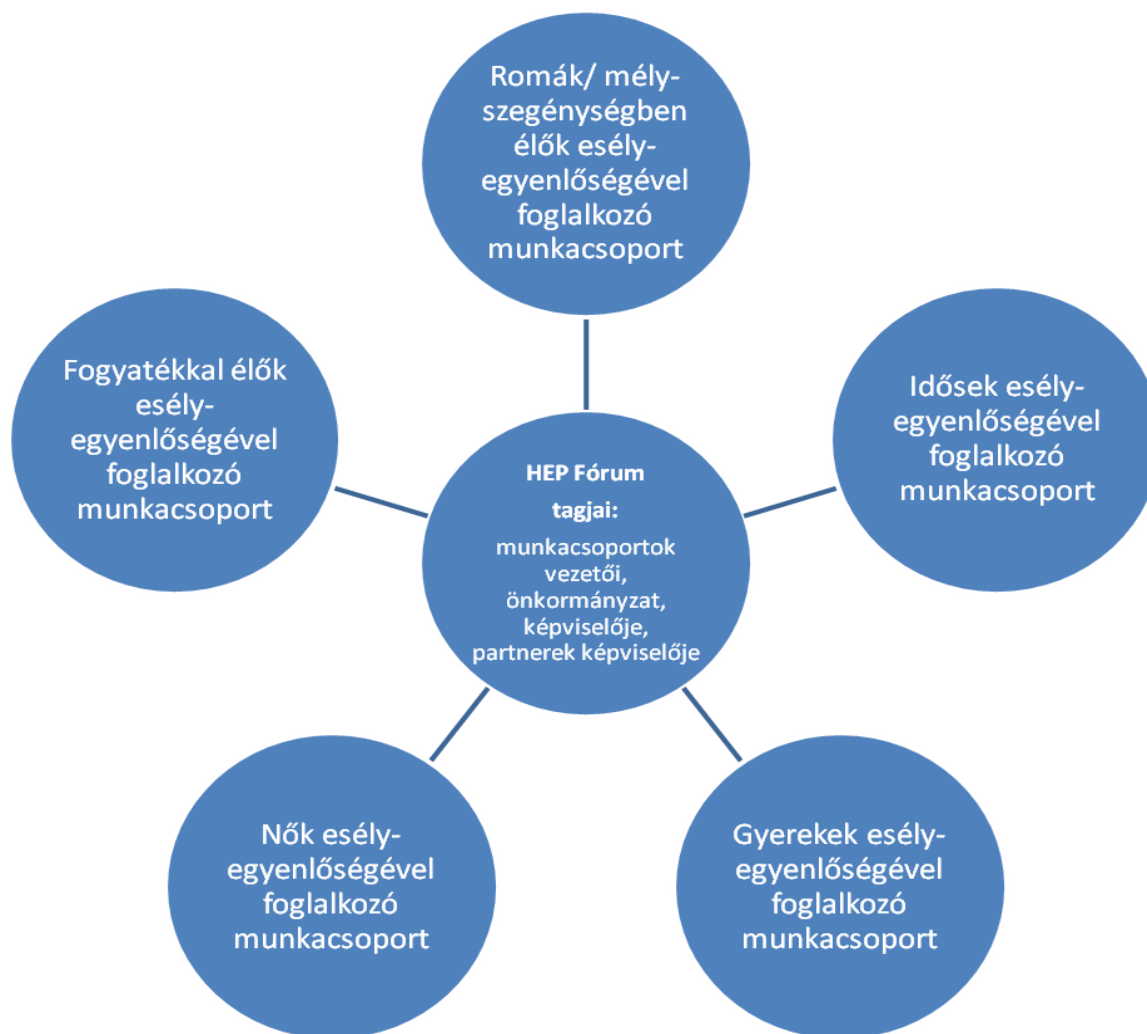
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot jött létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester által e feladatokkal megbízott **alpolgármester** felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így:
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá,

hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

A HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018-2023 időtartamra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának létrehozása megtörtént. A program szakmai és társadalmi vitája megtörtént, az észrevételeket a megvitátást követően beépítettük.

II. Ezt követően Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2018-2023 időtartamra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része a HEP Intézkedési Terv) megvitatta és a/2018. (IX.13.) számú határozatával elfogadta.

Zalaegerszeg, 2018. szeptember 13.

Balaicz Zoltán
polgármester